

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra psychologie

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Extrémní metal zevnitř a zvenčí: Co se tady maskuje?

Extreme Metal from Inside and Outside: What Is Being Masked?

Jan Lazar

Vedoucí práce: doc. PhDr. Vladimír Chrz, Ph.D.

Studijní program: Psychologie

Studijní obor: Psychologie

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Extrémní metal zevnitř a zvenčí: Co se tady maskuje? vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha, 14. 7. 2017

.....

podpis

Velice rád bych zde poděkoval mému vedoucímu práce, doc. PhDr. Vladimíru Chrzovi, Ph.D., za jeho čas, cenné rady, podporu a přístup ke zkoumanému tématu. Rovněž bych chtěl poděkovat mým respondentům za jejich vstřícnost a snahu sdílet své zkušenosti. Také bych chtěl poděkovat Markétě za usilovnou práci během korektury této práce.

ABSTRAKT

Cílem této diplomové práce je zkoumat zkušenost extrémně metalových muzikantů. Kvalitativním přístupem bylo analyzováno 23 textů na téma „Proč mám rád metal“. Tyto texty byly napsány muzikanty death, black a thrash metalu. Dodatečně byla provedena analýza rozhovoru a artefaktů. S využitím postupu kvalitativní analýzy bylo zformulováno 12 kategorií reprezentujících zkušenost metalových muzikantů. Tento pohled ale neodpovídal obecné představě o extrémním metalu. Byly proto zformulovány dva pohledy, jeden „zevnitř“ a druhý „zvenčí“ metalové komunity. Z důvodu vzrůstajícího nesouladu těchto dvou pohledů byl použit teoretický koncept hermeneutiky podezření. Na základě této interpretační strategie byly objeveny 4 oblasti, v níž metaloví muzikanti maskují metalovou agresi, primitivnost, nesrozumitelnost a nepřístupnost.

KLÍČOVÁ SLOVA

Metalová hudba, zkušenost muzikantů, analýza textů, analýza rozhovorů a artefaktů
hermeneutika podezření

ABSTRACT

The aim of this diploma thesis is to assess the experience of extreme metal musicians. Using a qualitative approach, 23 texts on the topic of „Why I like metal“ were analysed. These reference texts were written by death, black, and thrash metal musicians. Additionally, an interview and artifacts analysis was conducted. Based on the qualitative approach, 12 categories representing the experience of metal musicians were formulated. However, this view did not correspond with the general notion of extreme metal. Two views, one „from the inside“ and another „from the outside“ of the metal community, were thus formed. Based on the growing dissonance of these two views, the theoretical concept of hermeneutics of suspicion was applied. Based on this interpretative strategy, four areas have been identified, in which metal musicians mask metal aggression, primitiveness, incomprehension and inaccessibility.

KEYWORDS

Metal music, experience of musicians, analysis of texts, analysis of interview and artefacts, hermeneutics of suspicion,

Obsah

1	Nastolení zkoumaného tématu.....	7
1.1	Úvod.....	7
1.2	Co je to extrémní metal a jeho stručná historie	7
1.3	Dva proudy zkoumání extrémního metalu.....	8
1.4	Výzkumný záměr	10
2	Charakteristika výzkumného postupu	11
2.1	Obecné metodologické východisko	11
2.2	Metodologie sběru dat	11
3	Zpracování dat a vzešlé kategorie	14
3.1	Dotazník a kvantitativní analýza.....	14
3.2	Písemné texty, rozhovor a kvalitativní analýza	15
3.2.1	Nároky na muzikantské schopnosti	15
3.2.2	Náročnost metalu jako hudebního žánru	19
3.2.3	Kořeny metalu	21
3.2.4	Komunita	24
3.2.5	Autentický metal jako alternativa vůči mainstreamu.	28
3.2.6	Objevování nového, neobvyklého a tajemného.....	30
3.2.7	Otevřenost metalu.....	33
3.2.8	Důležitost textů.....	36
3.2.9	Energie.....	41
3.2.10	Metal odnímající a pročist'ující	46
3.2.11	Metal naplňující.....	48
3.2.12	Metal jako je život	50
4	Extrémní metal zevnitř vs. zvenčí	52

4.1	Nutnost dalšího pohledu na zkoumané téma	52
4.2	Extrémní metal zevnitř vs. zvenčí.....	52
4.2.1	Extrémní metal: vysoké či nízké umění?.....	52
4.2.2	Komunita, přátelství, agresivita.....	59
4.2.3	Metalové sdělení a jeho zkreslenost	66
4.2.4	Otevřenost.....	74
5	Diskuse	78
5.1	Něco tady nehraje... ..	78
5.2	Hermeneutika podezření	78
5.3	Čtení dat s podezřením	81
5.3.1	Přátelství na koncertech jako maska agrese	81
5.3.2	Vysoké umění jako maska nízkého	84
5.3.3	Důraz kladený na texty písní jako maska nesrozumitelnosti.....	86
5.3.4	Otevřenost jako maska nepřístupnosti	87
6	Závěr.....	90
7	Seznam použitých informačních zdrojů	92
8	Seznam příloh	95

1 Nastolení zkoumaného tématu

1.1 Úvod

Mým cílem je v této práci zanalyzovat zkušenost muzikantů extrémního metalu. Dle mého názoru má každý žánr jinou kvalitu, a tím i jinak působí na své producenty i recipienty. Je málo výzkumných prací zabývajících se vnitřní zkušeností, která doprovází poslech či hraní hudby. Toto téma mě provází od bakalářské práce, která se zabývala zkušeností bluesových muzikantů (Lazar, 2015). V rámci diplomové práce jsem chtěl pokračovat ve zkoumání stejné problematiky, ale odklonit se od blues. Proto jsem si vybral jiný žánr, a to ten nejvíce blues vzdálený – metal. A tento posun jsem chtěl ještě znásobit tím, že si vyberu jeho extrémnější a radikálnější subžánry. Můj výzkumný vzorek budou opět tvořit muzikanti, neboť si myslím, že na rozdíl od posluchačů tento žánr určitým způsobem ovládají.

1.2 Co je to extrémní metal a jeho stručná historie

Extrémní metal je zastřešující kategorie pro různé undergroundové subžánry heavy metalu. Tyto odnože sdílí jeden primární aspekt – jsou to jeho extrémnější a radikálnější odnože (Kahn-Harris, 2007). Mezi extrémně metalové subžánry bývá typicky zařazován thrash metal, death metal, black metal, doom metal, grindcore aj.

Heavy metal, základní kámen extrémního metalu, byl formovaný mezi 60. a 80. lety hard rockovými kapelami jako Black Sabbath, Deep Purple nebo Led Zeppelin. V nejčistší podobě se začal objevovat v 80. letech, kdy se v tomto žánru oslaboval vliv „rhythm and blues“. V tomto období nastává „Nová vlna britského heavy metalu“ zastoupena kapelami jako Saxon, Iron Maiden či Def Leppard. Vlna heavy metalu se poté začala během 90. let štěpit do dvou větví. Jedna větev se přikláněla k „popu“ a „glamu“ jako např. kapela Poison (Weinstein in Kahn-Harris, 2007). Druhá, a to fundamentálnější větev, započala formování právě extrémnějších žánrů. Fundamentální větev odmítala dekadentní přítomnost popu v heavy metalu a punk byl jednou z inspirací, jak udělat metal radikálnější (Harris, 2000). Zde započal vznik thrash metalu.

McIver (2005) popisuje thrash jako počátek extrémního metalu z důvodu jeho drsnější a extrémnější formy. Jako první kapelu tohoto druhu označuje kapelu Venom a její album „Welcome To Hell“. Nejznámějším zástupcem thrash metalu byla Metallica a dále kapely Anthrax, Megadeth nebo Slayer. Všechny tyto čtyři kapely McIver označuje za „Velkou čtyřku thrash metalu“. Thrash metal se vyznačoval kombinací hardcore punku s heavy

metalem a někteří kritici jej zaměňují se speed metalem (Phillips & Cogan, 2009). Thrash metal je ale momentálně na ústupu, neboť Metallica se postupem času stala příliš komerční a ostatní kapely zjemnily svůj styl a ztratily své dominantní postavení (McIver, 2005).

Dle Purcellové (2003) poskytoval thrash metal základ pro vznik death metalu. Dle ní se jednotlivé thrash metalové formace předháněly v syrovosti zvuku, rychlosti hry na hudební nástroje, techničnosti a celkové extrémnosti, až vznikl death metal. Vokály se staly drsnějšími a méně čitelnými, písně se staly mnohem komplexnější a zvuk kytar zkreslenější a temnější (Kahn-Harris, 2007). Změnou ale byl posun textů do morbidoty – do hrůzy, utrpení, bolesti a smrti (Phillips & Cogan, 2009). Za jednu z nejvlivnějších death metalových kapel je označována kapela Death. Dalšími zástupci mohou být například Cannibal Corpse či Morbid.

V přibližně stejné době jako death metal vzniká grindcore – spojením death metalu a punku (Kahn-Harris, 2007). Rovněž se objevuje i doom metal, jež je silně ovlivněný vlivem Black Sabbath. Doom metal se vyznačuje depresivním vokálním projevem a melancholickými texty.

Od 80. let rovněž vzniká black metal. Black metal si nechává extrémní zvukové prvky předchozích metalových subžánrů. Co jej však odlišuje je fakt, že bývá nejčastěji spojován s ideologickými směry – například se satanismem či okultismem (Jones, 2011). V severských zemích byl black metal spojovaný s terorismem a různé skupiny seskupující se kolem něj vzbouzely znepokojení (Christe, 2010). V souvislosti s black metalem se objevovaly případy násilných činů či žhářství.

V této kapitole jsem se snažil velice stručně nastínit vznik extrémních a radikálnějších forem heavy metalu. Extrémní metal není jednotný. Jak bude ještě zmíněno a vysvětleno, pro tuto práci jsem kontaktoval muzikanty thrash, death a black metalu. Pro účely této práce budu tyto tři styly souhrnně označovat jako „extrémní metal“ či jen zkráceně jako „metal“.

1.3 Dva proudy zkoumání extrémního metalu

Jak je fenomén extrémního metalu nazírán ze strany odborníků? Nejkomplexnější přehled dává práce A. R. Browna (2011), kde se autor snaží zmapovat nově vznikající obor „metal studies“. V nazírání na metalovou hudbu a kulturu lze rozlišit dva proudy – na jedné straně proud psychologický a na druhé straně proud kulturních studií.

Psychologie si metal spojuje s pojmy jako „riziko“, „deviace“ a „delikvence“. Brown používá databázi MBSD (Metal Studies Bibliography Database), kde dokládá, že nejčastěji používané pojmy v psychologických studiích rockové a metalové hudby mezi léty 1978 a 2010 jsou: „adolescenti/děti“ – 33%; „sebevražda“ – 18%; „agrese/násilí“ – 15%; „sexualita“ – 11%; „satan“ – 6%; „riziko/sebepoškození“ – 5%; „užívání drog“ – 4%.

Jako příklad může sloužit studie Clarka, Martina a Pearce (1993), kteří píší o významné shodě mezi poslechem rockové a metalové hudby a výskytem sebevražedných myšlenek, sebepoškozování, užívání drog a špatného rodinného prostředí (především u mužů adolescentů). Singer, Levine a Jou (1993) ve své studii potvrzují, že v případě nízkého vlivu rodičů má poslech heavy metalu vliv na delikventní chování. Selfhout a kol. (2008) se rovněž věnují hip-hopu a heavy metalu a vztahu těchto žánrů k problémovému chování. Miranda a Claes (2009) přišli se zjištěním, že poslech metalové hudby má vliv na zvyšování deprese u dívek, pokud se stýkají s depresivními vrstevníky. Scheel a Westefeld (1999) se ve své studii věnují poslechu metalové hudby a riziku sebevraždy u studentů středních školy. Baker a Bor (2008) zkoumají odbornou literaturu věnující se vztahu mezi hudební preferencí adolescentů a jejich duševním zdravím. Ačkoliv odmítají myšlenku, že samotná hudba narušuje duševní zdraví posluchačů, nacházejí určitou souvislost mezi preferencí heavy metalu a duševní nestabilitou. Toto je pouze pár výzkumných studií, které reflektují psychologický přístup, jenž Brown (2011) popisuje. Psychologie vnímá metal jako společensky závadný fenomén, jako problém negativně ovlivňující své posluchače.

V poslední době začínají metalovou hudbu zkoumat disciplíny odvracející se od psychologického pohledu a zaměřující se více na její kulturní a estetickou stránku (Brown, 2011). BDSM dle Browna ukazuje mezi léty 2000 a 2010 největší podíl kulturních studií na výzkumu metalu – 28,8% ve srovnání s psychologií (26,7%) a sociologií (22,5%). Luhr (2005) se například ve své práci věnuje křesťanskému metalu, konkrétně tomu, jak se křesťanské a rodinné hodnoty promítají do jeho prezentace. Moberg (2012) ve své práci analyzuje dva teoretické pohledy – jeden na „náboženství v metalové kultuře“ a druhý na „metalovou kulturu jako náboženství“. Botero a del Campo (2017) se věnují mytologii v textech symfonických heavy metalových kapel, především těch, které jsou inspirované Danteho Božskou komedií. Je ale možné uvést i některé etnomuzikologické studie. Levine (2009) se zabývá kulturním vlivem heavy metalu a satanismu na posluchače muslimských

zemí. Harris (2000) popisuje vzestup brazilské kapely Sepultura, zároveň se věnuje globalizaci samotného metalového žánru.

Brown (2011) reflektuje tento postupný obrat ve zkoumání metalové kultury. Vliv psychologického zkoumání začíná doplňovat pohled kulturních studií, který se odvrací od pojetí metalu jako závadného a škodlivého fenoménu.

1.4 Výzkumný záměr

Tato diplomová práce by měla představovat alternativu již proběhlého psychologického zkoumání tohoto fenoménu. Mým cílem je soustředit se na individuální zkušenost metalových muzikantů. Na jejich porozumění žánru, který produkují. Proto se odkláním od psychologického pojetí metalu jako „sociálního problému“ a přistupuji k získaným datům s určitou „naivitou“, inspirován fenomenologickou tradicí. Moje výzkumná otázka tedy zní: „Jaká je zkušenost muzikantů s extrémním metalem a jak tomuto žánru rozumějí?“.

2 Charakteristika výzkumného postupu

2.1 Obecné metodologické východisko

Má výzkumná otázka zní: „**Jak metaloví muzikanti prožívají a chápou extrémní metal**“. Vzhledem k podstatě této otázky, která se snaží zachytit zkušenost a prožitek určitého jevu, volím kvalitativní způsob práce s daty (Strauss & Corbinová, 1999). Tato diplomová práce je založená na analýze písemných textů, rozhovoru a různých typů dokumentů.

V této práci se hlásím k obecným principům kvalitativního výzkumu. Řídil jsem se doporučením metody zakotvené teorie vynechat studium odborné literatury před vlastní analýzou písemných textů, abych znalostí teorie nenarušil emergenci kategorií z dat. Textové výpovědi jsem kódoval, a vytvořil tak základní kategorie, ke kterým jsem přistupoval deskriptivně, tedy způsobem blízkým fenomenologické práci. Rovněž jsem během analýzy dat omezoval jejich interpretaci.

Ke sběru dat jsem také využil dotazník, jako doplňující výzkumnou metodu s cílem podpořit kvalitativní výzkum kvantitativními daty. V této práci také přidávám vlastní analýzu audiovizuálního dokumentu a metalových textů. Rovněž udávám pohledy odborníků z různých historicko-muzikologických publikací věnujících se metalové hudbě.

2.2 Metodologie sběru dat

Respondenti byli osloveni prostřednictvím sociálních sítí. V tomto ohledu jsem použil velice podobný způsob sběru dat, jako v mé předešlé bakalářské práci (Lazar, 2015). Osvědčeným zdrojem mi tak byl server bandzone.cz. Tento server slouží jako sociální síť pro amatérské kapely, kde se kapela může zaregistrovat a vkládat si ke svému profilu údaje o koncertech, audiovizuální materiál, podrobnosti o jejich členech atd. Kapely, které již nebyly aktivní na serveru bandzone.cz, jsem si poté dohledal na sociální síti Facebook.com.

Extrémní metal není vnitřně konzistentní, proto jsem si vybral ty žánry, které jsou dle mého názoru nejdominantnější a nejlépe reprezentující – death metal a black metal. Tyto dva žánry jsem poté doplnil dalším, a to thrash metalem. Využil jsem možnosti serveru a vytvořil si 3 seznamy kapel (každý seznam obsahoval výčet kapel jednoho žánru). Na profily těchto kapel jsem poté odeslal odkaz na internetový dotazník. Na konci internetového dotazníku jsem uvedl žádost o napsání písemného textu:

„Ještě před ukončením vyplňování tohoto dotazníku bych Vás rád požádal o pomoc. Ke své diplomové práci bych potřeboval hudebníky nebo posluchače, kteří mají zkušenost s metalovou hudbou a chtěli by se se mnou s touto zkušeností podělit. Bylo by to formou krátké písemné práce, ve které byste mohli vyjádřit svůj vztah k metalové hudbě. Pokud byste mi chtěli pomoci, vyplňte prosím zde svoji emailovou adresu, na kterou bych se Vám mohl ozvat. Velice Vám Děkuji. Jan Lazar“

Každý z respondentů mohl v dotazníku uvést svou e-mailovou adresu, na kterou jsem potom napsal svou žádost o písemnou výpověď. Představil jsem se jako student pedagogické fakulty a uvedl jsem, že chci napsat diplomovou práci o metalové hudbě a především zjistit, jak samotní muzikanti tento hudební styl prožívají. Ve mailu jsem rovněž uvedl, že se snažím sesbírat výpovědi muzikantů, které bych poté využil ve své diplomové práci. Nakonec jsem uvedl zadání tématu písemné práce:

„Představ si, že mluvíš s blízkou osobou a chceš ji vysvětlit, proč metal posloucháš/hraješ, co ti dává, co při něm cítíš a ztvárni to v textu.

Neboli:

Napiš text obracející se k blízké osobě, ve kterém píšeš, proč máš rád metal.“

Dvojí formulace zadání jej má rozšířit a stylizace do osobního dopisu navodit intimní atmosféru. Písemné práce rovněž neměly předepsaný rozsah. Z vlastní zkušenosti však mohu říct, že se respondenti většinou zadání nedrží a píšou rovnou své důvody k hraní či poslechu daného hudebního žánru. Výpovědi byly informačně bohaté. Vysvětluji si to tím, že respondent má na rozdíl od rozhovoru čas rozmyslet si, co do výpovědi napsat a snáze ji tak strukturovat.

Z analýzy písemných textů emergovaly kategorie, jež reprezentují zkušenost metalových muzikantů s extrémně metalovými žánry. Pro ještě hlubší vhled do zkoumané problematiky a osvětlení některých nejasností ve výpovědích jsem se rozhodl udělat doplňující rozhovor s metalovým muzikantem. Se znalostí již vzešlých kategorií jsem s respondentem vedl polostrukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami (Hendl, 2005).

Celkový vzorek tvořilo 24 respondentů, z toho 23 mužů a jedna žena. Věkový průměr respondentů byl 28,6 let. Rozhovor i písemné práce byly anonymizovány a veškeré osobní údaje, které by mohly odkazovat na identitu respondentů, byly vymazány.

3 Zpracování dat a vzešlé kategorie

3.1 Dotazník a kvantitativní analýza

Ačkoliv je tato práce orientovaná především kvalitativně, byl součástí mého výzkumu i dotazník. Dotazník měl původně sloužit ke zprostředkování kontaktu s respondenty - dotázaní muzikanti mi do něj mohli vyplnit své e-mailové adresy a v případě ochoty vypracovat písemnou práci. Umístil jsem do něj však položky, jejichž kvantitativní vyhodnocení mělo podpořit kvalitativní data. V dotazníku jsem uvedl otevřené otázky, uzavřené otázky a položky na bázi Likertovy škály.

V dotazníku byly uzavřené otázky zjišťující věk, hraní na hudební nástroj, a jestli na tento nástroj hraje metal (vokální techniky jako „scream“ a „growl“ zde byly brány jako nástroje). Dále jsem uvedl dvě 5 bodové škály zjišťující, jak často respondent hraje a poslouchá metalovou hudbu (na stupnici 1=vůbec a 5=pořád). Klíčové ale byly tyto 4 otevřené otázky:

„Jaké subžánry metalu posloucháte/hrajete nejčastěji?“

„Napište přídatné jméno (jedno i více), které podle Vás nejlépe vystihuje metalovou hudbu.“

„Existuje mnoho subžánrů metalové hudby (např. black metal, death metal, thrash metal). Dokážete stručně vyjádřit, co mají tyto i jiné subžánry metalu společného?“

„Dokážete stručně napsat, proč máte rádi metalovou hudbu?“

Obdržel jsem celkově 223 vyplněných dotazníků. Pro kvantitativní vyhodnocení musely být odpovědi na otevřené otázky kódovány a uspořádány do kategorií. Jinými slovy jsem kvantifikoval kvalitativní data. Dám zde příklad takového postupu pomocí odpovědi jednoho z respondentů na otázku „Dokážete stručně napsat, proč máte rádi metal?“:

„Hudba plná emocí, síly, je náročná a není pro všechny. Je to to pravé pro mě.“

Zařadil jsem odpověď do kategorie „emoce“, dále do kategorie „metal jako náročnost“ a také do kategorie „není pro všechny“. Postupoval jsem zde podobně, jako když kvalitativně analyzuji text, s tím rozdílem, že kategorie byly zaznamenány do tabulky pomocí znaků 1 a 0, aby mohly být dále statisticky vyhodnoceny. Kategorie vzešlé z kvantitativní analýzy neměly žádnou spojitost s kategoriemi písemných textů.

Jako metodu kvantitativního zpracování dat jsem chtěl použít faktorovou analýzu. Cílem bylo zjistit, jestli mezi sebou nejsou jednotlivé kategorie nějakým způsobem provázány. Během vyhodnocení jsem se ale potýkal s dvěma obtížemi. Pomocí Kaiser-Meyer-Olkinovy

míry mi data ukazovala koeficient KMO pod úroveň 0,5. Jinými slovy data nebyla vhodná pro použití faktorové analýzy. S tím souvisel i druhý problém a to ten, že i po provedení faktorové analýzy mi vzešlé faktory nedávaly smysluplné celky. Tyto dva problémy nevyřešilo ani opakované re-kódování dat. Z toho důvodu jsem v této diplomové práci neuvedl kvantitativní zpracování dat, jelikož opakovaně vystávalo na povrch, že data nejsou vhodná pro statistické vyhodnocení.

3.2 Písemné texty, rozhovor a kvalitativní analýza

Během analýzy písemných textů jsem se držel základů kvalitativního výzkumu. Snažil jsem se k datům přistupovat nepředpojatě, bez znalosti odborné literatury, která by mohla narušit princip emergence (Strauss, Corbinová, 1999). K vzešlým kategoriím jsem přistupoval deskriptivně. Jelikož je moje práce kvalitativním výzkumem, stavím její těžiště právě na sebraných datech.

První částí analýzy bylo ponoření se do textu, který byl několikrát pročitán. Důležité pasáže byly zvýrazňovány spolu s mým doplňujícím komentářem. Další fází bylo rozstříhání písemných textů – každý ústřížek obsahoval mnou podtrženou část, která nesla určitý obsah. Vznikla tak řada ústřížků s jednotlivými obsahově významnými informacemi, na jejichž základě jsem tyto části opět kombinoval a skládal do nových celků. Tímto způsobem jsem získal 12 hlavních kategorií.

Kategorie jsou tvořeny jednotlivými citacemi písemných prací dotázaných respondentů. Tyto citace jsem provázal komentářem pro lepší zpřehlednění a porozumění. Samotné citace jsem nijak neupravoval. Ke kategoriím jsem přistupoval deskriptivně za účelem co nejvěrohodnějšího vystižení zkušenosti zkoumaných muzikantů. Pro lepší transparentnost mé analýzy dat u každé citace uvádím zdroj tak, aby bylo možné dohledat originál. Nyní uvedu všech 12 kategorií, které emergovaly z analýzy písemných textů.

3.2.1 Nároky na muzikantské schopnosti

Respondenti mají tendenci zmiňovat ve svých pracích náročnost hraní metalové hudby. Jako důležitou muzikantskou schopnost vnímají zručnost v samotné hře na hudební nástroj. Zde je první výpověď:

„Poslouchám ale hlavně hudbu, ve které se musí umět hrát - což metal bezsesporuje, pak záleží na žánru a kapele jak to pojme, ale hodně

instrumentalistů v metalu jsou opravdoví mistři svých nástrojů a musí umět vnímat strukturu skladeb, harmonie, pocit, který vkládají“ (Příloha 20).

Pro respondenta je důležité, aby hudba, kterou poslouchá (a nemusí se jednat výhradně o hudbu metalovou), měla vysokou hráčskou úroveň – „hráč musí umět hrát“. Metal pro něj tuto podmínku splňuje. Metaloví muzikanti pro něj rovněž vystupují jako kvalitní instrumentalisté, které se nebojí označit za „mistry svých nástrojů“ s citem pro hudební kompozici a harmonii. Zde je další ukázka z práce jiného respondenta:

„Z pohledu muzikanta taky dokážu ocenit to, že ty lidi museli držet aby dokázali zahrát to, co hrají.“ (Příloha 13).

Pro dosažení vynikající hráčské dovednosti musí muzikant vynaložit velké úsilí. Ve výpovědi je obsažen respondentův obdiv k takovému muzikantovi. Oceňuje tvrdou práci muzikantů, kteří se vypracovali do role mistrů nástrojů. Následuje další ukázka:

„Myslím si, že metal není vůbec jenom blití, dokonce to i vím. Existuje několik kvalitních zpěváků, kteří by kdykoliv trumfli kohokoliv z dnešní scény. Nebudu uvádět příklady, ale spousta lidí už jistě ví, koho myslím.“ (Příloha 21).

Tento respondent naráží na různé techniky zpěvu. Dle něj jsou v metalu i tak kvalitní zpěváci, kteří by svými schopnostmi mohli překonat běžné komerční zpěváky. Není zde vyjádřený obdiv k technické zručnosti hraní na nástroj, nýbrž ke kvalitě zpěvu.

Je tu rovněž implicitně obsažen určitý obranný postoj a soutěživost. Respondent v úryvku obhájí metalové zpěváky vůči zpěvákům komerčním. Podle jeho slov by mohli metaloví zpěváci svými schopnostmi předčít kohokoli z dnešní hudební scény. Prvek soutěživosti je zmíněn i v práci jiného respondenta:

„V posledních 10 letech začíná být opět na výsluní, hudební kritici a publicisté veřejně uznávají že, hudebníci hrající v metalových kapelách jsou špičkový muzikanti. Dokonce se některé spolky v různých hudebních soutěžích umísťují na prvních pozicích.“ (Příloha 3).

I zde respondent zmiňuje, že metaloví hráči jsou svými muzikantskými schopnostmi rovnocenní s muzikanty jiných žánrů. Toto dokládá tvrzením, že metaloví muzikanti mají prvenství v hudebních soutěžích a získávají stále vyšší přízeň hudebních kritiků. Ve výpovědi respondent zaujímá pozitivní postoj ke skutečnosti, že metal se dostává do popředí

hudebního dění a vysoká technická zručnost metalových muzikantů je uznávána i širší společností. Podobně je tomu ve vyjádření jiného respondenta:

„Na české scéně vyhledávám spíš kapely našeho ražení - underground, kluky kteří to dělají od srdce - většinou jsou tam dobří muzikanti a zasluhují pozornost, které se jim nedostává.“ (Příloha 20).

I ve výpovědi tohoto respondenta je vyjádřený apel na to, aby schopnosti metalových muzikantů byly uznány lidmi zvenčí. Všechny tyto úryvky z písemných prací respondentů obsahovaly důležitost vysoké hráčské úrovně metalových muzikantů. Mimo to se i zde objevovaly prvky soutěživosti a nutnost uznání kvalitního muzikantství vnější společností. Ve výpovědích, týkajících se této muzikálnosti, se objevuje i téma posunu a výzvy.

„Dalším směrodatným faktorem je zručnost muzikantů. Zde je citelný obrovský a velký posun směrem dopředu, bohužel markantně citelný pouze u metalové hudby. Pokud si tedy chci procvičit mozek a dám mu lekci rychlé matematiky, budu preferovat odvětví metalu, jehož hlavní devizou je velký důraz na rychlost a techniku“ (Příloha 8).

V tomto kontextu respondent píše o tom, že s touto muzikantskou zručností je spojen i určitý posun nebo vývoj, který je, podle jeho slov, příznačný pouze pro metalovou hudbu. Dále pak ve své práci zmiňuje, že:

(metal je), velmi progresivní (je zde citelný vývoj na poli muzikantské zručnosti, kde jsou milníky opakovaně borceny a posouvány k hranicím lidských možností)“ (Příloha 8).

Zde respondent popisuje progresivní stránku metalové hudby – muzikantská zručnost je, dle něj, posouvána až za hranice lidských možností. Jiný respondent uvádí:

„Důvodů, proč mě baví, je několik. Je technicky náročný, takže naučit se dobře zahrát nějakou novou skladbu je vždy výzva. Jejím překonáním se jako hráč posouvám dál.“ (Příloha 11).

Respondent vnímá, že zvládnutí technicky náročné skladby sám sebe jako muzikanta posouvá dál.

Pro metalové muzikanty je v tomto žánru důležitá muzikantská zručnost. Stejně téma se objevilo v rozhovoru s respondentem:

„Takhle. Byl to i důvod, proč já jsem začal hrát na kytaru. To mi přijde, že nevím do jaký míry je to pravda, ale přijde mi, že vlastně metaloví fanoušci jsou hodně jakoby zběhlí v nástrojích většinou. Že fakt většina, co já znám mojih známých, co to poslouchá, tak na něco hrajou. Že u mě to bylo teda taky tak, že jsem slyšel ty šílený věci, co tam hrajou a chtěl jsem se to naučit. Protože mě to fakt zajímalo, jak to dělají, protože jsem to v životě předtím neslyšel.“ (Příloha 24).

Podle respondenta jsou metaloví muzikanti zběhlí ve hře na hudební nástroje. Jeho fascinace touto hráčskou schopností jej motivovala k hraní na kytaru s cílem přiblížit se na stejnou úroveň. I zde se objevuje motiv výzvy a posunu. Dále pak pokračuje:

„To je metalcore, to je jakoby punk metal. Ale grindcore, to je taková věc, která naplňuje stereotypy o metalu. Tam je to, co se říká špatného o metalu – že jakoby nedokážeš rozpoznat to, co zpívají, a že to je prostě jenom rychlejší tón jeden za sebou. Tak to grindcore prostě vzal a naplnil to. Ten zpěvák nemá prostě jakoby text, on dělá zvuky, že prostě jakoby vydává za sebou prostě nějaké chrčení, ideálně co nejdelší, co nejdýl, a jakoby do dvou minut má hlasivky někde... ...Prostě jednoduše, že metal tohle, co se o něm říká běžně o těch stereotypech, tak mi přijde, že opravdu není. Když si to vezmeš, ať jen hudebně, tak zahrát ty věci je dost jakoby náročný, ať už na zápěstí, na prsty na cokoli, i na paměť někdy. Samozřejmě ne všechny kapely, ty instrumentálně lepší...“ (Příloha 24).

I zde respondent vyzdvihuje na metalové hudbě její náročnost. Podle respondenta metal vystupuje v běžné společnosti jako hluk a rychlý monotónní tón. To jsou dle něj charakteristiky žánru grindcore, díky němuž vznikají obecné stereotypy, které se pak aplikují na extrémní metal obecně. Sám vnímá metalovou hudbu naopak jako náročnou – jak po stránce muzikální, tak po stránce fyzické. Dále pak pokračuje:

„S tím, že někteří profici tomu říkají „sport metal“. Mají proto jakoby přirovnání. Že jsou vyloženě rozhovory s kapelama, které říkají, že potřebují se půl hodiny rozcvičovat prostě s tou kytarou, než vyjdou na tu stage, protože nějaký ty riffy za sebou, když máš třeba deset songů a potřebuješ furt lítat po té kytáře, po hmatníku, tak je to dost jakoby záhul a vyžaduje to, aby ty šlachy a všechno byly v pořádku, tak se předtím rozehrát, to je pak jako u jinýho sportu. Proto tomu říkají „sport metal“. To je taky nějaký, z těch death metalovejch to pak tak dělají, protože je to jakoby náročný vystupovat.“ (Příloha 24).

Zde se respondent soustředí na fyzickou náročnost hraní metalové hudby. Hovoří o přístupu k metalu jako ke sportu („sport metal“). Hraní metalové skladby ze své muzikální složitosti přechází do fyzické náročnosti – provedení složitých prstokladů, které jsou rychle zahrané, je namáhavé po tělesné stránce. Muzikant potom musí, stejně jako sportovec, o své tělo pečovat a rozvíčovat se, aby byl schopný předvést výkon.

Metalové muzikanty přitahuje na tomto žánru vysoká technická zručnost. Rádi si ji užívají jako recipienti a obdivují na ní dřinu, kterou dotyčný hráč musel vyvinout, aby se vypracoval na mistrovskou úroveň. Zároveň v souvislosti s technickou zručností zmiňují určitou soutěživost a snahu dokázat okolí, že metal není banální záležitost. Technická zručnost rovněž představuje výzvu a muzikantský posun a díky tomu je její hraní náročné i po fyzické stránce (může tedy představovat sport).

3.2.2 Náročnost metalu jako hudebního žánru

Metaloví muzikanti také často označují extrémní metal jako žánr s náročným obsahem. Vnímají jej jako kompozičně náročný a propracovaný. Zde je ukázka z práce prvního respondenta:

„...dravost a energie a jak už řečeno i mnohokrát kompoziční náročnost - skladby jsou propracované.“ (Příloha 20).

Pro respondenta vystupuje metal jako náročný ve své kompozici a propracovanosti. Podobně se vyjadřuje jiný respondent:

„Kedže som taktiež hudobník beriem hudbu už z dvoch pohľadov jeden je čisto emočný a druhý technický. čiže hľadám a pozorujem ako daná skladba na mňa pôsobí z hľadiska pocitov čo vo mne vyvoláva a následne pozorujem komplexnosť kompozície daného songu.“ (Příloha 12).

Spolu s emoční stránkou metalové hudby zde dotazovaný muzikant píše o stránce technické a kompoziční. I zde je patrné, že metalová hudba je pro dotázané respondenty význačná pro tyto dva elementy. V tomto ohledu se vyjadřuje jiný dotázaný hudebník:

„...ostatně metal vznikl z vážné hudby a v podstatě by se dalo říct že kdyby dneska žili klasici jejich hudba by zněla jako Iron maiden metallica apod... ...u metalu jsou právě důležité základní hudební pojmy jako rytmus tempo znalost stupnic akordu technik a tak a proto si myslím že metal je velice úžasná hudba. a pojem artistic freedom mu dává opravdu širokou škálu možností.“ (Příloha 6).

Respondent spojuje metal s vážnou hudbou. Tímto spojením přisuzuje metalové hudbě určitou kompoziční komplikovanost a náročnost, neboť stejně jako v hudbě klasické i v metalu je nutná znalost hudebních pojmů během kompozice. Např. při kompozici populární písně nepotřebuje skladatel takovou znalost stupnic, harmonií a temp. Stejně jako zde i v následující ukázce se objevuje téma náročnosti metalové hudby.

„Ako asi každý som sa následne prepracoval od najmäkších kapiel k stále tvrdším a tvrdším, keďže som pochopil že nejaká "tvrdosť" hudby nie je nič iné ako ťažká stráviteľnosť, počúvateľská náročnosť, komplikovanosť, neprehľadnosť, ktorá ale ponúka možnosť počúvať ju dookola a postupne odhaľovať všetko čo v nej je a čo si človek pri prvom posluchu nevšimlo.“

(Příloha 5).

Tento dotazovaný muzikant vnímá náročnost metalové hudby v její tvrdosti. „Tvrdost“ je pro něj synonymem posluchačské náročnosti, komplikovanosti a těžké stravitelnosti. O sobě samém pak píše, že i on se musel vypracovat od nejměkčích kapel k těm nejtvrdším. Tvrdost je pro něj náročnost žánru a i důvodem, proč metal nikdy nebude mainstreamovou záležitostí.

V písemných výpovědích respondentů se objevovaly zmínky o tom, že muzikanti vnímají extrémní metalové žánry jako komplikované a náročné. I na toto téma byl dotázán respondent během rozhovoru, zde jsou jeho úryvky:

„Takhle, oni jsou zase dva pohledy a já mám rád vždycky nějakou takovou střední cestu. Nemám rád věci čistě jen proto, že je něco technický, aby to nebylo čistě nějaký cvičení, aby tam byla i nějaká hudební, emoční stránka. Ale zajímavý mi přijde, to udělat tak, aby tam ta emoční stránka zůstala a bylo to co nejvíce technicky vyspělý...“ (Příloha 24).

Respondent preferuje rovnováhu mezi techničností a emotivností v hudbě. Zajímavé podle něj je postavit hudbu co nejvíce na technickou úroveň při zachování emotivnosti. Jinými slovy, aby skladba nebyla jen „technické cvičení“. Poté pokračuje:

„protože znám lidi, který ať už ten metal nebo jiný žánry preferují tu emoční stránku, stačí jim 4 akordy a jsou spokojení, proti tomu jakoby nic nemám. Ale jakoby, když pak hraješ hudbu, tak tě to jako nebaví třeba každé den, že jo, hrát

4 akordy, proč bys to pak dělal, proč bys na to hrál na tu kytaru. To mi pak moc nejde do hlavy.“ (Příloha 24).

Respondent respektuje jiné hráče, kteří preferují emoční stránku nad technickou. Nechápe ale, proč by pak hráli na hudební nástroj pouze 4 akordy. Respondenta by hraní pouze 4 akordů dostatečně neuspokojovalo.

Muzikanti oceňují hudební náročnost, komplexnost a propracovanost tohoto hudebního stylu. Produkce takové hudby vyžaduje naplnění několika požadavků – znalost hudební terminologie, rytmů, stupnic aj. Náročnost metalové hudby se pak projevuje i v určité posluchačské náročnosti (zkreslené kytary, scream a growl).

3.2.3 Kořeny metalu

V písemných výpovědích se dotázaní muzikanti také obraceli ke kořenům metalové hudby. Zde je první z ukázek:

„Kdysi jsem cetl knihu Kmeny od Vladimíra 518 a tam v podkapitolce black metal bylo psáno: Heavy metal je krásný tím, jak snoubí progresivní myšlení s lpěním na tradicích. S tímto vyrokem naprosto souhlasím a zda se mi krásný a důležitý.“ (Příloha 19).

Respondent odkazuje na pasáž z knihy „Kmeny“ od Vladimíra 518. Vyjadřuje, že metal v sobě spojuje dva protiklady – progresivitu a vývoj spolu s lpěním na tradicích. Tyto tradice blíže nespecifikuje, dále ve své práci zmiňuje toto:

„Asi není náhoda, že jsem se k metalu dostal až po ere klasické muziky (matka klavíristka...já před kytarou hrál na lesní roh).“ (Příloha 19).

Pro respondenta existuje souvislost mezi jeho angažováním se v klasické hudbě a následný přechod do hudby metalové. Může zde existovat určitá souvislost mezi těmito dvěma hudebními směry. Jiný muzikant se ve své práci rovněž obrací k tradicím v metalové hudbě:

„Kdo pozorně vnímá nehledě na žánr, vždy zaslechne vzory z dob předcházejících a ohlíží se zpátky ke kořenům a zakladatelům, čímž utvrzuje kvalitu a kumšt umělců tvořících pilíře metalu. Už tento fakt řadí metal do historie a dějin lidstva jako další bod ve vývoji lidstva!“ (Příloha 3).

Podle osloveného hudebníka si metal potvrzuje svoji kvalitu a uměleckost tím, že se ohlíží zpátky k tradicím a vzorům a čerpá z nich. Tím zároveň říká, že metal je důsledek

přirozeného vývoje lidstva a tedy i hudby obecně. O kořenech, ale teď už opět v souvislosti s vážnou hudbou, píše další respondent:

„Takže ke klasickému rock n rollu, který jsme psoluhcla v dětství a který men naučil táta, přes punk v pdostatě zpátky ke kořenům, k takzvané vážné, i když tak původně jistě nebyla myšlena ani vnímána, hudbě.“ (Příloha 20).

Tento respondent popisuje vývoj svého hudebního vkusu a v souvislosti s vážnou hudbou popisuje, že se tímto vrátil zpátky ke kořenům. Vážná hudba jako základ metalu je již explicitně vyjádřena v práci jiného respondenta:

„...ostatně metal vznikl z vážné hudby a v podstatě by se dalo říct že kdyby dneska žili klasici jejich hudba by zněla jako Iron maiden metallica apod..“ (Příloha 6).

Zde respondent vidí jasné pojítka mezi klasickou hudbou a metalem. Podle jeho vyjádření je metal v přímé vývojové větvi ve vztahu k vážné hudbě. Kdyby klasičtí skladatele tvořili v dnešní době, jejich hudba by zněla jako heavy metalové kapely.

Téma kořenů a vážné hudby se objevilo i v rozhovoru s respondentem. Respondent byl dotázán na vztah vážné hudby a extrémního metalu:

„Jo. Tady jde o to... Ono to nevzniká přímo z té vážné hudby, ale inspiruje se to nejspíš. Když se koukneš na ty sóla třeba u nějakých death metalových kapel. V těch riffech to nebejvá většinou, ale v těch sólech tam bejvá to baroko nebo něco, protože... když oni hledají inspiraci a ten metal, chtějí ho dát do nějaký složitý roviny, tak hledáš složitou hudbu, že jo, ale kde jí vezmeš, protože pop většinou nebyvá složitěj. Blues je, ale jenom někdy a ještě vlastně jakoby...“ (Příloha 24).

Respondent nevidí přímou spojitost, ale vnímá zde inspiraci. Například v death metalových sólech je podle něj znát inspirace v barokní hudbě. Metaloví skladatelé čerpají inspiraci z hudby klasické z toho důvodu, že je, co se týká „složitosti“, na stejné úrovni. Z popové hudby si brát inspiraci nemůže, protože „pop“ je jednoduchý. Dále pak pokračuje:

(v návaznosti na diskuzi ohledně složitosti blues) „Není tolik složitý jako metalový sóla bych řekl teda. Našel jsem teda nějaký bluesoví jako fakt rychlý sóla, ale není to běžný teda, jako bych řekl asi no. Ty to posoudíš líp, když jsi bluesově zaměřenej. A když tohle dáš teda, že jo, tak potom narazíš na klasiku.“

A najednou zjistíš, že tam vůbec není kytara většinou, ale ty nástroje mají tam hromadu not, a prostě jsou fakt, mají rychlý střídání, mají dynamiku, jsou potichu, hlasitý, mají pomalou část, rychlou část a mají vlastně dlouhý skladby. Si koukneš na průměrnou metalovou skladbu tak nemá 3 minuty nebo 2 většinou, to jakoby se nestává většinou. A sice nebývá většinou dlouhá jak symfonie teda, ale spousta kapel dělá třeba na 8 minutách nebo na pěti třeba. A protože tam máš, nemáš tam jenom refrén a verzi, máš tam sólo, máš tam „bridge“ a podobný věci. A ta klasika je taková, že dokáže způsobit, jakoby vzbuzovat hodně emocí, ne jenom tu radost třeba, což má společný s metalem., že... Jsou i depresivní klasický písničky. Já když mám náladu, tak si nějak, tak vlastně nějakou klasiku taky si pouštím, ať už pro inspiraci nebo prostě tak, že se mi nějaký líbí. “ (Příloha 24).

Respondent vidí ve vážné hudbě stejně přitažlivé aspekty jako v hudbě metalové – rychlost, množství not, střídání pasáží a temp či práci s dynamikou. Metalové skladby jsou rovněž dlouhé, ne sice jako běžné kompozice vážné hudby, ale stále delší než běžné popové písně. Stejně tak v sobě zahrnují více částí než jen sloku a refrén. Kvůli všem těmto aspektům nachází spojitost vážné a metalové hudby. Metalová hudba také umí vyvolat více druhů emocí, stejně jako hudba vážná. Zde je pokračování rozhovoru na toto téma:

„Existuje žánr, existuje neo-classical metal, jakoby neoklasický metal a pak neoclassical death, což se mi líbí taky. A protože to jsou vyloženě... Máš elektrickou kytaru, která zní jak klasická, do toho je growl třeba. Protože jsou kapely, který nechtějí bejt ani tolik originální jakoby v té formě, ale jenom prostě, že adaptují nějaký styl z forem, co už byl, protože fakt je hodně z čeho čerpat z té klasiky, z té dlouhý historii. Tak to adaptují ty styly vlastně na metalový nástroje, že oni existují i covery klasickéj songu na metalový nástroje, třeba hrajou i Bacha třeba prostě na elektrickou kytaru, zní to zajímavě, i Mozarta a... “ (Příloha 24).

I zde respondent mluví o čerpání inspirace z klasické hudby. Různé metalové subžánry se zvukem přibližují klasické hudbě (elektrická kytara znějící jako klasická). Metalisté rovněž produkují vlastní verze kompozic konkrétních umělců jako je Bach či Mozart. Respondent obdivuje tento převod skladeb tvořených pro klasické nástroje na nástroje metalové.

Metaloví muzikanti ve svých pracích označují vážnou hudbu jako důležitý zdroj inspirace. Z jejich úhlu pohledu se metalová hudba značně podobá klasické hudbě, někteří dokonce metal pokládají za její další vývojový stupeň. Tím, že metal v některých aspektech čerpá z vážné hudby, si u svých muzikantů potvrzuje uměleckou úroveň. Stejně jako bývají kompozice vážné hudby komplikované, i metalové skladby se vyznačují rychlými pasážemi, pracují s dynamikou, se střídáním temp a mají dlouhou stopáž. Vážná hudba i extrémní metal nejsou kvůli svoji náročnosti nebo umělecké kvalitě přístupné široké mase lidí. Metaloví muzikanti se k odkazu vážné hudby hlásí a tuto skutečnost vyzdvihují.

3.2.4 Komunita

Z výpovědí muzikantů ve vztahu k extrémnímu metalu jasně pozitivně vystupují lidé a komunita pohybující se okolo těchto žánrů. Pro lepší znázornění uvádím citace z textů:

„Říká se, že metláci jsou jedni z nejlepších lidí a já za sebe můžu říct že to odpovídá.“ (Příloha 13).

Respondent označuje metalové fanoušky za ty nejlepší. Zde je ukázka z práce jiného respondenta:

„metal tak nějak zoceluje komunitu a spojuje taky lidi a dá se brát taky jako určitá sociální funkce a sociální téma“ (Příloha 6).

V pracích dotázaných muzikantů se často objevovaly zmínky o komunitním charakteru metalové hudby. Metalová hudba má podle nich schopnost spojovat lidi. Zde je ukázka z další výpovědi:

„Dal mi spoustu přátel, kteří mě doprovází po celý život a nezáleží na tom, kde bydlí a jaké mají vyznání či národnost, je to jedna velká rodina!“ (Příloha 3).

A podobně je to i v následující ukázce:

„Tato hudba pro mě rázem začala dělat ještě víc než do doby předtím. Vyplnila díru po ztrátě přátel i nešťastných láskách, dala mému životu smysl a díky ní jsem poznal různé lidi po celé republice i v zahraničí.“ (Příloha 2).

Metal zde překračuje svoji hudební podstatu a vystupuje v očích respondentů jako sociální činitel. Je to bezpodmínečný sdružovací prostředek – nezáleží na bydlišti, národnosti či náboženském vyznání. Metal pomáhá navazovat nové, často blízké, mezilidské vztahy. Zde je další citace:

„Málokdo si hraje na ikony, takže není problém se osobně kontaktovat s interprety aniž bys je uháněl. Máš známé po celé republice, protože nejsi líný sednout na vlak a jet zapařit do Prahy, Ostravy, Budějovic... Na festivalech Obscene Extreme nebo Brutal Assault panuje přátelská atmosféra, ne jako na vesnických zábavách nebo diskotékách, kde se pro ránu nechodí daleko.“

(Příloha 7).

V tomto úryvku je zmíněné, že ani známější metalové kapely nevystupují nadřazeně nad svými fanoušky a lze je poznat na osobnější úrovni. Rovněž popisuje přátelskou atmosféru na metalových koncertech v kontrastu s diskotékami a „vesnickými zábavami“. I jiný respondent porovnává tyto dva typy kulturních akcí:

„... a když chodíš na koncerty tak je tam jiná atmosféra než na těch diskotékách techno atd....tam si můžeš zařadit odreagovat se lidi tě tam nesoudí jaky jsi...“

(Příloha 14).

Oba respondenti staví vůči metalovým koncertům diskotéky, kde je z jejich pohledu mohou lidé soudit nebo je fyzicky napadnout. Oproti tomu metalové koncerty jsou přátelské a vztah samotných interpretů k posluchačům je na osobní úrovni. Respondenti se na takovém koncertu mohou uvolnit a nemusí se bát předsudků a odsouzení ze strany ostatních. O atmosféře metalových festivalů se zmiňuje i další dotázaný hudebník:

„Pro men je obrázek metalu i to, co člověk vidí třeba na Metal Festu - velké kapely na podiu a k tomu lidi, kteří pomohou ostatním na nohy když upadnou, zastaví celý moshpit a pustí projít malého kluka jsou na něj všichni hodní, lidi, kteří Vám seberou peněženku, když Vám vypadne a podají vám ji, místo kde je jedno čím jste v práci ale důležité je jaký jste...vím, že nejsou všichni stejní i tam je určitěš ta druhá sorta.“ (Příloha 20).

Respondent zde zdůrazňuje solidaritu v metalové komunitě. Metalové festivaly pro něj vystupují jako místo, kde se stírají rozdíly mezi lidmi. Všichni jsou zde vzájemně na stejné úrovni – důležité jsou jen osobnostní charakteristiky jedinců. Metalový koncert či festival pro respondenty představuje bezpečné a přátelské místo, kde se nemusí přetvářovat. Aspekt solidárnosti mezi fanoušky v rámci žánru se objevuje i v jiných výpovědích:

„To snad dokazuje, že se metal opravdu nemůže opomíjet a to mi působí radost, vždy kapely rád podpořím formou návštěvy koncertu či zakoupením nosičů s jejich muzikou, nebo nějakého jiného propagačního zboží.“ (Příloha 3).

Zde respondent sám podporuje ostatní kapely formou návštěvy koncertů nebo nákupu propagačního zboží. Další respondent se zase snaží pomáhat tím, že pořádá koncerty a dává možnost ukázat se neznámým kapelám:

„Jelikož jsem sám členem metalové kapely, je pro mě metal ještě něco víc. Já se hudbou snažiacu tem pomáhat, o nic jiného mě nejde. Snažím se pořádat koncerty, zvát neznámé kapely.“ (Příloha 17).

I z těchto dvou úryvků vystupuje důležitý aspekt solidárnosti a podpory mezi fanoušky metalové hudby. Téma metalové komunity se objevilo i v rozhovoru:

„Pro lidi běžně ve společnosti by si řekl, že asi tam obětují nějaký mimina nebo něco, ale takový názor dneska už taky není naštěstí. Ale kupodivu mě přišli vždycky na festácích přátelský protože, samozřejmě na jednu stanu se najdou lidi, co dělají bordel i tak, nebo průsery, to je všude. Ale jakoby ta většina těch lidí, ať je znáš nebo ne, tak je prostě, snažej se být zadobře prostě, aby se neměl nikdo špatně, aby si to všichni užili dohromady a je tam taková věc, že hodně, jak je stagediving, tak to samý dělají fanoušci potom sobě navzájem, že prostě někoho vyhoděj nahoru a střídaj se furt. A na Metalfestu je taková tradice, metalfest je v Plzni takový větší festák, jezdí tam zahraniční kapely hodně, není to čistě jenom death metal většinou, ale bývá tam i ten death metal, je tam pár mých oblíbených kapel před rokem. A je tam taková tradice, že se tam vyhodí řada lidí za sebou a házejí je jakoby před podium. Jak máš takhle ochranný ty mantinely, tak prostě za ně. A sekuriťáci už to ví, jsou na to zvyklí. A oni se nechají takhle unášet a pak je hodí za to, a ti sekuriťáci jsou zvyklí, tak je pomáhají chytat, mají tam otevřenej vchod prostě, tím je pošlou ven a oni jdou zrovna třeba. A takhle půlku festáku vyloženě je vidíš, jak je jedna řada takhle za sebou, vyloženě ty lidi, jak jsou na těch lidech, tak oni jsou za sebou, ne že by byli jeden, ale oni jsou v řadě za sebou a stojíš frontu a ještě se necháš hodit k podiu a pak jdou zpátky do řady (smích). A je to tolerovaný, nevidíš tam, že by je ti sekuriťáci mlátili nebo něco, oni se jako smějou, i když je to musí štít asi trochu.“ (Příloha 24).

Respondent zmiňuje, ačkoliv je přesvědčený o neaktuálnosti takových názorů, že většinová společnost si musí myslet, že koncerty metalové hudby připomínají schůze satanistických kultů, kde přinášejí rituální oběti. Přitom, až na pár výjimek, popisuje přátelskou atmosféru na takových akcích. Na konkrétním metalovém festivalu popisuje jakýsi typ „stagedivingu“, kdy se lidé navzájem hází přes ochranné mantinely. Tato aktivita je tolerována ze strany fanoušků i ze strany ochranky. Ačkoliv tento akt může působit nebezpečně, lidé si vzájemně důvěřují a nemají obavy z ohrožení vlastního zdraví. Respondent v hovoru dále popisuje komunitní charakter metalové hudby:

„A druhá věc je, to jsi možná slyšel, že se metalisti potkají, jak jich je málo, tak se vždycky dokážou nějak domluvit. Když je tam takový to, že znají všechny písničky, že jo, ty skupiny, všechny ty alba, mají na to nějaké podobné názory a pak prostě, to jsem zažil i já, že jo, mám pivo, jsem na koncertě, kámoš mě přivede do nějaký skupiny jeho kámošů, s nimi se začnu jako bavit bez problémů o tom samým úplně prostě a rozumíme si jako bychom se znali 10 let. Ty lidi mezi sebou mají společnej zájem, protože ten metal není čistě jen jakoby hudba v tom smyslu, že většina lidí, jak říkají, že třeba poslouchají všechno, nebo že se jim něco líbí... Metal sebou nese, jak jsi říkal, to přemýšlení, nějaký ten zájem, že prostě, když si metalista, tak znáš nazpaměť jména těch písniček, těch lidí v kapele. Co dělali, kde dělali a takhle, znáš, co je za téma písničkama, nebo co si myslíš, že za nima je, že to čistě není jenom o tý hudbě. Člověk o tom ví hodně věcí a to jako usnadňuje pak o tom s někým mluvit, protože když máš s někým společný zájem, tak je jednoduchý“ (Příloha 24).

Metalisté mezi sebou jednoduše navazují kontakty. Metalová komunita vystupuje vůči mainstreamové kultuře jako minoritní. Její členové spolu sdílí zájem o metalovou hudbu a nemají tedy problém navázat společnou konverzaci. Metalové fanoušky spojuje stejné myšlení a zájmy. Sdílí spolu různé interpretace písňových textů a diskutují o jejich obsahu. Probírají různé interpretace.

Metalisté obecně vyzdvihují svoji komunitu. Tvrdí, že se skládá z „nejlepších lidí“. Tito lidé pak přispívají k přátelské a pohodové atmosféře na metalových festivalech a koncertech. Vyzdvihují solidaritu a pocit sounáležitosti, rovněž snadnost navazovat mezi sebou kontakty, neboť sdílí společné zájmy.

3.2.5 Autentický metal jako alternativa vůči mainstreamu.

Muzikanti ve svých pracích popisují metalovou kulturu jako určitou alternativu proti běžnému komerčnímu proudu. Zde je první ukázka:

„A jelikož již v té době standardizovaná hudba, chrlena sdělovacími prostředky či okupující pulty patřičných obchodů, jistým způsobem nudila a cyklila se ve své předem definované nerozmanitosti, bylo v rámci rozšíření obzorů téměř nevyhnutelné okusit druh hudby, který mi byl do té doby téměř neznám.“ (Příloha 8).

Respondent popisuje svou vzrůstající antipatii vůči mainstreamové hudbě. Ta je podle něj snadno dostupná prostřednictvím sdělovacích prostředků a není rozmanitá. Dle jeho slov nastala v jeho životě nutnost rozšířit si obzory něčím, co by přesáhlo komerční nijakost. Zde je ukázka z práce dalšího respondenta:

„Vtedy ma metal proste oslovil, lebo to bolo niečo tajomné, skryté pred ľuďmi ktorí sa oň nezaujímajú, a bavilo ma ho objavovať.s bežnou hudbou ktorá sa hrá v bežných rádiách by som nič také nezažil. okrem toho som v ňom videl obrovskú silu a energiu, ktorú mi iná hudba takisto nevedela dať, a hlavne: umeleckú stránku veci a originalitu. Keď celý život počúvaš v rádiu "ou bejby I'm lavin ju" tak ťa celkom vezme hudba, ktorá rieši úplne iné témy.“ (Příloha 5).

I tento respondent zažívá s metalovou hudbou odlišnou zkušenost než s hudbou komerční. Metal pro něj vystupoval jako něco tajemného. Věc, kterou mohl dále objevovat. A mimo to i energii u uměleckost. Běžná hudba by jej podle jeho slov takto stimulovat nedovedla. Dále popisuje, že metal ve svých textech řeší jiná témata, odlišná od povrchního mainstreamu. Podobně je tomu i v jiné výpovědi:

„Co mám na metale a komunitě metalistů rád? sú imúnny mediálnemu kurveniu vkusu keď sa im niečo nepáči tak to je proste sračka a dost.može to byť akákoľvek svetová móda,rádiohit,nový hudobný smer(kľudne metalový)okamžite poznajú že je to fejk .sú to proste ľudia zo svojím vkusom.netvrším že tým najvybranejším a najlepším.ale svojím:)“ (Příloha 22).

Předchozí respondenti píší, že metal jim dává něco, co jim hudba hraná v rádiích přinést nemůže. Tento respondent popisuje, že metalisté jsou schopni odolávat mainstreamové

kultuře (kterou popisuje jako „ničení vkusu“). Mají schopnost poznat, co je falešné, a dovedou si vytvořit vlastní vkus, který je pro ně charakteristický. Ohledně určité falešnosti v mainstreamové kultuře je zmínka i v další citaci jiného muzikanta:

„Je proste lepsi videt nasrany frontmana, ktery ti to ve svem songu rekne narovinu tak ze se poseres, uprimnost, zadny zaobaleni do dementnich dlouhej prozpivanejch pasazich jako v debilnim popu a mainstreamovejch srackach, ktery jsou v tyhle zemi vsude. Zalezi samozrejme jaky zanr :D“ (Příloha 23).

I zde respondent staví metalovou hudbu vůči hudbě popové. Na rozdíl od ní metalový frontman umí říct narovinu, co si myslí. Taková upřímnost v respondentovi vyvolává silné emoce. Naopak mainstreamová kultura je pro něj falešná - populární hudba vše zaobaluje do neurčité podoby. Zde je část výpovědi jiného respondenta:

„Je to prostě o životě a o názorech. je to poctivý druh hudby narozdíl od ostatních hudební h stylu“ (Příloha 6).

Další respondent píše v podobném duchu:

„Metal nie je povrchna hudba a ludia, ktori tuto hudbu tvoria rovnako nie su vo vacsine pripadov povrchni jedinci.“ (Příloha 15).

Metaloví muzikanti se vymezují vůči komerčním hudebním žánrům. Metal je na rozdíl od takových žánrů o skutečném životě, je upřímný a hluboký. I sami sebe potom pokládají za jedince s určitou hloubkou. Zde je další zmínka o opravdovosti metalu:

„metal je opravdový, metal je pro kapely o stovkách hodin ve sklepě ve zkušebně, metal je pro kapely o desítkách koncertů pro několik desítek stejně smýšlejících, metal je tvrdá cesta, kterou pokud neděláš srdcem, nikdy tě nenaplní. Metal není kalkul, i když i zde se najdou chytráci a ti, co chtějí vydělat“ (Příloha 17).

Metal pro respondenta vystupuje autenticky. Je to hudební styl, do kterého vložil určité úsilí, a který naplňuje člověka pouze tehdy, dělá-li jej srdcem. Ve výpovědi je také obsaženo, že taková cesta není jednoduchá. Není to kalkul, nebo nějaká vypočítavost. Metal vystupuje „opravdově“. Potom respondent pokračuje:

„Jelikož jsem sám členem metalové kapely, je pro mě metal ještě něco víc. Já se hudbou snažiacu tem pomáhat, o nic jiného mě nejde. Snažím se pořádat

koncerty, zvát neznámé kapely, zkusit, aby lidi přemýšleli a činili jinak než jen „žrali“ z TV či Facebooku.“ (Příloha 17).

Vyjadřuje zde svoji snahu o to, aby lidé přemýšleli jinak, než jak jim to předkládá mainstream. Respondent vnímá metal jako určitou alternativu vůči komerční kultuře. Metaloví muzikanti obecně vyjadřují antipatie k snadno dostupné a povrchní komerční hudbě. Metalovou hudbu naopak vnímají jako autentickou, upřímnou a poctivou.

3.2.6 Objevování nového, neobvyklého a tajemného

Někteří z oslovených respondentů ve svých písemných textech popisují své zážitky při pronikání do extrémní metalové hudby. Tuto zkušenost popisují jako objevování něčeho nového, neobvyklého a tajemného. Zde je první ukázka:

„Zvláštním způsobem čarovné nuance, zahalený do pomyslného oparu mystického neznáma, našeptávaly k odhodlání se prozkoumat toto neznámé území hudby, doposud neprobádané překypující zvědavostí.“ (Příloha 8).

Respondent se vrací ke svému dospívání a svojí cestě k metalové hudbě. Tento žánr vnímal jako tajemný a neprobádaný a v úryvku popisuje svou zvědavost a touhu proniknout do něj. Dle jeho slov jakoby jej samotný žánr k tomu vybízel. Dále pak pokračuje:

„A jelikož již v té době standardizovaná hudba, chrlena sdělovacími prostředky či okupující pulty patřičných obchodů, jistým způsobem nudila a cyklila se ve své předem definované nerozmanitosti, bylo v rámci rozšíření obzorů téměř nevyhnutelné okusit druh hudby, který mi byl do té doby téměř neznám.“ (Příloha 8).

Jak už zde bylo zmíněno v jiném kontextu, nízká rozmanitost komerční hudby nutila respondenta rozšířit si obzory něčím více podnětným. Tímto podnětem pro něj byl, do té doby neznámý, metal. Dále pak pokračuje:

„Lákadlem byla nejen dosavadní neobeznámost s tímto velmi širokým hudebním spektrem, které dnes čítá prakticky desítky subžánrových mutací, ale taktéž velmi bohatá rozmanitost nástrojů, komplexnější aranže, práce s atmosférou. Celkově vzato, byl to nový svět, který se svou výjimečností doslova žádal o pozornost“ (Příloha 8).

Metal respondentu oslovil svojí rozmanitostí, komplexností, atmosférou a hudebními aspekty, které postrádal u běžné hudby. O prožitku objevování metalové hudby se zmiňuje i jiný muzikant:

„Vtedy ma metal proste oslovil, lebo to bolo niečo tajomné, skryté pred ľuďmi ktorí sa oň nezaujímajú, a bavilo ma ho objavovať. s bežnou hudbou ktorá sa hrá v bežných rádiách by som nič také nezažil.“ (Příloha 5).

Tento respondent popisuje své setkání s metalem jako s něčím tajemným a skrytým před širší veřejností. I zde je metal odlišen od hudby v rádiích, která muzikanta nemůže dostatečně uspokojit. Objevování takového tajemného žánru označuje respondent za uspokojující. Zde je tomu podobně v úryvku jiného muzikanta:

„...anebo se zaposlouchám a slyším motivy, kterých jsem si nevšiml anebo o nich vím a vždy se těším. I to je přínos metalu, člověk může jít pod tu tvrdou slupku a oběhovat vrstvy, které ve skladbách jsou, krátké motivy, vyhrávky, detaily.“ (Příloha 20).

Předchozí citace vyjadřovaly zážitek při objevení metalu jako žánru. Tento respondent ale zažívá pocit „objevování nového“ i během opakovaného poslechu metalových skladeb. Je zajímavé ponořit se do metalové hudby a stále přicházet na nové instrumentální motivy nebo pasáže, které jsou v metalu skryty. Metal v sobě skrývá prvky, které nejsou ihned patrné. Zde respondentka popisuje zážitek nového a neobvyklého v souvislosti s metalem:

„Nejdřív jsem si myslela, že se úplně zbláznil, protože jsem v životě neměla kapelu, na basu jsem nikdy před tím nehrála a nakonec jsem ani nikdy nebyla na K. ☺ Bylo to pro mě všechno hrozně sci-fi.“ (Příloha 4).

Respondentka popisuje, jak reagovala na nabídku hraní v metalové kapele. Dále uvádí:

„Celej metal mi přišel hrozně exotickej a ujetej, ale zatím ne tím způsobem, že bych se do toho chtěla zapojit. Spíš jsem si o metalácích myslela, že jsou to trošku magoři a že je to přejde.“ (Příloha 4).

Ačkoliv respondentka ve své výpovědi píše, že svoji cestu k metalové hudbě nakonec našla, ve výše zmíněném úryvku popisuje svůj pohled „zvnějšku“ – z pozice běžného posluchače. Podobně jako v předchozích ukázkách, i zde je vyjádřena určitá exotičnost metalové hudby. Je to aspekt vyjadřující, proč je pro spousty muzikantů takovým přitažlivým hudebním žánrem.

Respondenti ve svých textech popisují první zkušenost s metalem jako setkání s něčím novým, neobvyklým a tajemným. V rozhovoru se téma setkání s metalem spontánně objevilo také. Zde je úryvek:

„Víceméně k metalu jsem se dostával přes jiné žánry, přes známý ještě. To tak většinou bejvá, že nikdo nezačíná ten metal, protože i tenhle, jak je třeba složitéj v těch kytarových sólech nebo v těch podkladech, že nějaký tam mají ty barokní prvky a podobně a do toho ty nezvyklé jakoby screamy a growly, to je ta technika zpěvu, tak říkám nevím, jestli znáš...“ (Příloha 24).

Podle respondenta je neobvyklé, že by extrémní metal byl první hudební zkušeností jedince. Přes jeho složitost a neobvyklost (barokní pasáže, specifický scream a growl) se k němu posluchač dostává postupně přes jiné žánry. Dále pokračuje:

„Tak pro běžnýho člověka jakoby, ač hudebně jakoby zběhlýho nebo nezběhlýho, je to nezvyklej zážitek, když to slyší poprvý, tak ho bolí hlava. Takže já jsem začínal na punku a rocku různě, nějak mě to prostě drželo a jednou tak prostě mi kámoš přinesl poslechnout tvrdší kapelu, což byl ten metalcore, něco takovýho.“ (Příloha 24).

První poslech metalu je pro neznalého posluchače neobvyklý zážitek, tvrdí respondent. On sám začínal poslechem rocku a punku a přechodovým žánrem pro něj byl metalcore. Podle něj v sobě tento žánr kombinuje rockovou a death metalovou hudbu. Respondent pokračuje takto:

„A s tím, že metalcore, kdybych to popsal jednodušeji. Tak je, že je to napůl death a napůl rock. Že tam máš část, kdy oni screamují, jedou jakoby hodně tvrdě a část jakoby prostě pomalá, melodická s čistým zpěvem. A já si to pustil a říkám jako dobrý, to se mi líbí, že tam byla zrovna ta pomalá část. Najednou začali screamovat a já jsem se lekl, protože jsem to měl ve sluchátkách. Ale chtěl jsem to furt dokola, jako ani mi to nevadilo nějak, jenom to prostě bylo nezvyklý. A dokola jsem to jakoby poslouchal kvůli těm částem, které se mi líbily, kvůli těm melodickým. A pak jsem zjistil, že vlastně ten scream mi ani nějak jakoby nevádí a postupně jsem začal přicházet na to jako, proč se to někomu může líbit. Jsem si na to jakoby zvyknul.“ (Příloha 24).

Respondent popisuje šok při prvním setkání s extrémnější formou metalu, který přišel v momentu, kdy pomalou, melodickou pasáž vystřídal „scream“. Poté popisuje nutkání k opakovanému poslechu a nezvyklost drsné techniky zpěvu. V závěru pro něj vystupuje „scream“ jako součást metalové hudby. Z respondentova pohledu je poslech „screamu“ záležitostí zvyku.

Metaloví muzikanti popisují své první setkání s extrémním metalem jako zážitek nového, neobvyklého a tajemného. Tento zážitek je velmi úzce spjatý s potřebou obohatit si pohled na svět, protože ten, který přináší mainstreamová kultura, jim nestačí. Metal vnímají jako tajemný prvek širší společnosti neobjevený. Je to exotický a neobvyklý element, který zároveň přináší uměleckost a originalitu. Svou komplexností a vrstevnatostí poskytuje muzikantům možnost nalézat nové hudební prvky i v opakovaném poslechu jedné skladby. Respondent v rozhovoru poté popisuje, že šok u něj vyvolal především scream, na který si postupně zvykl, a který nyní vnímá jako běžnou součást extrémního metalu.

3.2.7 Otevřenost metalu

Dotázaní muzikanti často ve svých výpovědích zmiňovali, že jsou otevření nejen metalu, ale i ostatním žánrům. Sami sebe vnímají jako žánrově nevyhraněné. Nejlépe to vystihuje následující citace z práce jednoho z respondentů:

(Metal) „*Učí tolerantnosti vůči ostatním žánrům, pokud hudebník či autor umí tak to je to co spojuje metal.*“ (Příloha 3).

Metal podle dotázaného muzikanta učí jeho hráče k tolerantnosti vůči ostatním žánrům. Zde je další citace:

„*Táto hudba mi otvorila oči , dokážem zniesť široké spektrum hudby, ako napríklad opera , vážna hudba, druhy metalu, dokonca nachádzam pozoruhodné prvky aj v elektronickej hudbe. Táto hudba by dala neobmedzené možnosti.*“ (Příloha 16).

Respondentův žánrový repertoár není omezen pouze na poslech metalové hudby. Metal má dle něj schopnost „otevřít oči“ – do jeho zájmu se tak dostala i opera, vážná hudba a elektronická hudba. O žánrové otevřenosti píše i další muzikant:

„*Já osobně jsem začínal na Heavy/Power metalu a postupně jsem poslouchal Gotický, Symfonický, Trash Moderní, Melodick death, Death a teď poslouchám*

víceméně Progresivní metal a Djent. Jsem ale otevřený všem žánrům když je muzika dobrá.“ (Příloha 13).

Respondent označuje metalovou hudbu jako svůj dominantní hudební okruh. Přesto zůstává otevřený i ostatním žánrům (s podmínkou – žánr musí být dobrý). Další respondent zmiňuje:

„Mám celkem široký záběr hudebních žánru, které poslouchám, ale můj pomyslný král všech hudebních žánrů je právě Death Metal.“ (Příloha 2).

Zde je tomu podobně jako u předchozího respondenta – jeho centrem hudebního zájmu je metalová hudba, má ale široký hudební záběr. Zde je další ukázka:

„Dnes pro me sice metal znamená nejvyšší hudební prcku, preto se oproti minulosti, kdy jsem byl relativne pravoslavny metalista, dostavam do rozpoloženi, kdy pro me neni tolik dulezity žanr, jako spis samotny interpret, jeho projev. Zaroven za hudbou, kterou posloucham chci mezi radky slyset tu praci a lasku kterou do toho nekdo vložil.“ (Příloha 19).

Respondent popisuje, že navzdory své minulé metalové ortodoxnosti si nyní nevybírá interprety podle žánru, ale podle jiných měřítek – projevu samotného interpreta a toho, co do hudby vložil. I tento metalový muzikant ve své práci vyjadřuje, že není uzavřený pouze v metalových žánrech.

Z výpovědí dotázaných muzikantů lze tedy vyčíst, že někteří popisují sami sebe jako posluchače tolerantní a otevřené vůči ostatním žánrům. Otevřenost ale vyzdvihují i na obecné rovině:

„Je důležité zmínit, že jen poslechem jediného žánru (leč je metal opravdu velmi širokým a bohatým hudebním spektrem) si člověk obrovský přehled neudělá. Tunelová vize a neschopnost vidět kolem sebe je vždy cestou do vlastního osobního pekla. Stále je nutno hledat dál, porážet staré a přežité laťky, a posouvat se dál. Stále je záhodno zůstat otevřený i dalším hudebním vlivům, filozofiím, názorům.“ (Příloha 8).

Muzikant popisuje důležitost vytváření si přehledu. I přesto, že metal vnímá jako bohatý hudební žánr, je pro něj špatné zaměřovat se pouze na něj, neboť může vzniknout „tunelové vidění“ zabraňující jeho dalšímu vývoji. Vývoj a posun vystupuje jako důležitý aspekt metalové hudby, proto je nutné zachovat si otevřenost vnějším vlivům, jak hudebním, tak i názorovým. Dále pak ve svém textu pokračuje:

„Metalová hudba jako taková se dá označit za myšlenkově velmi otevřenou (ačkoliv jsou citelné restrikce danými subžánry, v případě black metalu budete těžko hledat ódu na Ježíše, v případě extrémnějších odvětví zřejmě neuslyšíte o růžovém jednorožci a perníkové princezně...)“ (Příloha 8).

Respondent označuje samotnou metalovou hudbu za otevřenou dalším vlivům. Avšak v rámci svých určitých vnitřních pravidel – dle jeho slov bude metal ve svých textech stěží prezentovat „růžové jednorožce“. Dále pak pokračuje:

„...a především neskutečně variabilní v otázce syntézy s jinými žánry. 21. Století vneslo do metalu nové vlivy, které by dříve byly považovány za s tímto druhem muziky neslučitelné. Metal pojal a obsáhl kus elektroniky, vážné hudby, jazzu, a velmi atraktivním způsobem tím rozšířil své možnosti“ (Příloha 8).

Respondent píše, že metal v sobě v 21. století zahrnul prvky, které by dříve byly s metalem neslučitelné – jako např. jazz, elektronika či vážná hudba. Tím opět vyjadřuje otevřenost metalové hudby jako takové, ale i fakt, že metal může vystupovat jako poměrně variabilní hudební žánr.

O tématu otevřenosti extrémního metalu byl dotázán i respondent během rozhovoru:

„A s tím, že já vlastně neposlouchám jenom death metal, že když mám náladu, tak si poslechnu i něco jiného a už vůbec jako nemluví ostatním lidem do toho, co jako by měli poslouchat oni, nebo říkat, že něco je lepší. Mě jakoby vyhovuje tohle. Což je teda další věc, co u metalistů často bývá, u nějakých teda, což si říkal, že už jsi to u nějakých už slyšel nebo...“ (Příloha 24).

Respondent se rovněž, jako předešlí muzikanti, neomezuje pouze na poslech extrémního metalu. Otevřenost žánru ale sám vnímá jako snahu o vyhnutí se ovlivňování hudebního vkusu jiných lidí či vyzdvihování metalové hudby nad jiné žánry. Na dotaz poté odpovídá dále:

„Takhle, nejde to zase generalizovat, ale metalisti jsou taky jenom lidi a jsou mezi nimi chytrý lidi, jsou mezi nimi hloupí lidi. Ale jakoby většina těch lidí, co znám, tak protože... možná i protože metal je menšinovej, ten extrémní, a jak jsou sami zvyklí na to jakoby, že jim nerozumí lidi, tak se snaží ostatním jakoby nedělat to samý, že jo prostě... že chtěj, aby je nechali lidi bejt, tak oni je nechávají taky.“ (Příloha 24).

Respondent si toleranci metalových muzikantů vysvětluje tím, že extrémní metal je menšinový hudební žánr, který se běžně setkává se nepochopením ze strany širší společnosti. Proto se metaloví fanoušci snaží tolerovat ostatní žánry – nechtějí zaujímat stejný postoj. Dále k tématu tolerantnosti a otevřenosti metalu:

„Myslíš jako ve vlivech, co se do toho dává, do skládání třeba? To souvisí s tou tolerancí k ostatním žánrům. Já neznám nikoho vlastně osobně, kdo by řekl: „já poslouchám death metal a ostatní vůbec není hudba.“ Nebo takhle, když to teda přeženu teda hodně. S tím, že člověk má spoustu emocí a ke každý se mu hodí nějaká jiná hudba, i když nějakou preferuje třeba, i když je nějak založený ten člověk. A ty různé prvky se dají využít i v tom metalu. Protože metal nemá žádnou obecnou definici, že jo – tady může být tohle a tohle, jinak už to není prostě metal. I když ty, jako interpret se rozhodneš, že si dáš to tý písničky na chvíli zklidnění, nikdo ti v tom nebude bránit a fanouškům se to bud' líbí, nebo ne. Nebo tobě se to líbí, nebo ne. To je všechno věc jakoby těch preferencí už potom...“
(Příloha 24).

Respondent nezná žádného metalistu, který by vyvyšoval metalovou hudbu nad jiné hudební styly. Ke každé emoci se dle něj hodí jiný žánr. A jelikož z respondentova úhlu pohledu neexistuje jednotná definice metalu (míněno tak, že není určené, z čeho se musí metal skládat, aby zůstal metalem), může metal používat různé prvky z ostatních žánrů.

Metaloví muzikanti ve svých pracích vyzdvihují otevřenost. Sami sebe označují za hudebně nevyhraněné a tolerantní vůči ostatním hudebním žánrům. Tato otevřenost je poté důležitá i na obecné rovině. Jelikož sami považují metal za pokrokový a neustále se rozvíjející, je hudební a myšlenková otevřenost důležitá k tomu, aby se i nadále vyvíjel. Otevřenost metalové hudby může naopak muzikanty inspirovat k poslechu např. opery či vážné hudby. Respondent v rozhovoru pojímá otevřenost jako nevyvyšování metalu nad ostatní žánry a nevnučování ho veřejnosti ze strany metalových muzikantů. Metaloví muzikanti se setkávají ze strany širší společnosti s nepochopením, proto nechtějí zaujímat stejný postoj.

3.2.8 Důležitost textů

Pro dotázané metalové hudebníky jsou velice důležité texty písní. Tato kategorie se dá rozdělit do dvou subkapitol – „identifikace s texty“ a „důležitost textů“.

Identifikace s texty

„Pro posluchače je hrozně důležité, jestli se může s textem spříznit. To neznamená souhlasit s vaším pohledem na jakoukoli problematiku, ale spíš musí cítit, že ho daná věc týká, považovat ji za důležitou. Samozřejmě je taky potřeba, aby textu lidi rozuměli, což může být dost problém, zvláště naživo. Naštěstí jsou dneska už všechny texty na internetu a znám spoustu lidí, kteří se metalovými texty fakt zabývají, hledají si je a přemýšlí o nich.“ (Příloha 4).

Podle respondentky je pro metalového posluchače důležité, aby se mohl s textem ztotožnit. To neznamená plné přijetí názorů autora textu, ale fakt, že se jej téma dotýká. Na živých vystoupeních popisuje problematičnost srozumitelnosti textu (uvážíme-li fakt, že text předávaný „screamem“ či „growlem“ může být nesrozumitelný sám o sobě). Metaloví fanoušci si ale texty písní dohledávají, aby nad nimi mohli přemýšlet. Ohledně spojení fanouška s textem píše i další dotázaný muzikant:

„rôzne metalové skladby sa spájajú s nejakými mojimi zážitkami z mladosti. Texty si vykladám do svojho života a spomienok a stotožňujem sa s nimi. často krát ide o nadčasové interpretácie apokalyptických scénárov, odpor k politike a vojnám alebo bizarné až zvrhlé texty ktoré treba brať čiste metaforicky a s odstupom..“ (Příloha 12).

Muzikant se identifikuje s metalovými texty tím způsobem, že si je vkládá do vzpomínek a zážitků ze svého života. U zvrhlých textů zdůrazňuje, že je potřeba si je vykládat s určitým odstupem a přistupovat k nim jako k metafoře. Podobně je tomu v práci jiného respondenta:

„když máš vztek tak je dobré poslouchat texty a vžít se donich...(ale nesmíš být nějaký magor ..maniak psychouš.... co pak začne s toho zabíjet ...)“ (Příloha 14).

Zde respondent píše, že při vzteku je dobré vžít se do textů extrémního metalu. Stejně jako předchozí muzikant ale zmiňuje nutnost brát je s odstupem. Posluchač by neměl být impulzivní nebo labilní. Výše zmíněné úryvky popisují zkušenost metalového posluchače, následující respondent popisuje význam spříznění se s texty ze strany autora:

„K aktívnej činnosti v kapele , veľmi rád tvorím hudbu , lebo do nej dávam seba, svoje chápanie sveta a o to je krajšie a vyžívam sa doslova v tom, keď máme pod pódiom hodne fans, ktoré zdieľajú naše pocity a prišli sa pozrieť na našu show !“ (Příloha 16).

Zde respondent mluví jako autor hudby a textu. Do hudby dává kus sebe, svoje chápání světa, což v něm vyvolává radost – má možnost tímto kanálem sdílet svoji zkušenost.

Respondenti vyzdvihují úlohu textu v žánru extrémního metalu.

Důležitost textů a sdělení

Metaloví muzikanti popisují důležitost spříznit se s textem extrémního metalu. Vyzdvihují ale i obsah sdělení a jeho hodnotu.

„Metal je pro mě způsob vyjádření se k současnému stavu společnosti...“
(Příloha 17).

Pro respondentku vystupuje metal jako nástroj, skrze který se může vyjadřovat o stavu společnosti. To dokládá i následující zmínky o metalových textech:

„Je tam rebelie a městská romantika - někdy i fantasy a historické příběhy (krom vzteku občas taky musíte něco vědět abyste textu prozuměli, navíc Vás třeba téma donutí si nastudovat něco nového)“ (Příloha 20).

„...prohlubující propast mezi mnou společností dělala z mé osoby nihilistu a misantropa, zároveň jsem hltil undergroundovou kulturu filmy, knihy výtvarné umění, texty mých vzorů nutily můj mozek přemýšlet nad spoustou témat.“
(Příloha 3).

Podle těchto respondentů má metalový text i intelektuální hodnotu. Pro pochopení některých metalových textů jsou nutné jisté znalosti. Anebo samotné texty fanouška motivují k dalšímu studiu či přemýšlení nad různými tématy.

„Ja konkretne som hodne materialistický človek , no táto hudba ma naučila vnímať nehmotné veci, zamýšľam sa nad podstatami jestvovania, nevysvetliteľné javy a posmrtný život. Bez tejto hudby by ma ani len nenapadlo riešiť takéto veci , no je to pre mňa veľmi zaujímavé.“ (Příloha 16).

Metalová hudba respondenta přiměla přemýšlet o věcech, o které by se předtím příliš nezajímal. Vyjadřuje, že jako materialistického člověka ho přivedla k úvahám o mystických tématech, jako například o posmrtném životě. Lze předpokládat, že se k těmto tématům dostal skrze metalové texty.

„Metal mám ale ráda i proto, že je v něm oproti některým jiným žánrům poměrně hodně textu. Když je skladatel blbec a bude omílat tři slova dokola, člověk to

pozná, když do toho naopak dá myšlenku, poznáte to taky. Ze stejného důvodu je pro mě tak atraktivní metal skládat a vymýšlet texty. Je to super, že můžete promlouvat k lidem a předávat jim myšlenky, navíc umocněné hudbou. Hudba dokáže předat to, co je těžké slovy vyjádřit – různé nálady a rozpoložení. Když uvidíte text na papíře, existuje docela dobrá šance, že si ho vyložíte jinak, než „básník zamýšlel“, ale právě hudba ho hodí do správných kolejí.“ (Příloha 4).

Pro respondentku plní text v metalové hudbě důležitou úlohu. Zdůrazňuje atraktivitu skládání textů - předávání myšlenek umocněných hudbou. Metalová hudba zde plní důležitý účel – umocňuje předávané myšlenky. Zvuk extrémní metalové hudby dává textu kontext – „hází jej do správných kolejí“. Zde je další podobná ukázka z jiné práce:

„to že sme si vybrali práve metalový "spôsob vyjadrovania", čiže elektrickú gitaru, blastbeat, growl atď. je viac menej náhoda. týmto štýlom sme sa to proste naučili robiť a iným to nevieme :D zároveň som ale presvedčený že sme si na prezentovanie svojich myšlienok vybrali veľmi dobrý kanál“ (Příloha 5).

Respondent vyzdvihuje úlohu textu – metal je pro něj „kanál“ pro prezentování svých myšlenek. Označuje jej za metalový „způsob vyjadřování“. Na tento způsob vyjadřování si respondent zvykl a naučil se jej ovládat.

Na důležitost metalových textů byl dotazován respondent v průběhu rozhovoru:

„To dobře může vystupovat na textech, protože, jak máme tu instrumentální složitost na jedné straně, tak samozřejmě ti zpěváci si chtějí vytvářet jakoby, ať už básnický nebo prostě významově složitý texty, že to není všechno jenom o tý hudbě, že většina kapel co znám, i co se mi líbí, a mám tohle rád, když to dělají, tak snaží se dát své hudbě nějaký význam. Ať už poeticky nebo prostě, nějaký jev, nějaký zážitek a není to čistě někdy jenom o tom prostě, že si to jenom pustíš, si bud' naštvanej, nebo máš v sobě energii. Ale nějaké písničky tě donutí se i zamyslet, což jakoby v hodně stylech zase není, že to není vyloženě hudba jenom, kterou pouštíš v hospodě, když piješ nebo takhle, ale dá se s tím i prostě přemýšlet o něčem, u nějakých kapel teda.“ (Příloha 24).

Respondent popisuje, že stejně jako si metaloví muzikanti zakládají na náročnosti skladeb, vytvářejí si i obsahově složité texty. Metal pro něj vystupuje nejen jako ventil stresu a agrese, ale i jako element přinášející podněty k zamyšlení. Dále pokračuje:

„Ale jsou. Co já jsem skládal, tak vím, že jsem na to dával důležitý jakoby důraz, protože.... Aby tam prostě nebyly ty texty zbytečně. Aby tam nebylo nic jen tak položenýho, jenom protože jsme jako zvyklí, že v písničce je text, tak ho tam dáme, abychom měli písničku nebo něco. Když už tam je, aby prostě měl nějaký význam, aby něco ukazoval nebo prostě k něčemu tam byl“ (Příloha 24).

I sám respondent při komponování dával důraz na texty. Nechtěl, aby skladba měla text pouze proto, že se to od ní očekává. Považuje za důležité dát do textu nějaké sdělení. Dále spontánně pokračuje:

„Když se koukneš na tu strukturu toho textu, jako třeba o čem, vyjádřit ho normálním zpěvem by mi přišlo takový... nemá to tu sílu v sobě, což znamená, že když máš nějaký to sdělení, tak ho chceš vyjádřit jakoby co nejsilněji. A ten scream nebo ten growl. Tak tam prostě... když zařveš takhle, tak to sdělení z tebe prostě vyletí pořádně, že to prostě není nějaký slabý hlas, že je to opravdu jakoby hlas.“ (Příloha 24).

I zde respondent vyjadřuje, že metalová hudba svým zvukem dělá kontext písňovému textu – důležitým způsobem zdůrazňuje vyznění. Zařvání dává textu naléhavost. Vyjádření normálním zpěvem nemá stejnou hodnotu. Dále pokračuje:

„Ale u nějakých kapel, např. že ten vikingský death metal, co jsem říkal, tak půlka textů je vlastně o mytologii vlastně, což je druhá zajímavá věc, nevím, jestli si na to někdy narazil. Ale jsou pak takové vtipy jako „tahle kapela mě naučila o dějepisu víc, než škola“ a podobně. Protože nějaké kapely to takhle dělají vážně jakoby, že tam bud' zahrnují nějaké historické události, nebo mytologii a podobně. A pak vydávají k tomu jakoby nějaký popis pod tím textem nebo pod videem, anebo podobně. A u toho vikingského death metalu, tam máš vyloženě jakoby písničky na Ragnarok a podobě.“ (Příloha 24).

Metalové texty obsahují bohatá témata. Konkrétně vikingský death metal obsahuje odkazy na severskou mytologii. Respondent vyjadřuje, že texty mohou mít vyšší ambice než pobavit posluchače – předat informace (např. o zmíněné mytologii nebo o historických událostech).

„Zajímavé je, když metalisté píší o reinkarnaci, a zaujalo mě, jakoby v tom co poslouchám, i ta vikingská mytologie nebo i ta historie. Protože člověk, jak si zvyká slyšet v tý písničce, najednou ho to začne zajímat, zjistí si mimo to, jak

to jakoby vlastně bylo a jestli to mají správně v té písničce. A takhle jsem se k tomu dostal, že jsem i četl nějaké knížky o tom a podobně.“ (Příloha 24).

Zde nastává shoda mezi respondenty – metalový text motivuje své posluchače ke studiu daného tématu.

Písňový text a jeho sdělení je důležitým aspektem extrémního metalu. Muzikanti přistupují k metalovým textům podobně jako k hudební tvorbě. V obou případech je metal náročný. Text může sloužit jako vyjádření se k současnému stavu společnosti, mohou v něm ale být obsaženy prvky fantasy nebo i skutečné historické události. Metaloví muzikanti oceňují smysl textu, případně jeho sílu motivovat posluchače k dalším úvahám nad obsaženými tématy. Mnohdy i sami sbírají informace z jiných zdrojů, aby textům lépe porozuměli. Respondenti popisují, že extrémní metal je vhodný kanál k vyjadřování takových témat. Zasazuje jejich význam do „pravých kolejí“.

3.2.9 Energie

Pro respondenty je důležitá energie v metalové hudbě. Zde jsou ukázky:

„Dokáže nabudit, povzbudit, stimulovať precítenie príjemných okamžikov, uvoľniť a samozrejme ukludniť.“ (Příloha 12).

„proč mám metal? Protože je v něm neskutečná energie, kterou můžeš slyšet. Neskutečná atmosféra na živých koncertech, kterou můžeš cítit.“ (Příloha 13).

Dotázaní respondenti popisují přítomnost energie v metalové hudbě. V souvislosti s touto energií často mluví o „nabití“ a „doplnění“:

„Člověk který poslouchá metal nikdy nezůstane u jedné kapely a pokud ano tak ho poslouchá špatně ! metal je energizující povzbuzující hudba která člověku doplní energii.“ (Příloha 6).

Muzikant ve své výpovědi píše, že metal pro něj vystupuje jako aktivizující hudba. Podobně je tomu i v následující citaci:

„Všechno pěkně v tempu které odsypá a nabíjí.

Navíc samotný zvuk hodně zkreslených kytar má svůj náboj.

Takže si můžu po těžkém dnu pustit něco, co mne dobije svou syrovostí a zatřepu si halvou a tím proplavím endorfiny do stresovaného organismu.“ (Příloha 20).

Tuto aktivizující vlastnost metalové hudby podle respondenta ovlivňuje její zvuk. Typický zkrácený zvuk kytary jej „dobíje“ svojí syrovostí. O „energizujícím“ zvuku kytar píše ve své výpovědi i jiný respondent:

„A když mám někde jít a potřebuju se nějak nakopnout energií, tak volume doprava a hned je na světě líp – když ony ty nakreslené kytary a hrubozrnné kopáky prostě zní líp, když jsou nahlas.“ (Příloha 1).

Muzikant dodává, že když je onen syrový zvuk hlasitý, jeho zážitek se s ním umocní. Důležitá je tedy mimo zvuk i hlasitost metalové hudby.

Energie je ale podle respondentů nejvíce znatelná na živých vystoupeních. Takto se k tomu vyjadřuje dotázaná respondentka:

„Asi úplně nejdůležitější je ale energie. Kdybych vytvořila událost na Facebooku s tím, že vám někde v kavárně řeknu, co mě trápí na dnešní společnosti, asi moc lidí nepřijde, pokud nebude něco zadarmo. Ale na koncert lidí přijdou. Jakto? Protože kromě slov a muziky, které si můžou poslechnout i z cédéčka, očekávají energii, kterou jim předáte. Některé kapely si neuvědomují, jak důležitý je tenhle aspekt hraní, ale já si myslím, že je to jediný důvod, proč se dneska na živé akce ještě chodí. Každopádně metalová muzika má dost často spoustu energie - muzikanti se hýbou, lidi se hýbou a všichni odcházejí domů příjemně unavení. To je pro mě lepší koncept než sedět u stolečku a poslouchat“.
(Příloha 4).

Je opět vyjádřena schopnost hudby tvořit kontext textu. Respondentka píše, že kdyby svoje sdělení přednášela někde v kavárně, asi by tím moc lidí neoslovila. Stejně by to vypadalo, kdyby hudbu reprodukovala z CD. Podle její výpovědi je přitažlivá právě ona energie, kterou lidé mohou zažít během živého koncertu. O energii během koncertu se rozepisuje další respondent:

„Když jdu na koncert, vypouštím vnitřní zvíře. Většinou se ocitám někde v potměšilém klubu pro pár pohodových a milých lidí, abych zavřel oči a nechal se unášet hudbou a pohybem. Asi to má něco společného s tím jak je metal rytmicky vystavěn – bicí a basa zařezávají do hlukové stěny kytar, repetice, do toho jen tma a sporá světla – připomíná mi to nějaký pra-rituál, který v člověku otevírá pocity dávno zaváté pohodlným a bezpečným životem v civilizaci.“

Prastará černá mše, šamanismus, animalismus, pastýř řve hymny svému stádu a to tančí, aby ho potěšilo. Někdy člověkem cloumá zpocená masa, smýká s ním po místnosti jako vlnobití, a někdy člověk jen tiše stojí a vnímá, jak ho ta hudba rozebírá zevnitř, jak do něj vstupuje a plní ho. Strašně mě to baví, strašně moc, občas přepnout z kancelářsky strojené letargie civilního života a jít se nabít na koncert.“ (Příloha 1).

Respondent popisuje svůj prožitek během koncertu. Jako předchozí muzikanti zdůrazňuje úlohu zvuku kytar a rytmiky. Rovněž popisuje atmosféru a společnost lidí, která jeho zážitek zintenzivňuje. Nechává se unášet hudbou a pohybem a všechny tyto elementy spojené dohromady ho nabíjejí energií. Zmiňuje se také, že ho baví vystoupit ze své civilní pracovní role a „vypustit zvíře“, které má v sobě ukryté – na metalovém koncertě si dovolí projevit se jinak, než v běžné situaci. Celý prožitek přirovnává k rituálu – pastýř řve hymny a jeho stádo tančí, aby jej potěšilo. V této metafoře může zpěvák vystupovat jako pastýř a jeho publikum jako stádo. Pastýř pak řve hymny (zpívá či „growluje“) a zmítá tak publikem.

Energii v extrémním metalu popisuje i respondent během rozhovoru:

„já jsem hrál fotbal v té době – a po zápase jsem byl vždycky mrtvej a ležel jsem v autobuse jakoby někdy a poslouchal jsem jenom, takže tak se mi to nějak spojilo, že jsem si to pustil prostě 2 hodiny v kuse, co jsme měli cestu třeba z Budějovic a takhle. A najednou jsem zjistil, že před zápasem je to prostě fakt dobrá jako motivace, že když si pustíš ten death nebo něco, tak tě to jakoby fakt dokáže napumpovat. A jak jsme si na to zvykl, tak jsem najednou zjistil, že ono to jakoby pro mě má něco do sebe, že když to poslouchám celou prostě nějakou dobu v tom autobuse, tak místo abych byl prostě ráno unavenej, že jo – prostě vstaneš v 7 a nechce se ti nic dělat a máš najednou běhat 90 minut po hřišti. Tak jsem najednou jakoby zjistil, že prostě vyběhnu na to hřiště, a jak v sobě cejtíš tu napumpovanou jakoby tu sílu z těch nějakých těch jejich písni, třeba z toho vikingského metalu zrovna, to hodně jakože posloucháš a najednou se chceš hejbat, tak jsem z toho byl takový napumpovanej z toho...“ (Příloha 24).

Respondent popisuje, jak jej metalová hudba nabíjí energií. Tuto skutečnost popisuje na zážitku spojeném s hraním fotbalu. Poslech metalu před zápasem jej nabudil a motivoval k výkonům. Metalová hudba jej nutila k pohybu. O energii metalu se zmiňoval dále:

„To záleží na tom, jak se zrovna cítím, co zrovna dělám. Záleží třeba, jestli jdu běhat, když jdu běhat, tak prostě běžím ještě nějak víc, protože tady u těch, když dám příklad – třeba ten vikingskej death, na tom se to tak dobře ilustruje. Ten když slyšíš a jsi na to zvyklej, že to máš už jakoby v sobě přijatý, že jakoby si nedržíš hlavu a nechceš utíkat, co to je za rámus. Tak cítíš prostě jakoby energii, že, jak to popsat, prostě že by si klidně šel, šel, šel by ses, jakoby... Ať běhat nebo prát, ale ne, že by si někomu něco udělal nebo takhle. Prostě to vzbuzuje energii nebo vztek a dokáže to ventilovat jakoby všechny ty věci, co nashromáždíš přes den...“ (Příloha 24).

Při poslechu metalu běží respondent rychleji než normálně. Respondent popisuje, že běžný posluchač by takovou zkušenost neměl – chtěl by ze situace utéct z důvodu hluku a křiku obsaženém v metalu. Respondent ale hluk a křik přijal jako součást metalové hudby, je na ně zvyklý – proto cítí energii, kterou mu dává. Tento zážitek popisuje jako chuť se prát, ačkoliv nechce nikomu ublížit. Vztek a energie mu pomáhá ventilovat denní stres.

Výměna energie během koncertu

Respondenti ve svých výpovědích zmiňují, že umělec a publikum si navzájem vyměňují energii. Zde je ukázka pro ilustraci:

„V neposlední řadě je to i poměrně intenzivní prožitek, obzvlášť při živém hraní, když se vyměňuje energie mezi publikem a kapelou. Po podařeném koncertě jsme všichni v lehké euforii. Navíc jako autor hudby a textů, které zrovna láskou nepřekypují, vložím veškerou negativitu a agresi do hraní. Tím se vybiju a nepřenáším to dál.“ (Příloha 11).

Dotázaný muzikant píše, že při živém hraní cítí výměnu energie mezi publikem a kapelou. Vyjadřuje, že vkládá jak do textů, tak do hudby negativitu a agresi. Jeho výrok, že tuto agresi nepřenáší dál lze chápat tak, že si ji s sebou nenese mimo koncert do civilního života a vybije si ji během vystoupení. Taková agrese ale pak musí ovlivnit publikum. Zde je další ukázka:

„Metal miluju, protože dokáže vyjádřit lidské nitro jako nic na světě. Obrovský prostor pro vyjádření emocí, vybuchnutí emocí. Je prostě lepší vidět nasrany frontmana, který ti to ve svém songu rekne narovinu tak ze se poseres.“ (Příloha 23).

Respondent píše o zážitku z druhé receptivní strany, kdy vidí frontmana plného negativismu a agrese. Oceňuje upřímnost, se kterou tyto emoce vyjádří pomocí hudby nebo textu a rovněž popisuje, že to v něm vyvolá určitou odezvu. Je zde popsáno, že interpret odesílá určitou negativní energii a posluchač ji přijímá. Je zde tedy opět výměna energie směrem od interpreta k posluchači. Rovněž je tomu tak i v pasáži, která již byla zmíněna dříve:

„Někdy člověkem cloumá zpocená masa, smýká s ním po místnosti jako vlnobití, a někdy člověk jen tiše stojí a vnímá, jak ho ta hudba rozebírá zevnitř, jak do něj vstupuje a plní ho“ (Příloha 1).

Muzikant popisuje z pohledu recipienta zážitek, kdy do něj během koncertu hudba vstupuje a plní jej. Další respondent popisuje opačný směr:

„Je to zase o energii, kterou dáváte lidem, je to způsob vybití se na pódiu a sbírání energie zpět z fanoušků.“ (Příloha 20).

Tento respondent rovněž popisuje, jak během koncertu předává energii fanouškům. Popisuje však i druhý směr – jak tuto energii opětovně sbírá ze svých posluchačů. Na muzikanty působí tato výměna energie jak z pozice interpreta, tak z pozice posluchače, jak to vyjadřuje respondent v poslední citaci:

„Ta výměna energie mezi pódiem a lidmi na mě prostě funguje z obou stran barikády:)“ (Příloha 1).

Na tyto zkušenosti byl dotázán i respondent během rozhovoru:

„Takhle, já nejsem frontman. Já jsem kytarista, ale i z pozice kytaristy se dají dělat, ukazuješ to nějak, nebo nějak si stoupneš...“

„Taky se mi stalo... jedna věc, že tě zvou na pivo a takhle po tom koncertě, ale se mi stalo jednou, že prostě hráli jsme a je část songu, která je zpomalená teda, a mám tam part jenom já jakoby, bez bicích všechno, jenom prostě moje kytara. A stalo se mi, to byl jako pro mě dobrý zážitek, že prostě člověk, co stál přede mnou v podiu, tak jakoby nahnul si ty lidi ke mně prostě a jakoby začali rvát nebo tleskat něco, že jo, to pak na tebe samozřejmě působí, že jo, cítíš se dobře. To není jenom v metalu, to je všude (smích)“ (Příloha 24).

Respondent popisuje určitou interakci mezi ním samotným a publikem. Posluchači se nahrnuli před něj a začali řvát a tleskat – reagovali na to, co respondent hrál. Tento zážitek popisuje pozitivně. Dále se v rozhovoru zmiňuje:

„To jo, protože publikum slyší vlastně, jak hlasitě hraješ nějakou tvorbu, která v nich probouzí něco. Když poslouchám a slyším basy, jak to běží všechno, tak to je ti prostě... udělá takový nepopsatelný pocit v břiše prostě... jako cejtíš to a pak ten hudebník, když vidí to publikum, které jakoby skáče, tleská jakoby, je rádo, že tam je vůbec, že jako prostě nevidíš znuděný lidi, co odchází někam jakoby a prázdnou halu před tebou tak, tak je to pak vzájemný, protože to probudí, něco v tom jakoby hudebníkovy...“ (Příloha 24).

Popisuje zážitek, když vidí angažované publikum, které na něj jako na muzikanta a jeho tvorbu reagují. Popisuje nepopsatelný pocit v břiše. Publikum probouzí emoci v muzikantovi a naopak.

Pro muzikanty je v extrémním metalu dominantní energie, kterou pociťují během jeho hraní a poslechu. Tato energie je povzbuzuje. Je spojená se syrovým zvukem kytar a vysokou hlasitostí. Je to důvod, proč metalisté neposlouchají metal jen ze záznamů, ale chodí na živé koncerty. Na těchto akcích se poté mohou uvolnit a nechat tuto energii skrze sebe proudit a projevovat se jinak, než v civilním životě. Metalová hudba má tendenci muzikanta motivovat k fyzickým výkonům. Její zvuk by mohl někoho odradit, metalistům ale zprostředkovává zážitek, který vzbuzuje energii a zároveň poskytuje uvolnění stresu. Během koncertu jsou rovněž obě strany v určité interakci. Respondenti popisují, že během živých vystoupení funguje vzájemná výměna energie. Muzikanti popisují, že do vystoupení dávají vztek a agresi, tyto pocity potom fanoušky naplňují. Fanoušci oceňují, když vidí upřímného a naštvaného frontmana. Rádi se potom nechávají „unášet“ těmito emocemi s ostatními posluchači. V roli muzikantů potom vyzdvihují, jak jim fanoušci dávají najevo to, že s nimi jejich hudba nějakým způsobem pracuje – lidi tleskají, skáčou nebo tancují. Muzikanti pak z toho čerpají opětovně energii.

3.2.10 Metal odnímající a pročistující

V minulé kapitole byly ukázky textů respondentů, ve kterých psali o tom, jak syrový zvuk metalové hudby jeho posluchače nabíjí energií. Respondenti se ale také vyjadřují v tom smyslu, že metalová hudba rovněž uklidňuje a odstraňuje jejich starosti:

„Môže to znieť niekomu neuveriteľne ale táto hudba je plná dynamiky a energie (hlavne live koncerty) sú výborným odreagovaním od každodenného stresu. Pri takom regulérnom každodennom počúvaní sa dá veľmi dobre uvoľniť a zrelaxovať“ (Příloha 12).

Respondent zde popisuje, jak mu energie během živého koncertu pomáhá s odreagováním od stresu. Popisuje, že během poslechu metalové hudby se uvolní a zrelaxuje. Podobně to popisuje i další respondent:

„Poslední rozhodovací faktor je potřeba „výplachu“ (/vyčištění hlavy) – v tom případě sáhnu po hudbě, která je „brutální“ (polohy vokálů, podlazené kytary, rychlé bicí, nicméně jednodušší skladba songů)“ (Příloha 8).

Respondent popisuje zážitek jako „vyčištění hlavy“ během poslechu metalové hudby. Když chce zrelaxovat, sáhne po hudbě s brutálním zvukem – polohou vokálů, zvuku kytar a rytmiky. Syrový a brutální zvuk zde respondenta uklidňuje, jiného však, jak již bylo zmíněno výše, naopak nabije energií. Další popisují uklidnění jiným způsobem a to přímo tak, že metal jim pomáhá zpracovávat negativismus kolem nich. Zde je příklad takového respondenta:

„Proč mám rád metal? Metal je pro mě svým způsobem druh relaxu. Poslouchání tohoto žánru mi přináší klid na duši. Odproštění od problémů, které mě provází každý den.“ (Příloha 21).

Metal pro dotázaného muzikanta znamená uklidnění a s ním spjaté oproštění se od dennodenních starostí. Tuto myšlenku více rozvíjí jiný respondent:

„Metalová hudba je pro mě jako útěk z reality mého, ne tak šťastného života. Asi proto jsem fanoušek tvrdších metalových žánrů jako je Death Metal, Black Metal a různých subžánrů jako je Deathcore nebo Metal Rap. Skladby plné deprese, smrti a krve jsou pro mě daleko účinnější než jakákoliv antidepressiva. Metalová hudba pro mě paradoxně není jen hudba, je to pro mě nástroj jak se vypořádat s protivenstvím mého okolí a negativních vlivů života.“ (Příloha 2).

Respondent vypovídá, že metalová hudba je pro něj únik z nešťastné reality. Opět toto brutální podání metalových skladeb (zde z hlediska obsahu textu) respondenta uklidňuje – popisuje jeho antidepressivní účinky. Metal popisuje jako nástroj vypořádávání se s negativismem reálného života. Obdobně je to i v práci dalších respondentů:

„metal pročišťuje hlavu a tak nějak vstřebe ty špatné myšlenky... a já hraju metal (konkrétně black metal) pro to protože vytáhnu ze sebe svoje myšlenky a pohled na život a podobně... není to jenom o OoOO sejtaaan !!!“ (Příloha 6).

Podobně jako v předchozí citaci respondent vyjadřuje, že v metalu ze sebe vytáhne špatné myšlenky a pohled na život. I zde jsou naznačené antidepresivní účinky metalové hudby. V podobě metafor to ve své práci vyjadřuje i jiný respondent:

„Jak při poslechu, tak při tvorbě této pekelné, často velmi nenávislné hudby, jsem začal cítit něco, co hodně lidí nepocítí ani za celý jejich dlouhý nudný život. Pocit naplnění a pocit jako by vám někdo vysával jed z žil, byl při poslechu i tvorbě doslova hmatatelný.“ (Příloha 2).

Respondent opět zdůrazňuje brutalnost metalové hudby. Mluví o zkušenosti, kdy mu někdo vysává jed z žil, což se dá pochopit jako „odstranění negativního vlivu okolí“ (jed jako něco, co ho zabíjí). Popisuje ale také, že když ho při poslechu a tvorbě metalové hudby opouští jed, něco ho naopak naplňuje. Něco, co podle jeho slov „hodně lidí nepocítí ani za celý jejich dlouhý nudný život“.

Metalisté vnímají metalovou hudbu jako element, který jim přináší uvolnění, relax a pročištění hlavy. Metal má schopnost absorbovat negativní vlivy z jejich okolí („vysává jed“ nebo „vstřebává špatné myšlenky“). Uklidňující účinek má jak zvuk, tak i obsah textů.

3.2.11 Metal naplňující

V poslední citaci z předchozí kapitoly respondent popisuje pocit vlastního naplnění spojený s poslechem metalové hudby. Následující podkapitola na toto tvrzení navazuje. I zde zmíněné respondenty metalová hudba něčím naplňuje. Popisují kladné emoce, formy procitnutí, uvolnění a sebe-přesahující zkušenosti. Jiný respondent popisuje, že v metalu jde, i přes jeho brutalitu, o příjemné pocity, které se při poslechu dostaví:

„Když poslouchám hudbu, když poslouchám metal, dává mi to radost, dává mi to emoci, rád se třeba hroužím do depresivních ploch (asi určitá kompenzace celkem spokojeného a pohodlného života)“ (Příloha 1).

Respondent popisuje, že při poslechu metalu se mu dostavují příjemné pocity, ale že rád prožívá i ty depresivní. Jiný respondent popisuje, že v metalu jde, i přes jeho brutalitu, o příjemné pocity, které se dostavují při poslechu:

„V tvrdém metalu nejde jen o brutální podání. Jde o ty příjemné pocity, které se dostaví při poslechu“ (Příloha 10).

Dále pak popisuje:

„Představ si, že jdeš zasněženou krajinou, všude mráz, v uších zní mrazivý UGBM (nejlépe ze severu). V takové situaci získávám pocit nesmrtelnosti, dodává mi to energii, jsem v euforii. Pamatuji si vše, když se mi to stalo prvně v životě. Kolikrát i dnes například cítím stejnou vůni vzduchu jako tenkrát. Nejsem žádný romantik nebo tak něco. Chci tím pouze vyjádřit, že pokud tě metalová muzika chytne, je to opravdu silný pocit.“ (Příloha 10).

I přesto, že pro některé může znít metal hrubě a brutálně, respondent s touto hudbou zažívá nostalgické chvíle (i když odmítá, že by byl romantik). Cítí přitom sebe-přesahující pocit nesmrtelnosti, popisovaná situace v něm vyvolává euforii. Popisuje silný pocit, když ho tato muzika „chytne“. Podobně je to ve výpovědi dalšího muzikanta:

„Metal je záležitost emocí kdo to necítí, nikdy ho nepochopí, poslechem často doprovázíš svou momentální náladu, někdy agresivní rychlou jindy zase temnou zádušnou pomalou prostě to co duše žádá.“ (Příloha 3).

Když metal člověka „nechytne“ a necítí ho, vystupuje pro něj jako něco nepochopitelného. O kladných pocitech skrz brutální podání se zmiňuje ve své práci respondentka:

„Další skvělou charakteristikou metalu je, že je poměrně bezprostřední. Většina lidí si myslí, že metal se zkresleným zpěvem (growlem/screamem) je plný zloby a naštvání, ale spouštěčů tohoto typu projevu může být celá řada. Dobrým příkladem jsou malé děti – ty totiž screamují a growlují naprosto přirozeně a je jim to jedno, ale postupem času se tyto super zvuky postupně odnaučí. Znáte ten zvuk, který vzniká, když dítě huláká nadšením tak, až se zalyká a chraptí? Nebo pláče až zvuky, které vydává, přejdou do zkresleného řevu (tzn. mizí tón přirozený pro lidskou řeč a objevuje se zvuk - hluk). Tak to je přesně ono a může to vyvolat jakákoli emoce, stačí, když je dostatečně silná. Není snadné to v sobě znovuobjevit, ale když se to povede, je to hrozně osvobozující – umožní vám to řešit věci narovinu. Důležité je ale zdravě respektovat svůj vlastní názor a věřit si, bez toho se tahle hudba nedá dělat.“ (Příloha 4).

Podle respondentky křik interpreta nutně neznamená výraz agrese. Křik je pouze projev a za ním je skrytá emoce. Respondentka to přirovnává k chování dětí – ty křičí přirozeně, když mají pozitivní emoce (hulákají nadšením) nebo naopak negativní (hysterický pláč). Křik je tedy výrazovým prostředkem pro různé typy emocí. Píše, že není snadné něco takového znovuobjevit – naznačuje, že by člověk měl projít regresí zpět do dětství, kdy by zase mohl skrze křik vyjadřovat nejen agresi ale i jiné škály emocí. A když se mu tato regrese povede, je to podle ní osvobozující pocit. Jiný hudebník popisuje také jistou formu procitnutí:

„Čo sa týka samostatnej hudby, pri ničom inom nedokážem tak hlboko precitnúť ako keď počujem lahodný riff.“ (Příloha 16).

I zde se respondent snaží vyjádřit něco stěží popsatelného. Při poslechu kytarové figury dokáže dle jeho slov „procitnout“. Metalisté popisují, že při metalu zakoušejí pozitivní až sebe-přesahující zkušenosti. Díky metalu dovedou procitnout, objevit v sobě „vnitřní dítě“ nebo zažít pocit euforie.

3.2.12 Metal jako je život

Respondenti ve svých pracích vnímají metal jako neoddělitelnou část jejich života.

„Po letech se stává životním stylem, nejde jen o texty a muziku samotnou ovlivňuje životní názory pohled na dění ve světě jak politické náboženské či ekologické, co rocker,metalista ,pankáč to názor ale nakonec vždy všichni dojdou ke stejnému závěru.(aspoň má zkušenost každá pře mezi spřízněnci vždy končí smírem)“ (Příloha 3).

Pro respondenta nevystupuje metal pouze jako hudební žánr, ale jako fenomén, který ovlivňuje jeho pohled na svět, názory a životní styl. Podobně je to i zde:

„v metalu se hranice nekladou. Je to životní styl a metal není jenom o hudbě. např u black metalu jsou důležité procházky lesem túry apod. aby byla z čeho čerpat inspirace. Je to prostě o životě a o názorech“ (Příloha 6).

Respondent píše, že metal nezná hranice – může tím být myšleno, že sám překonává hranice hudebního žánru. Není to jen hudba, ale i život a názory – pro respondenta je spojený s procházkami v přírodě, které ho inspirují ve skládání metalu. O propojení metalové hudby a životním stylu píše i další muzikant:

„Každopádně, metal je mou důležitou součástí života, každodenní sledování aktuálního dění, sledování nově vycházejících alb apod.“ (Příloha 21).

V tomto kontextu zmiňují někteří respondenti, že metal je pro ně jakási potřeba nebo nutnost:

„A otázka proč poslouchám metal? Už bych nedokázal fungovat v normálním životě, bez toho že si pustím své oblíbené LP, zároveň si přečíst co nového na hudebním poli a nejlepší je zahrát si na kytaru své oblíbené rify“ (Příloha 3).

Muzikant ve své výpovědi uvádí, že bez metalové hudby by se neobešel v normálním životě.

V textu dalšího muzikanta je to podobně:

„takže proč se věnuji metalu..... Metal je výjimečný hudební styl... líbí se mi že písničky a samotná struktura mají duši pro mě je to něco bez čeho se neobejdu.“ (Příloha 6).

Zde je opět vyjádřeno, že metal je něco, co metaloví muzikanti potřebují ve svém životě.

„Pro mě osobně je Metal vášeň, neutuchající podpora, životní styl a vlastně i celý můj život. Dnes už si nedokážu svůj život bez tvrdých nekompromisně přesných bicích, podlazených kytar a vokálů za které by se nemusel stydět ani sám ďábel představit. Metal pro mě není jen hudba, co si člověk pustí při uklízení bytu nebo na zpříjemnění cesty autem. Metal je pro mě život, který žiju naplno jako by byl každý den ten poslední.“ (Příloha 2).

Respondent píše o metalu jako o hudbě přesahující žánr. Metal je pro něj natolik zakořeněný v jeho životě, že se pro něj stává jeho synonymem. Poskytuje mu podporu a opět si bez něj nedokáže představit život. Respondenti popisují metal jako prvek neoddělitelný od jejich každodenního fungování. Tento hudební žánr v jejich vnímání přesahuje vlastní hranice a promítá se do dalších oblastí jejich života.

4 Extrémní metal zevnitř vs. zvenčí

4.1 Nutnost dalšího pohledu na zkoumané téma

Z analýzy písemných textů vypracovaných dotázanými muzikanty vzniklo celkem 12 kategorií. Tyto kategorie reprezentují vnitřní zkušenost metalových muzikantů s extrémně metalovou hudbou. Metal je vyobrazen jako složitý, komplexní žánr, kde muzikant musí mít vytrénované své hráčské schopnosti. Je to dle muzikantů žánr tajemný a energický, který jim slouží k uvolnění energie a pročištění hlavy. Rovněž zde nacházejí pojitko s vážnou hudbou. Mám ale pocit, že zde něco chybí. Již v úvodu práce bylo zmíněno, že extrémní metal zahrnuje radikálnější a extrémnější subžánry heavy metalu. Avšak ve výpovědích muzikantů se neobjevují zmínky o takových extrémech – vyobrazování násilí, agrese či spojitostí s okultismem.

Při opakované četbě své provedené analýzy jsem stále více získával pocit, že za tím, o čem je řeč, zůstává něco, o čem se tu nemluví. Proto je v této práci nutné použít další pohled, který by pohled muzikantů vyvážil. Odděluji tedy dva pohledy na extrémní metal, které mezi sebou budu porovnávat. První je pohled „zevnitř“. Tento způsob nazírání na extrémní metal odpovídá kategoriím vzešlým z analýzy sebraných písemných textů dotázaných hudebníků. Jako protikladný pohled přikládám pohled „zvenčí“. Ten zastupuje pohled lidí popisující metal objektivnějším způsobem (například různých teoretiků) či moji subjektivní recepci, která zastupuje zkušenost posluchače mimo metalovou kulturu.

4.2 Extrémní metal zevnitř vs. zvenčí

4.2.1 Extrémní metal: vysoké či nízké umění?

Vysoké umění „zevnitř“

Kategorie, které vzešly z analýzy písemných textů dotázaných muzikantů a jednoho rozhovoru, nám dávají komplexní obraz extrémně metalové hudby „zevnitř“. Muzikanti metal vyzdvihují a hodnotí jako formu vysokého umění. Vyzdvihují především virtuozitu metalových hráčů, náročnost, komplikovanost a komplexnost žánru, obsah metalových textů a podobnost s vážnou hudbou.

„...ale hodně instrumentalistů v metalu jsou opravdoví mistři svých nástrojů a musí umět vnímat strukturu skladeb, harmonie, pocit, který vkládají“
(Příloha 20).

Metaloví muzikanti vyzdvihují virtuozy a technické schopnosti hráčů ve hře na hudební nástroje. Oceňují množství vynaloženého úsilí a energie vložených do tréninku těchto schopností. Virtuozita je v rámci extrémního metalu trénovaná až na hranice lidských možností (dochází zde až k boření hranic). I vokálové techniky jako „scream“ či „growl“ nejsou pouhým „blitím“. V extrémním metalu figurují i kvalitní zpěváci. V metalu se realizují „mistři svých hudebních nástrojů“. Respondent během rozhovoru dokonce označuje pojetí extrémního metalu jako „sport metal“ (i muzikanti si musí procvičovat svaly, aby mohli předvést vynikající výkon). Pro extrémní metal ale nestačí být jenom mistrem svého nástroje:

...u metalu jsou právě důležité základní hudební pojmy jako rytmus tempo znalost stupnic akordu technik a tak a proto si myslím že metal je velice úžasná hudba a pojem artistic freedom mu dává opravdu širokou škálu možností..
(Příloha 6).

Extrémně metalové žánry se muzikantům jeví jako náročné a komplikované. K hraní extrémního metalu je zapotřebí znalost stupnic, hudebních postupů a kompozice. Skladby jsou komplexní a propracované. Extrémní metal je tvrdý, zkreslený, ukřižovaný a hlasitý. Tyto prvky muzikanti vnímají jako těžko stravitelné a posluchačsky náročné - extrémní metal není pro každého. Metal je natolik nepřehledný a komplexní, že stále skrývá nové a nové prvky, melodie a podněty, které lze i po opakovaném poslechu objevovat stále znovu – tím je metal pro muzikanty podněcující.

Metal je z pohledu „zevnitř“ náročný ze všech stran – muzikanti předvádějí virtuózní výkony jak v hlasovém projevu („scream“ a „growl“ se jeví jako obtížné techniky), tak ve hře na své nástroje (složitá rytmy, rychlá hra na elektrickou kytaru). Extrémní metal je komplexní, náročný a propracovaný i z hlediska kompozice. Svou komplikovaností skrývá stále nové a nové podněty pro objevování. Není divu, že se extrémní metalisté hrdě hlásí ke kořenům, kde je základem vážná hudba. Tento kořen vnímají jako klasickou hudbu, se kterou metal sdílí komplikovanost a náročnost. Náročnost metalu se ale promítá i do jeho textů:

To dobře může vystupovat na textech, protože, jak máme tu instrumentální složitost na jedné straně, tak samozřejmě ti zpěváci si chtějí vytvářet jakoby, ať už básnický nebo prostě významově složitý texty, že to není všechno jenom o té hudbě, že většina kapel co znám, i co se mi líbí, a mám tohle rád, když to dělají,

tak snaží se dát své hudbě nějaký význam. Ať už poeticky nebo prostě, nějaký jev, nějaký zážitek... (Příloha 24).

K náročné a komplexní hudbě skládají náročné texty. Metalisté kladou důraz na sdělení textu, který by svým charakterem a obsahem měl inspirovat posluchače k zamyšlení či k dalšímu studiu daného tématu. Témata mohou být poetická, symbolická či obsahovat informace z mytologie.

Metalisté zmiňují i kořeny metalu ve vážné hudbě:

...ostatně metal vznikl z vážné hudby a v podstatě by se dalo říct že kdyby dneska žili klasici jejich hudba by zněla jako Iron maiden metallica apod...“ (Příloha 6).

„Kdo pozorně vnímá nehledě na žánr, vždy zaslechne vzory z dob předcházejících a ohlíží se zpátky ke kořenům a zakladatelům, čímž utvrzuje kvalitu a kumšt umělců tvořících piliře metalu“ (Příloha 3).

Spojitosť metalu a vážné hudby nevnímají pouze dotázaní respondenti, ale i někteří odborníci. Walser (1993) uvádí, že množství vlivných heavy metalových kytaristů (například Yngwie J. Malmsteen) studovalo klasickou hudbu, která jim sloužila jako inspirace. Klasická hudba zde vystupuje především jako instrumentální inspirace. Tím, že metal vztahují k hudbě klasické, mu dodávají jakousi prestiž pramenící z intelektuálního statusu vážné hudby. U některých respondentů je dokonce přímka mezi klasickou hudbou a extrémním metalem natolik silná, že z jejich pohledu by klasičtí skladatelé dnes disponovali metalovým zvukem.

Metalový pohled „zevnitř“ lze shrnout následovně: metaloví muzikanti vnímají extrémní metal jako formu vysokého umění. Instrumentální výkony metalisté vnímají jako obdivuhodné. Jejich virtuoza, i „sportovní“ výdrž v hraní, dle jejich slov, boří hranice. I samotný žánr je intelektuálně náročný, špatně stravitelný a komplikovaný. Vše se promítá i do textů, které jsou poetické, obsahují sdělení, zážitek, se kterým mohou posluchači rezonovat, či faktické informace. Intelektuálnost a uměleckost metalu poté vztahují k vážné hudbě, se kterou mají určité hudební prvky společné. Tato spojnice s vážnou hudbou potvrzuje kvalitu metalových žánrů. Obraz metalu „zevnitř“ tedy vystupuje jako představa náročného, intelektuálního a uměleckého žánru.

Nízké umění „zvenčí“

Metal „zevnitř“ má podobu náročné, intelektuální hudby. Posluchač, který není z řad metalové komunity, ale může mít prvotní zážitek odlišný. Nyní se pokusím popsat extrémní metal z druhé strany – z pohledu mimo stojícího (z pohledu „zvenčí“).

Zde je volně přeložený citát hudebního kritika Roberta Duncana:

Heavy metal: trudovitá, proletářská, zkažená, nesofistikovaná, antiintelektuální (ale neskutečně domýšlivá), ponurá, bezútěšná, strašná, hrůzná, a hloupá hudba, pokud je to vůbec hudba... (Duncan in Walser, 1993, str. 20).

Duncan popisuje heavy metal jako nihilistický, domýšlivý, strašný a zdráhá se jej označit jako hudbu. Walser k citaci uvádí, že heavy metal nikdy nebyl brán v akademickém prostředí vážně ani jako hudba, ani jako kulturní aktivita. Citát Roberta Duncana nepůsobí příliš nestranně, Walser jej komentuje jako strach z metalu pohledem očima zvenčí. Jestli heavy metal vzbuzuje strach a opovržení, jak jsou pak vnímány jeho extrémní subžánry?

Existuje nespočet zmínek o nelibosti hudebních kritiků vůči extrémnímu metalu. Overellová (2014) píše o zájmu akademiků o metalovou scénu od počátku 90. let, kdy byla brána jako „folk evil“ – plná násilí a misogynie. Média podle Overellové metal obviňují z nedostatku muzikality a z obecného směřování k ideologiím a chování mimo normu. I Jones (2011) vnímá heavy metal a jeho extrémní subžánry jako hojně kritizované ze všech možných stran více než jiné hudební žánry. Kritika přichází jak od hudebních kritiků, rodičů, tak politiků. Podle Alleta (2011) je extrémní metal kritizován kvůli anti-religiózním myšlenkám, neofašistickému obsahu nebo přebalu alb vyobrazující násilné výjevy.

I když to vypadá, že hudební kritici jsou do jisté míry předpojatí vůči extrémním formám metalové hudby, sdílí tyto subžánry určité objektivní vlastnosti – drsnost, zkreslenost a násilné prvky jak ve formě, tak obsahu. Uvedu zde, jak jsou subžánry jako death, black a thrash metal popisovány teoretiky:

Kahn-Harris (2007) označuje extrémní metal za radikálnější formu heavy metalu. Thrash metal byl jedním z prvních extrémnějších forem heavy metalové hudby, který se začal pohybovat mimo mainstreamovou oblast populární hudby (Jones, 2011). Death metal, jehož jednou z inspirací představoval thrash metal, se snažil hrubost, rychlost a hlasitost dohnat do většího extrému. Drsné texty death metalu jsou podpořené hutnou kytarovou hudbou, často navíc podladěnou pro docílení hlubšího zvuku. U death metalu je rovněž výrazný specifický

vokální projev – „growl“ či „scream“ (techniky připomínající křik, či zvuk podobný dušení). Tyto techniky bývají často hůře srozumitelné (Jones, 2011). Black metal je spíše charakterizován určitou ideologií nebo myšlenkovým hnutím a vizuální stránkou, než svoji instrumentálností. Je rovněž spojován s různými formami okultismu, satanismu a jeho extrémnější formy s nacizmem či rasismem (Phillips & Cogan, 2009). Norská black metalová hnutí jsou spojována i s různými násilnými činy, jako např. pálení kostelů.

Extrémně metalové subžánry jsou literaturou objektivně popisovány jako drsné, násilné, hlasité a rychlé s agresivním podtextem a extrémním obsahem. Sharman a Dingle (2015) zmiňují, že násilí v extrémním metalu lze vypožorovat už například z obsahů textů, či jejich názvů – uvádějí skladby „Pure Hatred“ (Chimaira) nebo „Violent Revolution“ (Kreator). Mikkelsen (2016) kriticky pojímá, jako metalová fanynka, vyobrazení misogynie a sexuálního násilí v brutálním death metalu.

Extrémní v metalu je i jeho estetická forma. Zvukovou podobu extrémně metalových žánrů ilustrují Washburn a Derno (2004). Ti zmiňují část recenze kapely Malignant Tumor z časopisu „Short, Fast and Loud“, kde recenzent nadneseně vyzdvihuje estetickou podobu grind a death metalových skladeb (volně přeloženo):

„Je dobré vidět, že se tito chlapci neodvracejí od standardních grindcorových/death metalových formulí. Repetitivní, mírně generické „grindové“ riffy, které planou ve zmatečné rychlosti a běsnění – splněno. Průměrná kvalita demo nahrávek – splněno. Surové, krk-spalující vokály, které zní jako by byly zpívány skrze bezednou popelnici – splněno. Wow, máme všechny klíčové aspekty pro vypuštění skvělé grind metalové nahrávky...“
(Coons in Washburn & Deino, 2004, str. 239).

Ačkoliv je tento citát nadsázkou, poskytuje náhled na estetickou zvukovou stránkou death a grind metalových nahrávek – rychlost, běsnění a surové vokály. Zvukovou stránku popisuje i Overellová (2014), která vnímá extrémnost v živém vystoupení interpreta. Popisuje, že během takového koncertu může být tato vysoce energická hudba až tělesně invazivní a pro posluchače, který na takový zážitek není zvyklý, může být proto až nesnesitelná. Fusilli (2006) vnímá death metalové vokály, jako by patřily vypravěčovi, který by nás provázel po Dantově sedmém kruhu pekla. Dále cituje M. Connera, viceprezidenta nahrávací společnosti Roadrunner, který metalovou estetiku přirovnává ke zhudebnění filmového hororu.

Jaký je tedy obraz extrémního metalu zvenčí? Je to obraz rychlé, zkreslené a hrubé hudby vyobrazující násilí jak z hlediska estetické formy, tak z hlediska jejího obsahu. V literatuře lze ze strany teoretiků a kritiků najít spoustu zmínek o extrémním metalu jako násilném žánru. Všechny tyto zmínky se shodují v tom, že extrémní metal obsahuje surový zvuk, násilné názvy skladeb, násilné obsahy textů a spojitost s chováním vybočujícím z normy.

Vysoké či nízké umění?

Při srovnání obou pohledů, jednoho zevnitř metalové komunity a druhého z pozice zvenčí, dochází k jejich vzájemnému nesouladu. Obraz metalu „zevnitř“ je obraz inteligentní, komplikované hudby s uměleckými kvalitami, kde hudebníci předvádějí fyzicky náročné výkony. Mezi extrémně metalovými muzikanti jsou potom mistři ve hře na svůj nástroj. Texty nebývají vyprázdněné, ale jsou poetické či nesou důležitou informaci. Obraz metalu „zvenčí“ je obraz hrubé, zkreslené a temné hudby s texty vyobrazujícími násilí, jehož subžánry jsou spjaté se závadnou ideologií a hnutími.

Je nutné říct, že oba pohledy se na obou stranách v jisté míře prolínají. I hudební kritici „zvenčí“ dovedou do jisté míry ocenit například rostoucí potenciál extrémně metalové hudby a i samotní respondenti reflektují, že násilné a zvrhlé texty nelze vnímat doslova, ale pouze jako metaforu. Přesto by se dalo očekávat, že metaloví muzikanti budou více reflektovat skutečnost, kterou mimo stojící recipienti zažívají jako nejdominantnější – hrubost, drsnost, temnost, chaos, násilí atd. Vysvětlení, proč jsou tyto dva pohledy v nesouladu, je dvojitý – opět „zevnitř“ a „zvenčí“.

Respondent během rozhovoru podává určité vysvětlení:

„Ale grindcore, to je taková věc, která naplňuje stereotypy o metalu. Tam je to, co se říká špatného o metalu – že jakoby nedokážeš rozpoznat to, co zpívají, a že to je prostě jenom rychlej tón jeden za sebou. Tak to grindcore prostě vzal a naplnil to. Ten zpěvák nemá prostě jakoby text, on dělá zvuky, že prostě jakoby vydává za sebou prostě nějaké chrčení, ideálně co nejdelší, co nejdýl, a jakoby do dvou minut má hlasivky někde... ...Prostě jednoduše, že metal tohle, co se o něm říká běžně o těch stereotypech, tak mi přijde, že opravdu není. Když si to vezmeš, ať jen hudebně, tak zahrát ty věci je dost jakoby náročný.“ (Příloha 24).

Respondent se vyjadřuje v tom smyslu, že všechny stereotypy ohledně metalové hudby, její nesrozumitelnost, rychlé hraní jednoho tónu a pouhé chrčení a křičení bez obsahu,

představuje grindcore. Grindcore je subžánr extrémní metalové hudby vycházející z hardcore punku vyznačující se svojí rychlostí a zběsilostí (Phillips & Cogan, 2009).

Další vysvětlení rozdílnosti těchto dvou pohledů přichází zvenčí. Allet (2011) ve své práci přirovnává muzikanty extrémního metalu k pojmu „connoisseur“. Toto slovo z francouzštiny označuje člověka, který si cení „vysokého umění“, vzdělanosti a zakládá si na expertním pohledu. Allet ve své práci popisuje, že metaloví muzikanti zauímají takové role z toho důvodu, aby si tak obhájili svůj hudební vkus, jelikož extrémní metal vyvolává kontroverze. Zároveň tak pokládají extrémní metal na piedestal a odlišují jej od „nízkého umění“, které pro ně představuje mainstream. Odlišení od mainstreamové kultury se objevovalo i ve výpovědích muzikantů, např.:

Co mám na metale a komunitě metalistov rád? sú imúnny mediálnemu kurveniu vkusu keď sa im niečo nepáči tak to je proste sračka a dost. môže to byť akákoľvek svetová móda, rádiohit, nový hudobný smer (kludne metalový) okamžite poznajú že je to fejk (Příloha 22).

Muzikanti se dívají na mainstreamovou hudební kulturu s opovržením a následným vysvětlením, že se nejedná o kulturu autentickou. V souladu s tím se „connoisseur“ dle Alleta (2011) soustředí na umělecký zážitek a jeho kritiku. Preferuje formu nad obsahem. Allet také uvádí myšlenku, že metaloví muzikanti vnímají metal jako „vysoké umění“, které má ale objektivně blíže k formě „nízkého“ umění.

Metaloví muzikanti zohledňují virtuozitu, komplexnost a inspiraci vážnou hudbou – charakteristiky vyššího umění. Allet (2011) ale uvádí, že ve srovnání s pozicí „connoisseur“ (například příznivec opery), která si zachovává určitý intelektuální odstup od objektu svého zájmu, jsou metaloví muzikanti více spjatí s nekontrolovatelným chováním a emocemi (například během koncertů). Rovněž lze zmínit, že ve srovnání s „vyšším uměním“ metal vystupuje jako hlasitý, agresivní, násilný a nesrozumitelný.

Zdá se, že zásadní rozdíl tedy tkví v tom, že metaloví muzikanti vnímají extrémní metal jako vysokou formu umění ve své virtuozitě, básnickém či faktickém obsahu, náročnosti a komplexnosti hudebního žánru. Naopak hudební kritici, muzikologové a lidé stojící mimo metalovou kulturu naopak metal vnímají jako umění nízké, tedy degenerativní, zchátralé, plné násilí, nihilismu, jejichž členové v některých případech tíhnou k protináboženským, či neonacistickým hnutím.

4.2.2 Komunita, přátelství, agresivita

Přátelská komunita „zevnitř“

Respondenti vyzdvihují na metalové hudbě komunitu lidí sdružující se kolem tohoto hudebního žánru. Objevují se popisy metalové komunity jako skupin s „nejlepšími lidmi“. Metaloví muzikanti popisují, že metal snadno seznamuje lidi – sdílejí spoustu konverzačních témat, například o textech, kapelách a dalších věcech týkající se hudby. Respondenti popisují charakter metalové komunity na příkladu chování této komunity na koncertech a metalových festivalech:

„Pro men je obrázek metalu i to, co člověk vidí třeba na Metal Festu - velké kapely na podiu a k tomu lidi, kteří pomohou ostatním na nohy když upadnou, zastaví celý moshpit a pustí projít malého kluka jsou na něj všichni hodní, lidi, kteří Vám seberou peněženku, když Vám vypadne a podají vám ji, místo kde je jedno čím jste v práci ale důležité je jaký jste...vím, že nejsou všichni stejní i tam je určitěš ta druhá sorta.“ (Příloha 20).

Z pohledu metalové scény, tedy z pohledu „zevnitř“, panuje na koncertech a festivalech přátelská, solidární atmosféra bez žádných předsudků. Zde je další ukázka:

„Málokdo si hraje na ikony, takže není problém se osobně kontaktovat s interprety aniž bys je uháněl. Máš známé po celé republice, protože nejsi líný sednout na vlak a jet zapařit do Prahy, Ostravy, Budějovic... Na festivalech Obscene Extreme nebo Brutal Assault panuje přátelská atmosféra, ne jako na vesnických zábavách nebo diskotékách, kde se pro ránu nechodí daleko.“ (Příloha 7).

Metaloví muzikanti si „na nic nehrají“, jsou to obyčejní lidé na stejné úrovni jako posluchači. Festivaly se vyznačují přátelskou atmosférou na rozdíl od ostatních akcí, kde hrozí riziko fyzického násilí.

„Pro lidi běžně ve společnosti by si řekl, že asi tam obětují nějaký mimina nebo něco, ale takový názor dneska už taky není naštěstí. Ale kupodivu mě přišli vždycky na festácích přátelský protože, samozřejmě na jednu stanu se najdou lidi, co dělají bordel i tak, nebo průsery, to je všude... ...je tam taková věc, že hodně, jak je stagediving, tak to samý dělají fanoušci potom sobě navzájem, že prostě někoho vyhoděj nahoru... ...A je tam taková tradice, že se tam vyhodí

řada lidí za sebou a házejí je jakoby před podium. Jak máš takhle ochranný ty mantinely, tak prostě za ně. A sekuriťáci už to ví, jsou na to zvyklí. A oni se nechají takhle unášet a pak je hodí za to, a ti sekuriťáci jsou zvyklí, tak je pomáhají chytat...“ (Příloha 24).

I respondent během rozhovoru popisuje ve stejném duchu atmosféru na festivalech. Dokonce je zde popisována určitá ritualizovaná aktivita, kdy se lidé navzájem hází za mantinely přímo k pódiu. Tato aktivita je tolerovaná jak posluchači, tak ochrankou.

Atmosféra na metalových koncertech je tedy z pohledu „zevnitř“ popisována jako přátelská, bezpečná. Najde se sice malá skupinka lidí, která dělá problémy, ale většina účastníků respektuje pravidla. Samotní fanoušci a ochranka festivalu si důvěřují natolik, že jsou povolené i potenciálně nebezpečné aktivity, jako ta, která je zmíněna výše. Na člověka „zvenčí“ ale může situace působit odlišně.

Násilná komunita „zvenčí“

Koncerty a festivaly metalové hudby nemusí na člověka „zvenčí“ působit tolik přátelsky a bezpečně, jak jsou popisovány „zevnitř“. Jako exemplární ukázkou podoby metalových koncertů cituji ukázkou ze záznamu koncertu trash metalové kapely Exodus. Jedná se konkrétně o záznam „Shovel Headed Tour Machine: Live at Wacken and Other Assorted Atrocities“ (2010), skladbu „Strike of the Beast“ z festivalu „Wacken“. Na této ukázce lze ilustrovat další příklad typického chování na živých metalových koncertech, který dosud nezazněl.

Moment č. 1 (Exodus, 2010).

Zpěvák kapely za doprovodných nadávek do řad fanoušku vybízí posluchače, aby se rozestoupili. Poté, co se fanoušci rozestoupí, ukáže zpěvák na jednu stranu rozestupu: „Chci, abyste vy, zabili každého na druhé straně“ a ukazuje na druhou stranu. Stejně instrukce potom předá i druhé straně rozestupu. Začíná hrát skladba. Někteří z fanoušků se již chtějí rozeběhnout proti sobě, zpěvák ale křičí, ať ještě zadrží. Uprostřed zůstává pár lidí a zvedají ruce vzhůru. Intenzita hudby se stupňuje a po bicím přechodu zpěvák zakřičí: „Běžte!“.

Moment č. 2 (Exodus, 2010).

Poté, co hudba zintenzivněla a začala hrát naplno, zpěvák křičí příkaz k běhu. Rozeběhnou se proti sobě dvě masy lidí. Dvě masy lidí odhadem čítají něco mezi 80 až 100 účastníky. Uprostřed stále zůstává pár lidí. Mezitím začne zpěvák zpívat agresivně, výše položeným hlasem. Hlas je víceméně totožný s křikem.

Moment č.3 (Exodus, 2010).

Metaloví fanoušci do sebe naběhnou. Jedinci, kteří stáli uprostřed, jsou mezi nimi. Obě strany se vzájemně přetlačují.

Moment č. 4 (Exodus, 2010).

Obě masy lidí, které do sebe naběhly, splynou v jeden chaotický dav, který začne jednotně běhat v kruhu. Po chvíli se lidé postupně rozestupují a začínají tancovat individuálně. Zpěvák poté zvedne ruku a se vztyčeným prstem a s nadávkou směrem k davu ukazuje gesto, kdy točí rukou do kruhu. Tímto dav povzbuzuje, aby stále běhal v kruhu. Fanoušci jeho příkaz poslechnou.

Na této ukázce si lze všimnout několika věcí. Především zde vidíme aktivitu známou jako „Moshing“, což je označení pro formu tance. Jde o určité rituální chování, kdy velký počet lidí tančí tak, že do sebe vzájemně naráží (Phillips & Cogan, 2009). Takový tanec se děje v „mosh pitu“, který se formuje většinou těsně před pódiem. Toto místo je potenciálně nebezpečné a jeho účastníci musí znát určitou etiketu, aby nikdo nebyl ohrožen. Tato aktivita slouží k uvolnění a ke skupinové katarzy. Také Tsitsos (1999) ve svém výzkumu uvádí, že účastníci vnímají moshing jako nástroj k uvolnění agrese.

Moshing může nabývat dvou podob. Mírnější verzí je zmíněný běh v kruhu. Agresivnější podoba zvaná „Wall of Death“ je reprezentována vzájemným srážením dvou velkých skupin lidí. Za povšimnutí stojí dominantní postava zpěváka, který manipuluje s davem (evidentně

nikoliv proti jejich vůli). Sám přikáže lidem rozestup, Za doprovodných nadávek a násilných výrazů udává jednotlivé pokyny.

Přátelství zevnitř vs. násilí zvenčí

Je zde určitý rozpor mezi pohledem metalových muzikantů, kteří vyzdvihují přátelskou a bezpečnou atmosféru na koncertech, a pocitem člověka mimo komunitu, který výše zmíněné aktivity pozoruje. Takové aktivity působí nebezpečně a hrůzostrašně. Celková atmosféra je potom dotvářena estetickou stránkou samotné hudební produkce – afektovaný zpěv podobný křiku, dominantní gesta zpěváka, nadávky. Tuto atmosféru líčí jeden z respondentů:

„Je prostě lepsi videt nasrany frontmana, který ti to ve svem songu rekne narovinu tak ze se poseres, uprimnost, zadny zaobaleni do dementnich dlouhej prozpivanejch pasazich jako v debilnim popu a mainstreamovejch srackach“
(Příloha 23).

I zde je popsána dominance interpreta a submisivita davu:

„Prastará černá mše, šamanismus, animalismus, pastýř rve hymny svému stádu a to tančí, aby ho potěšilo. Někdy člověkem cloumá zpocená masa, smýká s ním po místnosti jako vlnobití...“ (Příloha 1).

Pro člověka stojícího mimo komunitu ukázka působí velmi agresivně, manipulativně a nebezpečně. O této stránce metalových koncertů se respondenti nezmiňovali, proto byl dotázán respondent během rozhovoru:

„Do wall of death už nechodím (smích), ale do moshpitu jo, když je dobrý koncert, tak si skočím. To je druhá věc, že ten jakoby metalistickej tanec je trochu jiný, nejsou tam žádný prostě ordinovaný kroky, co máš dělat, že jo, prostě mlátíš sebou nějak, mlátíš do těch lidí, ale je tam jakoby mezi náma jedno nepsaný pravidlo, že když někdo spadne, tak ho někdo zvedne. Vidím to furt naštěstí, že neviděl jsem, že by někdo někoho ušlapal, to jsem prošel hodně moshpitama, a i já zvedám teda lidi. I já jsem spadl, se stane, že zakopneš a najednou jsem na zemi a což je docela strašidelnej zážitek, když tam všichni... ale většinou jseš, ať si, nebo nejsi s kámošema, a prostě vidíš člověka, kterýho neznáš a je na zemi a prostě ho zvedneš, protože víš, že bys nechtěl být na tý zemi. A víš, že oni ti taky pomůžou, když jakoby to uděláš. Je to takový... může to být nebezpečný, stane se občas třeba zlomenina nebo něco, ale na druhou stranu nestává se to furt a je to

zábava prostě. Jako snažíme se někomu prostě neublížit, ale někdy se prostě stane, že.... Pak vidíš, třeba nějaký, jakoby když si vezmeš, že se občas stane zlomenina.“ (Příloha 24).

Respondent popisuje realitu v „mosh pitu“, zmiňuje i situaci, kdy on sám spadl. Podle něj existují nepsaná pravidla o bezpečnosti při takové činnosti. Lidé do sebe narážejí, ale když někdo spadne, ostatní jej chytí a postaví na nohy, aby nedošlo k vážným úrazům. Dle respondenta občas dojde ke zlomeninám, nikdy ale nebyl svědkem vážnějšího zranění. Metalisté jsou tedy solidární i uvnitř „mosh pitů“. Otázka padla i na „wall of death“:

To mi přijde už trochu nebezpečnější. Ale na druhou stranu, když to lidi chtějí dělat, tak tomu moc nebráním. Tam je to samý vlastně. Když někdo zakopne v tom, tak ten druhý musí uhnout, protože tam je to ještě nebezpečnější v tom, protože běžíte proti sobě, protože to není jakoby náhodný narážení. A co se tam dělá, tak tam se dělá, že jak běžíte, tak tam neběžíš, že by ses srazil hlavama nebo něčím, tam se dávají ruce vždycky. Ono to vypadá jako náraz, ale tam se většinou jakoby nějak zachytne.“ (Příloha 24).

Wall of death označuje za nebezpečnější formu „moshingu“. I tam ale dle něj platí určitá pravidla – chrání se rukama. Dále pokračuje:

„Ono to není agresivní v tom smyslu někomu ublížit. Jak jsme se bavili, že metal je o uvolnění emocí, tak tohle tě uvolní hodně (smích). Je to v tom, že můžeš nějakou skrytou agresi si vybit, ale tak abys nikomu neublížil. Což znamená, že každý z nás v sobě má nějaký agresivní tendence, ale tohle všechno je jakoby napůl kontrolovaný.“ (Příloha 24).

Respondent si nemyslí, že smyslem „wall of death“ je sebedestrukce nebo násilí na ostatních. Přesto říká, že se jedná o určitý způsob vybití vlastní energie v napůl kontrolovaném prostředí. Přesto při pohledu člověka zvenčí působí celý akt, navíc umocněný hudbou, jako velmi násilný a agresivní. Přesto cílem „moshingu“ a „wall of death“ není vyvolat konflikt a otevřené násilí (jako tomu může být např. chování fanoušků na fotbalových zápasech). Metaloví fanoušci na koncertech zažívají určité vybití agrese, které je podchycené určitými pravidly – jak píše výše zmíněný Phillips a Cogan (2009), je zapotřebí znát určitou etiku „moshingu“. Přesto jsou tyto aktivity v rozporu s pohledem „zevnitř“, kde jsou vnímány přátelsky a bezpečně na rozdíl od diskoték, „kam se pro ránu nechodí daleko“.

4.2.3 Metalové sdělení a jeho zkreslenost

Metalové sdělení „zevnitř“

Metaloví muzikanti vnímají písňové texty, jejich obsah a sdělení, jako důležité prvky extrémního metalu. Chtěl bych zde uvést komentované příklady metalových skladeb. Účelem je předvést metalové texty tak, jak je popisují respondenti ve svých písemných výpovědích. Inspiraci pro výběr interpretů jsem čerpal z internetových diskuzních fór (ultimatemetal.com, sevenstring.org, metalkrypt.com), konkrétně z vláken týkajících se diskuze ohledně „nejlepších metalových textů“. Výběr konkrétních skladeb pak byl sestaven subjektivně. I když existuje spousta morbidních textů, plných fyzického a sexuálního násilí, pokoušel jsem se vybrat naopak texty s určitou hloubkou, jinými slovy takové typy textů, které respondenti vyzdvihují ve svých výpovědích. Ukázky těchto skladeb tedy nemají být reprezentativním vzorkem metalových textů, jsou pouze vybrány jako praktická ukázka toho, co respondenti popisují ve svých písemných výpovědích (jako textová sdělení z pohledu „zevnitř“). Rovněž zde není primární kritizovat či jinak hodnotit jejich uměleckou kvalitu. Texty jsou čerpány ze serverů darklyrics.com a Encyclopaedia metallum (metal-archives.com.)

Ukázka č. 1 – Death: Crystal Mountain (Schuldiner, 1995, track 7)

Built from blind faith, Passed down from self-induced fantasy

Turn a page to justify, Conjuring power - it opens wide

On your seventh day, Is that how it's done?

Twisting your eyes to perceive, All that you want

To assume from ignorance, Inflicting wounds with your

Cross-turned dagger

Refrén:

Inside crystal mountain, Evil takes it's form

Inside crystal mountain, Commandments are reborn

All the traps are set to confine, All who get in the way of the divine

In sight and in mind of the hypocrite, A slave to the curse forever confined

Zde je volně přeložený text:

Křišťálová hora

*Vystavěné ze slepé víry, předané sobě způsobenou fantazií
otoč stránku k ospravedlnění, kouzelná síla se doširoka rozevívá
na tvůj sedmý den, je to, jak se to děje?
kroutíš oči, abys vnímal všechno, co chceš,
usuzuješ z nevědomosti a způsobuješ si rány ze své
dýky ve tvaru obráceného kříže*

Refrén:

*Uvnitř křišťálové hory, zlo nabývá své formy
uvnitř křišťálové hory, příkázání jsou znovuzrozena
Všechny pasti jsou přichystány na okraji; všichni, kteří se dostanou do cesty božského
Ve zraku a mysli pokrytce, otrok se navždy omezuje k prokletí.*

Ukázka prvního textu je od kapely Death. V textu písně se vyskytují různá, ne moc zřetelná témata. Jak zmiňují respondenti ve svých výpovědích, je důležité, aby posluchač mohl s textem souznít. Přenášet příběhy do svého vlastního života a obscénní texty vnímat jako metaforu. I tento text nemá jasné vyznění, a dle mého názoru si jej každý posluchač může odlišně interpretovat.

Text působí ponuře a vyvolává zneklidňující dojem. Objevuje se zde motiv náboženství, kdy text poukazuje na „slepou víru“, zrod nových příkázání. Zároveň je zde atmosféra mystiky, když je zpíváno o mystické síle a „cross-turned dagger“, což může být odkaz na obrácený kříž, jež symbolizuje satana. Jsou zde různá metaforická vyjádření – například vytváření si vlastních ran způsobených „slepotou“ či „nevědomostí“. Naráží se na určité prozření – všichni, kdo neuvidí skrze iluzi, zůstanou otroky. Celý text jakoby předpovídal vznik nového řádu, stvořeného v „krytalové hoře“, kde jsou utvářena „nová příkázání“.

Je důležité znovu zmínit, že zde není smyslem hodnotit uměleckou stránku písňových textů. Ukázka je zde pro znázornění metalového textu, jenž není extrémní ve své obscénnosti či násilnosti a naopak se snaží o umělečtější způsob exprese. Zde je výňatek dalšího textu:

Ukázka č. 2 – Nile: Cast Down the Heretic (Sanders, 2005, track 2).

*Thou Art Decimated by Their Violence.
Thou Fallest Backwards as Thou Retreateth Like unto Apep.
The Great Company of Gods Gather in Retribution.
They Hath Passed Judgment upon Thee.
They Cast Down Your Heresy.
They Spit Upon Thee and Thy Rebellion And Turn Their Back upon Thee.
Horus Repulseth Thy Crocodile.
Sut Defileth Thy Tomb.
Nephthys Hacketh Thee in Pieces.
The Sons of Horus Speareth Thee.
The Gods Repulse Thee.
The Flame of Their Fire is Against Thee.
Cursed Art Thou, Impaled Thou Art, Flayed Art Thou.
Heretic Thou Art Cast Down.*

Zde je volně přeložený text:

Svrhni kacíře
*Jsi decimován svým násilím
jsi nejspodnější jako ti, kteří ustupují k Apepovi
Velká společnost bohů těžící z pomsty
Oni vykonali soud na tobě
Oni srazili tvé kacířství
Oni plivali na tebe a tvé rebelství a obrátili k tobě svá záda
Horus odmítnul tvé krokodýly
Sut poškodil tvou hrobku
Nephtys tě rozsekal na kousky
Syn Horuse tě proťal,
Bohové tě odrážejí
Plameny jejich ohňů jsou proti tobě
Jsi prokletý, probodnutý, stáhnutý z kůže,
Kacíři, jsi sražen...*

Zde je ukázka písně death metalové kapely „Nile“. Text je komplikovaný, především užitím archaické angličtiny. Internetový server darklyrics.com rovněž zveřejňuje doplňující komentář autora písně Karla Sanderse. Ten k písni připojuje relativně obsáhlý komentář vysvětlující, že píseň popisuje život faraona Akhenatena, který vládl Egyptu mezi lety 1379 a 1362 př. n. l. Text má faktický, intelektuální obsah. V ukázce je patrné, že odkazuje i na egyptskou mytologii, především jmény egyptských bohů jako „Horus“ nebo „Apep“. Píseň vybízí ke svržnutí kacíře, popisuje hněv bohů na kacíři a jeho potrestání (stáhnutí z kůže, probodnutí a prokletí). V obsahu je forma násilí skryta v egyptském historickém a mytologickém kontextu.

O skutečnosti, že v metalovém písňovém textu mohou být faktické informace, se zmiňují respondenti ve svých pracích. Vyzdvihují skutečnost, že metalové texty mohou předávat určitý obsah, nad kterým lze přemýšlet a vyhledávat si o něm další informace. Například zde:

Ale jsou pak takové vtipy jako „tahle kapela mě naučila o dějepisu víc, než škola“ a podobně. Protože nějaké kapely to takhle dělají vážně jakoby, že tam bud' zahrnují nějaké historické události, nebo mytologii a podobně. A pak vydávají k tomu jakoby nějaký popis pod tím textem nebo pod videem, anebo podobně“. (Příloha 24)

Text této skladby kupříkladu přináší informace o egyptské mytologii a historii. Snaží se posluchačům mimo uměleckého zážitku předat i faktický obsah.

Ukázka č. 3 – Laburnum Diver: Dreams of the Origins (Laburnum Diver, 2013, track 2).

The nice inner gloom has opened
The warm cradle of the soul, lost homeland
Time of formless being
The first hesitant thrill above the fountain
Under which primeval times of ancients slumber
Of forests dreaming
So fumble, oh soul
Just wander
Pick blindly in sate bath of innocent instincts
Of chiaroscuro

I know you, gloomy soul
Nothing's more necessary for you
Nothing can saturate you so
Can extinguish your thirst
Like a return to your origins

Zde je volně přeložený text:

Sny o původu

*Příjemné vnitřní šero se rozevřelo
teplá kolébka duše, ztracený domov
čas beztvarého bytí
první váhavé vzrušení nad fontánou
pod níž jsou prvotní časy starodávného spánku
snícího lesa
Tak tápej, duše
jen se toulej,
Slepě vybírej sycenou lázni nevinných instinktů
v šerosvitu
znám tě, temná duše
nic pro tebe není důležitější,
nic tě nemůže naplnit
uhasit tvou žízeň
jako návrat ke svým kořenům*

Toto je úryvek z písně kapely Laburnum Diver. Kapela sebe sama zařazuje na pomezí death, black, gothic a doom metalu s orchestrálními a progresivními prvky. Jak uvádí interpret, text písně je volně přeložený z povídky Hermanna Hesse s názvem „Sled snů“. Nevyskytují se zde prvky násilí či jiné šokující prvky. Text je lyrický, vyjadřující pocity duše hledající své kořeny. Lze soudit, že kapela si dává záležet na obsahu svých textů – využitím lyrického, básnického textu a vztahováním se k umělecké autoritě jako je Herman Hess (kapela například zhudebnila i část Shakespeareovi hry Richard IV.).

Kdybych měl shrnout všechny tyto tři ukázky, měly by vyjadřovat skutečnost, kterou popisují metaloví muzikanti z pohledu „zevnitř“ žánru. Jsou to ilustrace toho, že zvrhlost a

násilí nejsou jedinými tématem extrémního metalu. Muzikanti ve svých výpovědích vyzdvihují obsah textových sdělení. Metalový recipient by měl cítit, že s ním dané téma souvisí. Extrémní metal může přenášet informace a témata vyvolávající zamyšlení. Výše zmíněné tři ukázky lze shrnout následovně: text předznamenávající změnu společenského řádu (funkce vyjádření se ke společnosti), text zobrazující život faraona Akhenata (funkce přenosu faktického obsahu o historii a mytologii), text vycházející z Hermanna Hesse (funkce lyrická, poetická). Jedná se pouze o ilustrativní doložení, že obsahy metalových textů se netýkají pouze násilí a nihilismu (i když i v těchto ukázkách lze tyto náznaky najít). Dle respondentů mohou metalové texty vyjadřovat rebelii, městskou romantiku, odpor k válce a politice, nebo fantastické, bizarně zvrhlé metaforu či mytologii. Jsou určitý vyjadřovací prostředek a kanál k prezentování myšlenek.

Některé metalové texty působí při prezentaci na papíře jako obsahově bohaté, intelektuálně založené s ambicí podat nějakou výpověď. Ovšem když si posluchač mimo metalovou komunitu pustí písňový text v kontextu s jeho hudební složkou, vyvstane důležitá otázka, ke které se dostáváme v další podkapitole.

Metalové sdělení „zvenčí“

Nyní se pokusím demonstrovat metalové sdělení z pohledu člověka „zvenčí“. To, co se teď pokusím nastínit, lze jen těžko zprostředkovat písemným projevem, neboť touto formou jen stěží na čtenáře přenesu zážitky z poslechu metalové skladby. Pokusím se tedy slovy popsat svoji hudební recepty těchto skladeb.

Recepte ukázky č. 1: Crystal Mountain (Schuldiner, 1995, track 7).

Za začátku se ozvou zkreslené, podlazené kytary doprovázené zběsile rychlými bicími. Bicí vydávají rychlé a hluboké tóny. Po chvíli nastupuje vokální projev. Je rychlý, sekaný a velice intenzivní. Připomíná křik. Tento zpěv není melodický a je hnaný do extrému. V polovině skladby se tempo zpomalí. Při opětovném zrychlení jsou zde instrumentální sóla na elektrickou kytaru. Na úplném konci překvapivě zazní sólo na akustickou kytaru.

Recepte ukázky č. 2: Nile, Cast Down the Heretic (Sanders, 2005, track 2).

Na začátku jsou slyšet extrémně rychlé bicí, které spolu s kytarami zní jako zemětřesení. Nastupuje velmi rychlý a hluboký zpěv. Díkce je až překvapivě rychlá. Zpěv se zrychluje a následují velmi dlouhé, zkreslené, až hrdelní tóny tvořené hlasem. V průběhu písně následuje sólo na elektrickou kytaru, v závěru už jen vystupňovaný, hluboký křik sahající

na samé hranice pěveckého výkonu, na pozadí je slyšet slabší ženský vokál, skladba se ke konci zintenzivňuje.

Recepce ukázky č. 3: Dreams of the Origin (Laburnum Diver, 2013, track 2)

Skladba začíná melodií elektrické kytary, do níž vstupuje rytmická kytara. Poté následuje vícehlasý mužský zpěv, zní jako mužský chorál, dodávající skladbě obřadní atmosféru. Poté začne zpívat velmi hluboký zkreslený hlas. Následně přijde recitovaná pasáž a následuje opět hluboký zkreslený zpěv. Do zpěvu zní zkreslené elektrické kytary, občas je v pozadí klavír. Recitované slovo s chorály střídá agresivní, hluboký, zkreslený vokál.

Všechny tři ukázky jsou pro mě, jako posluchače extrémnímu metalu nenavyklému, velice těžce stravitelné. Estetická stránka všech skladeb je tvrdá, drsná a agresivní. Hluboký, zkreslený zpěv připomíná chroptění či dušení. Vyšší agresivní zpěv připomíná křik. Pro posluchače, který není zvyklý na poslech extrémního metalu, je problém ve vokálních partech rozpoznat text.

Sdělení „zevnitř“ vs. sdělení „zvenčí“

Nabízí se otázka, proč si metaloví muzikanti tolik zakládají na skutečnosti, že metal přenáší poselství, informace a vyjádření se k moderní společnosti, když je specifickou technikou zpěvu narušena jeho srozumitelnost. Metalisté přisuzují důležitost textovému sdělení – dávají mu básnický, symbolický, metaforický obsah. Přitom z pohledu zvenčí (z pohledu posluchače ne-metalových žánrů) tyto vlastnosti nejsou doceněné, protože jsou nesrozumitelné, předávané dosti zkresleným způsobem. Hlubokému či vysokému agresivnímu zpěvu mnohdy není rozumět.

O nesrozumitelnosti textového sdělení píše i teoretici. Například Kahn-Harris ve své knize zmiňuje: *Extrémní metal jde při použití hlasové distorze dále než heavy metal tím, že opouští prakticky všechny aspekty melodie v hlase. Místo toho jsou vokály „křičeny“ nebo „vrčeny“ (pozn. jsou zde myšleny techniky „scream“ a „growl“) způsobem, který dělá texty nemožné rozluštit bez pomoci předtištěného textu*“ (Kahn-Harris, 2007, str. 32).

Při porovnání percepce metalového způsobu vyjádření z pohledu „zevnitř“ a „zvenčí“ vyvstává rozpor. Metaloví interpreti mají ambice dávat své komplikované hudbě i komplikované texty s důrazem na jeho obsah. Z pohledu mimo stojících ale tento text není srozumitelný, tedy ztrácí svoji funkci oslovit své posluchače (jedině tak, že si posluchač musí sám vyhledat text napsaný na papíře). Metalisté mají tendenci k vyjádření, ale

uzavřeným, nesrozumitelným způsobem. Na tuto otázku byl dotázán i respondent během rozhovoru:

„Když slyším píseň napoprvé, tak si myslím fakt, že to nemá slova, ale přitom ty písničky slova mají...“

„Protože nejsi zvyklej na tu techniku. Já dokážu už, když vlastně na mě někdo zascreamuje, ne že kdybych šel na ulici a někdo začal screamovat. Tak nerozuměl bych mu třeba všechno, protože i pro mě je to jakoby, pro ten mozek složitější. Ale je to vlastně, jako když se učíš znova mluvit nebo něco, abych to prostě ... ten mozek, chvíli mu trvá, než se naučí nějak dešifrovat prostě ten styl...“ (Příloha 24).

Respondent si vysvětluje danou problematiku tím, že metalisté jsou na tento způsob vyjadřování navyklí a jejich mozek dokáže text snáze dešifrovat. Dále rozhovor pokračuje:

„Jsem si pokládal otázku, že když je v metalu důležité to sdělení, proč je tak zkreslené. Protože, když chce interpret něco říct světu, proč třeba nenapíše báseň, která by byla přístupnější. Co si o tom myslíš ty třeba?“

„Tak nad tím jsem úplně nepřemýšlel, protože už nějakou hodně dlouhou dobu mi přijde, že už tomu rozumím, tak mě nenapadlo nad tím přemýšlet. Ale když se nad tím zamyslím... Tady jde o to, že metal vlastně nikdy nebyl určenej jakoby masou, i když dneska už jakoby masový poslouchání metalu začíná, když už jsou hodně velké festivaly, když vidíš takovýhle masy lidí, kteří tohle poslouchají. Ale původně nikdy jako k tomu nebyl určený a myslím, že se vždycky počítalo s tím, že je určitý okruh lidí, kteří tomu rozumějí a nerozumějí ale tohle je jen domněnka, nevím...“ (Příloha 24).

Nesrozumitelnost pro posluchače zvenčí je zapříčiněna tím, že si metal nekladl za cíle oslovit širší společnost. Svými extrémními vlastnostmi vystupuje jako spíše undergroundový žánr, než mainstreamový. A s tím je spojeno, že se kolem něj pohybuje komunita lidí, kteří mu rozumějí více než ostatní. Metalovým fanouškům je extrémní metal více srozumitelný než osobám „zvenčí“. Dále respondent pokračuje:

„Ne, nesetkal jsem se s tou otázkou moc. Protože, ono tam je důležitý všechno, není tam důležitý jenom text, ale i ostatní věci. I ten zpěv jakoby. Když se koukneš na tu strukturu toho textu, jako třeba o čem, vyjádřit ho normálním zpěvem by

mi prišlo takoví... Nemá to tu sílu v sobě, což znamená, že když máš nějaký to sdělení, tak ho chceš vyjádřit jakoby co nejsilněji. A ten scream nebo ten growl. Tak tam prostě... Když zařveš takhle, tak to sdělení z tebe prostě vyletí pořádně, že to prostě není nějaký slabej hlas, že je to opravdu jakoby hlas.“ (Příloha 24).

Podle respondenta zkreslený způsob vokálního projevu – „scream“ či „growl“ – k extrémnímu metalu neodmyslitelně patří. Extrémní metal má extrémní vlastnosti. Snaží se podat určitou výpověď a vyjádření skrze „křik“ či „chroptění“ mu dodává intenzitu. Drsná a tvrdá hudba je kontextem k textu. Jako zde:

„Když uvidíte text na papíře, existuje docela dobrá šance, že si ho vyložíte jinak, než „básník zamýšlel“, ale právě hudba ho hodí do správných kolejí.“ (Příloha 4).

Jinými slovy, extrémní výrazové prostředky podtrhují sílu sdělení.

Při porovnání metalu „zevnitř“ a metalu „zvenčí“ vyvstala důležitá otázka. Metaloví muzikanti dávají důraz na obsahy textů písní. Respondenti mají rádi, když takové texty nejsou pouze bezmyšlenkovými výplněmi, naopak preferují jejich poetičnost, symboliku nebo faktické informace (o historii či mytologii) nutící k zamyšlení. Při percepci takového textu spolu s hudbou ale posluchač zvenčí textu obtížně rozumí z důvodu extrémní formy vyjádření. Vyvstává tedy otázka, proč je pro extrémní metalisty tak důležité textové sdělení, když je předáváno nesrozumitelnou estetickou formou. Vysvětlení přichází „zevnitř“ z pohledu metalového muzikanta. Dle jeho názoru je tato skutečnost dána tím, že metal nikdy nebyl určený pro širší obecnost. Metaloví fanoušci jsou na jeho uměleckou podobu zvyklí a lépe mu rozumí. Je otázkou, zdali je taková odpověď uspokojující.

4.2.4 Otevřenost

Otevřenost zevnitř

Respondenti popisují sami sebe i extrémní metal jako otevřený. Označují se za otevřené i k dalším hudebním žánrům:

„Tato hudba mi otvorila oči , dokážem zniest široké spektrum hudby, ako napríklad opera , vážna hudba, druhy metalu, dokonca nachádzam pozoruhodné prvky aj v elektronickej hudbe..“ (Příloha 16).

Respondenti zmiňují svou zálibu v dalších žánrech jako je hudba klasická, elektronická nebo jazz. Dle jejich popisu není nejdůležitějším kritériem výběru žánr samotný, ale fakt, že hudba je kvalitní sama o sobě. Tato otevřenost je vnímána jako podstatná, protože dle respondentů umožňuje vývoj kupředu:

„Je důležité zmínit, že jen poslechem jediného žánru (leč je metal opravdu velmi širokým a bohatým hudebním spektrem) si člověk obrovský přehled neudělá“
(Příloha 8).

Poslechem jediného žánru může dle respondenta vzniknout izolovanost a zakrňlost. Poslech širšího spektra hudby umožňuje rozhled. Podle respondenta je nutné být otevřený, aby mohl extrémní metal, který se neustále rozvíjí, překonávat laťky a bořit hranice.

„Metal pojal a obsáhl kus elektroniky, vážné hudby, jazzu, a velmi atraktivním způsobem tím rozšířil své možnosti.“ (Příloha 8).

Nebo:

„Stále je záhodno zůstat otevřený i dalším hudebním vlivům, filozofiím, názorům.“ (Příloha 8).

Metal je dle respondentů hudební žánr, který do sebe pojímá prvky z odlišných hudebních žánrů a stává se rozmanitým. Není ale otevřený jen prvkům hudebním, ale i myšlenkovým, filozofickým a názorovým.

Pro metalisty je otevřenost důležitou vlastností. Popisují ve svých pracích otevřenost žánru a otevřenost své hudební preference. Otevřený přístup vůči světu z něj umožňuje čerpat inspiraci – hudební i myšlenkovou. Tato schopnost otevření dle muzikantů dělá extrémní metal bohatším a vyvíjejícím se.

Nepřístupnost zvenčí

Ačkoliv pohled zevnitř vyobrazuje extrémní metal jako otevřenou strukturu, zde v práci byly představeny prvky, které hovoří proti takovému pojetí. Otevřenost v metalu se totiž jeví jako jednosměrná.

V předchozí kapitole byla ilustrována nesrozumitelnost textového sdělení v metalových skladbách i přesto, že metalové texty obsahují umělecká vyjádření nebo faktické informace. Během rozhovoru byl respondent dotázán, proč tomu tak je.

„Protože nejsi zvyklej na tu techniku. Já dokážu už, když vlastně na mě někdo zascreamuje, ne že kdybych šel na ulici a někdo začal screamovat. Tak nerozuměl bych mu třeba všechno, protože i pro mě je to jakoby, pro ten mozek složitější. Ale je to vlastně, jako když se učíš znova mluvit nebo něco, abych to prostě... ten mozek, chvíli mu trvá, než se naučí nějak dešifrovat prostě ten styl“
(Příloha 24).

Nesrozumitelnost metalových textů je dána tím, že posluchači mimo sféru extrémního metalu nejsou navyklí na techniky screamu a growlu. Dle muzikanta je zapotřebí čas na to, aby si mozek mohl zvyknout. Na otázku proč jsou v extrémním metalu významově složité texty, které jsou nesrozumitelné, odpovídá:

„Tak nad tím jsem úplně nepřemýšlel, protože už nějakou hodně dlouhou dobu mi přijde, že už tomu rozumím, tak mě nenapadlo nad tím přemýšlet. Ale když se nad tím zamyslím... Tady jde o to, že metal vlastně nikdy nebyl určen jakoby masou, i když dneska už jakoby masový poslouchání metalu začíná, když už jsou hodně velké festivaly, když vidíš takovýhle masy lidí, kteří tohle poslouchají. Ale původně nikdy jako k tomu nebyl určený a myslím, že se vždycky počítalo s tím, že je určitý okruh lidí, kteří tomu rozumějí a nerozumějí ale tohle je jen domněnka, nevím...“ (Příloha 24).

Nesrozumitelnost metalových textů je dána tím, že metal nemá ambice předat své sdělení úplně všem. Extrémní metal nikdy nebyl určený jako mainstream pro velký počet posluchačů, spíše byl orientován na menší skupinky lidí. Extrémní metal tedy v tomto ohledu postrádá úplnou otevřenost směrem ven.

Metalisté zároveň popisují zkušenost, kdy postupné ponořování do metalové hudby zažívali jako objevování něčeho nového a tajemného:

„Vtedy ma metal proste oslovil, lebo to bolo niečo tajomné, skryté pred ľuďmi ktorí sa oň nezaujímajú, a bavilo ma ho objavovať. s bežnou hudbou ktorá sa hrá v bežných rádiách by som nič také nezažil.“ (Příloha 5).

Metal vnímají otevřený, ale zároveň skrytý před lidmi, kteří se o něj nezajímají, což může působit jako protiklad. Pro mnohé lidi mohou být také problémem extrémní výrazové prostředky. Overellová (2011) popisuje osobní zkušenost, kdy její přítelkyně nemohla vydržet na metalovém koncertě, protože zážitek hudby byl na ni až příliš „fyzický“ náročný

– popisovala „invazivnost“ hudby a silný tělesný zážitek dosahující až stavu nevolnosti. Extrémní metal představuje extrémní estetickou podobu – je zkreslený, hluboký, rychlý, hlasitý a ukřižovaný. Tyto extrémní prvky, vyvrcholené typickým vokálním projevem, mohou být skutečně pro člověka obtížně stravitelné.

Otevřenost zevnitř vs. uzavřenost zvenčí

Opět zde máme dva odlišné pohledy. Jeden říká, že extrémní metal je hudební žánr, který je otevřený k přijímání různých vlivů ze svého okolí – hudebních, názorových či myšlenkových. Sami metalisté se popisují jako lidi, co se nesoustředí pouze na extrémní metal, ale i na jiné hudební žánry. Dle muzikantů si metal svojí otevřeností zajišťuje svůj vývoj. Z pohledu zvenčí ale vyvstává nepřístupnost metalu pro širší společnost. Je hrubý, těžko stravitelný, zkreslený, temný a vyobrazuje násilné motivy. Sami metalisté jej popisují jako skrytý element (vůči mainstreamu), který je nutné objevit a prozkoumat. U respondenta se rovněž vyskytuje názor, že nikdy nebyl určen pro širší skupinu posluchačů.

5 Diskuse

5.1 Něco tady nehraje...

Během zpracování dat, ke kterému jsem přistupoval fenomenologickým přístupem, jsem získal konkrétní kategorie, které by měly zastupovat vnitřní zkušenost metalových muzikantů s extrémním metalem jako hudebním žánrem. Ale po dalším zpracování dat, srovnáním jejich vnitřního obrazu s obrazem vnějším, stále více vyplouvá na povrch, že zde „něco nehraje“. To, co je mi prezentováno z výpovědí metalových muzikantů ve srovnání s tím, jak je extrémní metal prezentován zvenčí, ve mně budí určité podezření. Pokusím se toto podezření uchopit v rámci teorie.

5.2 Hermeneutika podezření

Moje vlastní podezření vůči datům bych chtěl opřít o teoretický koncept hermeneutiky podezření, která představuje určitý princip utváření významu. Jelikož se jedná o způsob interpretační strategie, rád bych začal teoretickým uchopením samotného procesu interpretace.

Význam slova interpretace může být široký – může se týkat již zrakové percepce či představovat specifický umělecký přednes „interpreta“ (umělec rovněž interpretuje hudební dílo) (Chrz, 2009). V kontextu této práce je vhodné dívat se na proces interpretace v užším smyslu, a to v rámci společenských a sociálních věd. Prostřednictvím interpretace zkoumáme procesy utváření významu (synonymem může být vykládat, tlumočit či překládat). Je to způsob explikace implicitní roviny významu.

Význam není nikdy zcela zjevný. Má svou implicitní rovinu, kterou konstruujeme na základě „nápopěd“, jenž nám dává rovina explicitní. David Bordwell (1989) pak rozlišuje mezi interpretací a porozuměním na základě toho, jak tyto myšlenkové operace pracují s implicitní složkou významu. Když určitému fenoménu rozumíme, obejdeme se bez pátrání po jeho implicitní složce. Kdežto interpretace je, jak už bylo řečeno, explikací implicitního – jakýmsi rozvinutím nevysloveného. Jinými slovy, během porozumění můžeme zkoumanému materiálu rozumět bez toho, abychom rozvinuli nevyřčené. U interpretace toto nevyřčené „rozplétáme“ či rozvíjíme, tedy explikujeme implicitní rovinu významu. To se děje na základě určitých dat – textů a artefaktů, které nám explicitně dávají „nápopědy“ vedoucí k implicitnímu. (Chrz, 2009).

Vedle vysvětlení podstaty interpretace samotné, je nutné uvést i dvě důležité interpretační strategie – hermeneutiku podezření a hermeneutiku důvěry, kdy právě první jmenovaná je pro tuto práci klíčová. Rozdíl mezi hermeneutikou podezření a hermeneutikou důvěry je ve způsobu, jakým přistupují k explicitní rovině významu. Hermeneutika podezření, jak je již z názvu patrné, zaujímá vůči explicitní rovině významu podezřívavý postoj. Je založena na podezření, že předkládaný jev je zamaskovaný či zašifrovaný. Úkolem je pak daný jev rozklíčovat, dešifrovat či demaskovat.

Tento hermeneutický styl práce lze v našem případě nejsnadněji vysvětlit na práci Sigmunda Freuda, jehož Ricoeur (1970) označuje za jednoho z „mistrů podezření“. Nejvíce ilustrativní je jeho způsob interpretace snů. Freud (1998) pojímá vůči snům podezření, rozlišuje manifestní a latentní obsah snů. Mechanismy snové práce, jako např. zhuštění či přesunutí (které rovněž figurují jako procesy utváření významu), zkreslují latentní obsah snů do takové podoby, aby již nebyl vědomou složkou rozeznatelný. Výsledná podoba je pak určitým způsobem zamaskovaná a Freud ji nazývá manifestním obsahem. Dešifrováním zkresleného, manifestního obsahu snu, lze pak dojít k jeho latentnímu obsahu. Pro shrnutí - Freud nedůvěřuje manifestní podobě snu, která je zašifrovaná vlivem snových mechanismů a používá určité demaskovací způsoby, aby její latentní obsah rozkryl.

Pro ještě lepší pochopení podstaty hermeneutiky podezření ilustrativně přikládám porovnání s jejím protipólem, a to s hermeneutikou důvěry. Tento interpretační postup důvěřuje podobě zkoumaného jevu. Symbol zde není brán jako iluze nebo něco, co se zdá něčím, čím ve skutečnosti není. Hermeneutika důvěry má svůj základ ve fenomenologii (Grondin, 2011). Pokud byl Sigmund Freud uveden jako typický zástupce hermeneutiky podezření, pak v případě hermeneutiky důvěry jmenuju C. G. Junga a jeho způsob výkladové práce se sny. Jung chápe individuaci jako proces utváření významu (Jung, 1999). Skrze individuaci se projevuje celek psychického. Vůči imaginaci zaujímá důvěřivý postoj. Snaží se číst symboly, které jsou mu zjevovány, a ty co nejvíce rozšiřovat (amplifikovat) na jiné oblasti našich zkušeností, a tím zesilovat jejich vědomý význam (Vymětal, 2004).

Na příkladech interpretace snových obsahů jsem zde uvedl dva hermeneutické postupy. Jeden z nich je podezřívající a druhý důvěřivý k nápovědám, které nám dávají explicitní složky významu (Chrz, 2009). Je nutné podotknout, že oba dva přístupy jsou stále metodami interpretace, tedy explikují implicitní rovinu významu, pouze tak činí odlišným způsobem. Jestli je hermeneutika důvěry fenomenologickým způsobem interpretace snažícím se co

nejvíce vytěžit význam nabízeného jevu, hermeneutika podezření tíhne k redukci (Grondin, 2011). Zjevný význam je determinován určitým skrytým hybatelem – Grondin dává příklad na Freudovi, jehož centrálním konceptem jsou skrytá pudová hnutí, která ovlivňují lidskou motivaci a chování.

Filozof Paul Ricoeur (1970) označuje S. Freuda, K. Marxe a F. Nietzscheho za „mistry podezření“. Jmenuje konkrétně tyto osobnosti, protože u všech třech shledává jeden společný aspekt – a to podezřívavý přístup k interpretaci světa a jejich snahu proniknout za falešné zdání skutečnosti, které se nám předkládá. Jedná se tedy o zástupce hermeneutiky podezření.

První mistr podezření je Nietzsche. Dle Grondina (2011) tkví jeho důležitost pro moderní filosofii v tom, že zdůrazňuje interpretační charakter naší doby. Nietzsche v tomto smyslu hovoří o „univerzálním perspektivismu“, který by šel vyjádřit slovy: „neexistují vůbec žádná fakta, nýbrž jen interpretace“ (Grondin, 2011, str. 27). S příchodem Nietzscheho přichází důležitost interpretačního chápání moderního světa. Nietzsche se zamýšlí nad tím, jak mohou různé kulturní a společenské perspektivy ovlivňovat naše vnímání a rozum. Ke každé perspektivě má Nietzsche nedůvěru, protože si myslí, že jsou všechny hnané vůlí po moci. Pro Nietzscheho je tedy zdroj nedůvěry všudypřítomná vůle po moci. Již zmíněný Freud, další z mistrů podezření, viděl za lidskou motivací a chováním skrytá pudová hnutí. Třetím zástupcem hermeneutiky podezření je pak K. Marx, který akcentoval třídní motivy.

Pro komplexní představu o fungování hermeneutiky podezření uvedu příklad interpretačního postupu všech třech zmíněných autorů na jednom konkrétním jevu. Steward (1989) popisuje jejich způsob podezřívavého výkladu náboženství. Podle Nietzscheho náboženství povznáší slabost na sílu, vidí za ní „morálku otroků“ a bere náboženství jako útočiště pro slabé. Freud zase píše, že náboženství vyjadřuje individuální touhu jedince po otci, který zde zastává roli Boha. Pro Marxe vystupuje náboženství jako způsob útěku, kterým se společnost vyrovnává s nelidskými pracovními podmínkami v reálném životě. Je zde nastíněno, ačkoliv velice stručně, jakým způsobem všichni tři autoři nahlíží na náboženství - jako na iluzorní obraz, jehož implicitní význam je nutné rozkrýt.

Robinson (1995) dále dodává, že ačkoliv to může vypadat tak, že všichni výše uvedení mistři podezření jsou skeptici a usilují o dekonstrukci pojmů, není tomu tak. Nesnaží se bořit tradiční ideje, ale s podezřívavým postojem jim dává nový smysl.

Grondin (2011) se také dotýká důležitého přínosu těchto třech autorů na moderní způsob uvažování. Hermeneutika podezření přináší na svět určitý reflexivní způsob uvažování – jedinec sám si může uvědomovat, že je interpretací světa. Všechny poznatky vystupují jako interpretace, se kterými lze diskutovat. Foucault (2006) popisuje návrat Nietzscheho, Freuda a Marxe k hermeneutice a interpretativní technice. Dle jeho názoru v nás hermeneutika podezření vyvolává nekomfortní postavení – podezřívavý postoj musíme zaujmout i vůči sobě. Zmiňuje Freuda, který své zjištění, že nevědomí má v lidské psychice silnější vliv než vědomí, označuje třetí největší narcistickou ránou pro společnost (hned po Koperníkovské heliocentrické teorii a Darwinovým zjištěním, že člověk se vyvinul ze zvířete). Robinson (1995) k tomu dodává, že hermeneutika podezření musí být oboustranná. Když interpretujeme zkoumaný materiál, nestačí podezřívát pouze jev, nýbrž i vlastní zkušenosti, které mohou intervenovat do procesu explikace. Je zapotřebí určitý hermeneutický kruh, abychom zjistili, zda i naše zkušenost nešifruje či nemaskuje realitu.

I když označuji hermeneutiku podezření jako za stěžejní koncept pro tuto práci, je svým způsobem důležitá i hermeneutika důvěry. Můj přístup v této diplomové práci by totiž šel označit za přerod hermeneutiky důvěry v hermeneutiku podezření. Ke zkoumaným datům jsem nejdříve přistupoval fenomenologicky, tedy s určitou důvěrou v jejich podobu. Z výpovědí muzikantů jsem zformuloval „obraz zevnitř“, ten ale ve mně vyvolal pochybnosti o jeho reprezentativnosti. Rozhodl jsem se proto k datům přistoupit znovu, tentokrát s podezřením.

5.3 Čtení dat s podezřením

Se znalostí hermeneutiky podezření nyní obrátím svůj přístup ve zkoumání sebraných dat. Vnitřní zkušenost respondentů s extrémním metalem totiž plně nekoresponduje s tím, jak extrémní metal vystupuje zvenčí. Budu nyní sebraná data číst s podezřením.

5.3.1 Přátelství na koncertech jako maska agrese

Metaloví muzikanti ve svých výpovědích popisují metalové koncerty a festivaly. V tomto kontextu vyzdvihují přátelskou atmosféru a komunitní charakter metalové kultury. Přesto se na těchto akcích vyskytují prvky a aktivity, jež pro pozorovatele zvenčí působí agresivně a násilně. Během hudební produkce se strhávají masy lidí, kde základní aktivitou je vzájemné narážení těl účastníků. Objevuje se zde i fenomén „wall of death“, kdy se lidé rozestoupí a následně do sebe naběhnou. Tyto aktivity působí velice kontaktně a nebezpečně. Celé toto ritualizované chování je umocněné agresivní hudbou spolu s afektovaným projevem

zpěváka, který má vůči recipientům dominantní postavení. Jak již bylo zmíněno v ukázce, interpret může toto chování podněcovat či organizovat.

„Moshing“ se dá považovat za určitou formu ritualizovaného násilí. Je to aktivita kdy na relativně malém místě do sebe fanoušci naráží těly. Nejedná se však o úplnou anarchii, mezi účastníky existují nepsaná pravidla. Základem je princip komunitní intervence v případě, kdy ostatní spatří něco, co výrazně překračuje hranici násilí uvnitř most pitu (Ambrose 2011). V mosh pitu je přítomna konsensuální forma násilí.

O výrazné násilnosti „moshingu“ se zmiňují i teoretici. Riches (2011) popisuje extrémní metal jako souhrn určitých metalových subžánrů obsahující kontroverzní subkulturní praktiky. Mezi takové aktivity zahrnuje i „moshing“, který popisuje jako příležitost porušit společenské normy. Riches píše, že jen málo studií zdůrazňuje mimo agrese a nebezpečnosti i uspokojení plynoucí z této aktivity – během moshingu dochází k uvolnění frustrace a jedinec zakouší komunitu a její pospolitost. Ambrose (2001) popisuje moshing jako ritualizovanou a zběsilou formu tance, kombinující reálné násilí s vyjadřováním emocí. Je to vyjádření euforie kombinované s hostilitou.

Agresi ventilovanou uvnitř mosh pitu tedy nelze označit jako destruktivní motivaci ublížit účastníkům. Je to forma ventilace stresu a uvolnění. Jedná se o formu tance, kde za účelem funkčnosti takové aktivity figurují nepsaná pravidla, která jsou dodržována. Totéž dokládá respondent během rozhovoru:

„Ono to není agresivní v tom smyslu někomu ublížit. Jak jsme se bavili, že metal je o uvolnění emocí, tak tohle tě uvolní hodně (smích). Je to v tom že, můžeš nějakou skrytou agresi si vybit, ale tak abys nikomu neublížil. Což znamená, že každý z nás v sobě má nějaký agresivní tendence, ale tohle všechno je jakoby napůl kontrolovaný. Že to nejsou lidi, který by prostě řádili nějak bezhlavě a většinou, když ti někdo třeba začne dělat problémy, ono se to někdy najde, tak když jsou tam jeho známí, tak ho odtáhnout nebo ho uklidněj, protože jako to je nebezpečný, kdyby všichni tam jakoby dělali, začali se prát. To by už pak nemohlo být a pak většina lidí by si to neužilo, pak by byly problémy z toho.“
(Příloha 24).

Epstein (2000) výstižně shrnuje podstatu moshingu: „Mosh pity jsou spontánně utvořená místa tanečnická, které nám dávají příležitost pro přátelskou, hravou agresi“ (Epstein, 2000, str. 108).

Ačkoliv je tato agrese dle výpovědí odborníků a muzikantů na koncertech regulovaná, je to stále její klíčový aspekt (a to jak moshingu, tak aktivitu „wall of death“). Moshing se provozuje v kontextu hudební produkce, která toto chování, díky svojí formě, zasazuje ještě do výraznějšího agresivního obrazu. Hudba je afektovaná a brutální, stejně tak zpěvákův projev. V ukázce je rovněž patrné, že zpěvák sám ve svém vulgárním projevu ještě více podporuje vznik „wall of death“ a moshing“.

Metaloví muzikanti ve svých písemných pracích vyjádřili svou zkušenost z metalových koncertů či festivalů – dle nich je atmosféra a komunita lidí kolem extrémního metalu přátelská a solidární. O podstatě moshingu, „wall of death“ a s nimi související agresí a násilným projevem fanoušků v textech zmínka nepadla. V naprostém kontrastu se pak může jevit výpověď, kdy respondent píše:

„Na festivalech Obscene Extreme nebo Brutal Assault panuje přátelská atmosféra, ne jako na vesnických zábavách nebo diskotékách, kde se pro ránu nechodí daleko.“ (Příloha 7).

Aktivita jako moshing či „wall of death“, tedy kontaktní aktivity zahrnující vzájemné nabíhávání fanoušků do sebe, působí z pohledu pozorovatele „zvenčí“ mnohem nebezpečněji, než „vesnické tancovačky“. Jinými slovy, z pohledu pozorovatele se na metalových koncertech „nechodí pro ránu daleko“. Je zde i agresivita interpretů:

„Je prostě lepší vidět nasrany frontmana, který ti to ve svém songu rekne narovinu tak ze se posereš, uprimnost, zadny zaobaleni do dementnich dlouhej prozpivanejch pasazich jako v debilnim popu a mainstreamovejch srackach“ (Příloha 23).

Nebo:

„Prastará černá mše, šamanismus, animalismus, pastýř řve hymny svému stádu a to tančí, aby ho potěšilo. Někdy člověkem cloumá zpocená masa, smýká s ním po místnosti jako vlnobití, a někdy člověk jen tiše stojí a vnímá, jak ho ta hudba rozebírá zevnitř.“ (Příloha 1).

Z písemných výpovědí respondentů, z předložené ukázky koncertu a pohledem teoretiků se zde rýsuje obraz metalového koncertu: na pódiu stojí dominantní, našťvaný a křičící interpret, který iniciuje moshing či „wall of death“. Recipienti jej poslouchají a tančí v kole,

kdy do sebe vzájemně narážejí svými těly či do sebe nabíhávají. Všechno se děje za kontextu rychlé, hrubé a agresivní hudby.

Uvedl jsem zde informace, které mi slouží jako zdroj podporující mé podezření vůči přátelství a solidaritě popisované respondenty. Souhrnný obraz metalového koncertu působí agresivně a v některých případech i nebezpečně. Je jasné, že tyto násilné a agresivní prvky nemají destrukční účel. Jsou regulované. Ale z toho důvodu, že muzikanti ve svých pracích vyzdvihují přátelství a solidaritu, podezřívám tyto dva prvky z toho, že maskují agresi a násilnost vyskytující se během metalových koncertů. Nejenom, že se zmínky o temnějších a násilnějších aspektech metalových koncertů v pracích respondentů nevyskytují, jsou dokonce zdůrazňovány úplně opačné kvality – přátelství, příjemná atmosféra a solidarita. Díky podezřívavému postoji zde tato skutečnost vyvstala na povrch. Přátelství, pohodová atmosféra a solidarita slouží jako určité zamaskování či krytí agrese, která se během metalových koncertů projevuje.

5.3.2 Vysoké umění jako maska nízkého

Respondenti vnímají extrémní metal jako žánr vysokého umění – žánr srovnatelný například s operou či vážnou hudbou (Allet, 2011). Extrémní metal posouvá dle jejich názoru do vyšší umělecké sféry virtuozita hráčů, metalová náročnost, komplexnost a těžká stravitelnost. Rovněž obsahy textů, které mají myšlenkové přesahy.

Přitom pro mnoho lidí stojící mimo metalovou komunitu je extrémní metal zkreslený chaos. Hudební náročnost extrémní metalové hudby není úplně neospravedlnitelná. Extrémně metalové skladby vykazují určitou náročnost. Rafalovich a Schneider (2005) popisují přítomnost sofistikovanosti v estetické stránce moderní metalové hudby. Hudbu označují jako kakofonickou, ale s použitím tzv. „polyrytmů“, náročných rytmických sekcí, hojně využívaných například v jazzu. V kombinaci se silně zkresleným kytarovým zvukem a náhlými změnami rytmů ale podle nich hudba působí kakofonicky či jako „temný chaos“. A tato estetická podoba koresponduje i s obsahem textů, které v tomto kontextu nemohou mít radostná, či optimistická témata.

Pro mnohé odborníky i nemetalové posluchače metal vystupuje jako temný, zkreslený a nihilistický hudební žánr. S dominantním zvukovým projevem, který je drsný a hrubý a nepřístupný. Fusilli (2006) popisuje growl jako velmi agresivní hrdelní zvuk s absencí melodie a přirovnává jej ke zvuku střelby z kulometu. Dále cituje Connera, dle jehož názoru

by měl správný „growl“ znít, jakoby člověk kloktal kusy skla. Přesto i takový brutální a drsný zvuk je ve výpovědi respondenta prezentován s důrazem na svoji náročnost:

„...ti běžný lidi mají názor, že ten growl nebo scream je nezdravej, že to ničí hlasivky nebo takhle. Ale ona je to vlastně regulerní technika, která je hodně těžce jakoby vypracovatelná. A udělat to správně, aby ti to nezničilo hlasivky, stojí jakoby dost energie, protože není to dost lehká technika podle mě...“
(Příloha 24).

Ačkoliv lze souhlasit s tím, že musí být objektivně náročné naučit se takovému vokálnímu způsobu zpěvu, zdůrazňovaná náročnost této techniky zastíňuje skutečnost, že se jedná o projev podobný křiku. Náročnost slouží jako určitá maska primitivnosti. Není to ale pouze v tomto případě.

Metalisté obecně popisují extrémní metal vlastnostmi vysokého umění, přitom má tento žánr formu nižšího umění. Vyznačuje se hlukem, stěží srozumitelným křikem, nízkým a zkresleným zvukem kytar a brutálním tempem bicích umocněných dvojitou šlapkou na basovém bubnu. Fanoušci extrémního metalu si nenechávají intelektuální odstup od své kultury (jako to může působit u znalců vysoké kultury) (Allet, 2011). V extrémním metalu je přirozené afektivní vyjádření emocí, formování fanoušků během koncertu do „mosh pitu“, kde do sebe vzájemně narážejí. Ani texty nejsou pouze symbolické, poetické, historické či mytologické. Extrémní metal zobrazuje násilí, misogynii, obscénní výjevy, sexuální násilí s účelem šokovat. Estetika hudby, její obsah a aktivity během hudební produkce posouvají extrémní metal do kategorie nižší kultury.

Allet (2011) píše, že metalisté popisují extrémní metal kvalitami vysokého umění z toho důvodu, aby se vyrovnali s jeho kontroverzností a tak ho oddělili od pokleslé mainstreamové kultury. Je zde ale namísto i podezření, že takové „zušlechtování“ metalu se děje za účelem odvrácení pozornosti od jeho extrémní a primitivní podstaty. Lze uvažovat o tom, že extrémně metaloví muzikanti procházejí určitou formou regrese – k vývojově jednoduššímu, primitivnějšímu módu chování. Určité náznaky zmiňuje respondent ve své výpovědi:

„Další skvělou charakteristikou metalu je, že je poměrně bezprostřední. Většina lidí si myslí, že metal se zkresleným zpěvem (growlem/screamem) je plný zloby a naštvaní, ale spouštěčů tohoto typu projevu může být celá řada. Dobrým příkladem jsou malé děti – ty totiž screamují a growlují naprosto přirozeně a je jim to jedno, ale postupem času se tyto super zvuky postupně odnaučí. Znáte ten

zvuk, který vzniká, když dítě huláká nadšením tak, až se zalyká a chraptí? Nebo pláče až zvuky, které vydává, přejdou do zkresleného řevu (tzn. mizí tón přirozený pro lidskou řeč a objevuje se zvuk - hluk). Tak to je přesně ono a může to vyvolat jakákoli emoce, stačí, když je dostatečně silná. Není snadné to v sobě znovuobjevit, ale když se to povede, je to hrozně osvobozující – umožní vám to řešit věci narovinu.“ (Příloha 4).

Zde se popisuje, že skrze metal v sobě člověk objeví znovu dítě. Vráti se zpět na nižší vývojovou úroveň, kde křik jako výrazový prostředek již nevyjadřuje pouze vztek a naštvaní, ale celou řadu emocí – i například radost a nadšení. Tato dětská bezprostřednost je pak osvobozující. V metalu a jeho extrémnosti, primitivnosti, hluku a křiku tkví určitá regrese. A zde je možné zaujmout podezření, že metaloví muzikanti chtějí postavit metal na vyšší uměleckou příčku, aby skryli tuto regresi a primitivnosti.

Pomocí strategie hermeneutiky podezření jsem se nenechal zmást výpověďmi muzikantů, a s podporou pohledu zvenčí jsem nastínil určitou primitivnost a regresi, která se za extrémním metalem skrývá, a kterou maskuje metalová komplexnost, virtuozita a obsah sdělení.

5.3.3 Důraz kladený na texty písní jako maska nesrozumitelnosti

Respondenti popisují ve svých písemných textech, že metalové skladby obsahují příběhy, se kterými se posluchači sžívají nebo informace, jež je motivují k dalšímu studiu dané problematiky. Stejně jako vnímají metalovou hudbu složitou a náročnou, dávají si záležet, aby i text v ní byl poetický či obsahově bohatý. Dle muzikantů by neměl být text zbytečný, ale měl by sloužit k přenesení nějaké výpovědi či být vyjádřením k aktuálním tématům.

Poté, co jsem se seznámil se třemi ukázkami, jsem došel k určitému zjištění. Extrémní metal se nevyznačuje pouze texty vyobrazující obscénní násilí a nihilismus. Texty mohou nést věčný či poetický obsah (například zmínky o egyptské historii či kus povídky Hermana Hesse, jak tomu bylo v ukázkách). Autoři metalových písní si dávají záležet na hodnotném obsahu, kterému ale ve výsledku není rozumět kvůli způsobu jeho prezentace.

Tento názor sdílí i teoretici. Fusilli (2006) vnímá nesrozumitelnost jako přirozenou součást techniky „growl“. Rafalovich a Schneider (2005) dávají příklad na písní švédské kapely Meshuggah s názvem „Inside What’s Within Behind“. Popisují ji jako píseň o zmatení a beznaději. K textu pak dodávají, že je vyjádřený způsobem, který připomíná „štěkot“, který

je nesrozumitelný. Phillipov (2012) popisuje growl jako téměř nesrozumitelný bez opory v tištěném textu. Dle něj občas nepřipomíná ani jazyk.

Z rozhovoru s metalovým respondentem lze vycítit určitou obhajobu metalového způsobu vyjadřování. Dle jeho slov si lze na zkreslený vokální projev navyknout, čímž se text postupem času stává srozumitelnějším. Přesto zde rovněž zaujímám podezření, jak moc je tedy obsahová stránka textu důležitá, když je předávána nesrozumitelným způsobem.

Pokládám si otázku, jestli je recepce významu textu při poslechu extrémního metalu natolik významná či jestli se jedná jen o doprovodný prvek:

„Samozřejmě je taky potřeba, aby textu lidi rozuměli, což může být dost problém, zvlášť naživo. Naštěstí jsou dneska už všechny texty na internetu a znám spoustu lidí, kteří se metalovými texty fakt zabývají, hledají si je a přemýšlí o nich.“ (Příloha 4).

Zde respondent otevřeně sděluje, že porozumění textu během živé produkce je problematické. Z tohoto důvodu si fanoušci hledají texty na internetu, aby zjistili, o čem se v dané písni zpívá. V kontextu metalových koncertů mohou aktivity jako „moshing“ či „wall of death“ a nesrozumitelný vokální projev zpěváka komplikovat recepci textu.

I zde pojmám podezření, že vyzdvihování metalového sdělení je další formou zušlechťování tohoto extrémního žánru. Nutnost vyzdvihovat kvalitu textů a jejich sdělení zakrývá metalovou primitivnost a agresi, která se projevuje skrze vokální projev připomínající křik či chroptění. Jinými slovy primitivní a nesrozumitelný projev je ukryt pod maskou intelektuálního a poetického textu. Muzikanti ve svých písemných výpovědích vyzdvihují obsahy textů, ale již nezmiňují skutečnost, že jejich vyjádření je nesrozumitelné.

5.3.4 Otevřenost jako maska nepřístupnosti

Metaloví muzikanti popisují extrémní metal jako otevřený hudební žánr. Sami sebe vnímají jako žánrově otevřené – poslouchají mimo metal i například vážnou hudbu, jazz či operu. Na extrémním metalu pak vyzdvihují jeho schopnost otevřít se ostatním myšlenkovým směrům, filozofiím a názorům, aby z jejich vlivu mohl čerpat a dále se vyvíjet. Jenže už z výpovědí respondentů lze najít zmínky, které vznášejí na metalovou otevřenost pochybnosti. Z výpovědí se vynořuje obraz jednostranně otevřeného metalu – extrémní metal a lidé kolem něj čerpají hudební i myšlenkovou inspiraci ze svého okolí. Metal ale na druhé straně není otevřený pro širší veřejnost.

Extrémní metal respondenti popisují jako tajemnou, neprobádanou věc, která je mainstreamové kultuře uzavřená. Nepřístupnost širší veřejnosti může způsobit i jeho extrémní estetická podoba. Metal je drsný, hrubý a především vokální projevy jako „growl“ nebo „scream“ mohou od poslechu tohoto žánru odradit. Zde respondent popisuje svou první zkušenost s extrémním metalem:

„A já si to pustil a říkám jako dobrý, to se mi líbí, že tam byla zrovna ta pomalá část. Najednou začali screamovat a já jsem se lekl, protože jsem to měl ve sluchátkách. Ale chtěl jsem to furt dokola, jako ani mi to nevadilo nějak, jenom to prostě bylo nezvyklý“ (Příloha 24).

I sám respondent byl při prvním poslechu šokovaný „screamem“. Na rozdíl od ostatních posluchačů mu však tento výrazový prostředek nevadil, spíš mu přišel nezvyklý. I témata textů extrémního metalu nebývají vždy sofistikovaná, ale i šokující a vyjadřující násilí. Mikkelsen (2016) ve svém článku popisuje, jak se jako ženská fanynka extrémních žánrů metalové hudby vyrovnává s tématy misogynie a s vyobrazením sexuálního násilí na ženách. Některé obsahy metalových textů mohou být příliš kontroverzní na to, aby se staly přístupné širšímu okruhu posluchačů.

Floecker (2009) cituje Kahn-Harrise, který popisuje další prvky svědčící o omezené otevřenosti metalové hudby. Dle Kahn-Harrise mají minoritní skupiny jako homosexuálové, rasové menšiny a v případě metalu i ženy, menší šanci mobility v rámci metalové hierarchie. Floecker pak sám dodává, že kdyby byl extrémní metal víc inkluzivní k menšinám, metalovou scénu by to více posílilo a udělalo ji to rozmanitější. Metal sice čerpá myšlenkové a hudební vlivy k obohacení metalu jako žánru, ale stále je dle některých autorů uzavřený pro ženy a menšiny.

Již z názvu lze usoudit, že metal produkující extrémy jak textové, tak zvukové, nebude přístupný široké posluchačské veřejnosti. I zde pojmám podezření vůči ukazované otevřenosti metalové hudby. Extrémně metalové žánry jsou sice z pohledu muzikantů hudebně a myšlenkově otevřené, nejsou však přístupné. Širší společnost mohou odrazovat extrémní projevy zahrnující aktivity jako „moshing“ nebo „wall of death“, vyobrazení násilí nebo hrubá a drsná estetika. Metaloví muzikanti vyzdvihují metal pro jeho neustálý vývoj, který je způsoben metalovou otevřeností:

„Je důležité zmínit, že jen poslechem jediného žánru (leč je metal opravdu velmi širokým a bohatým hudebním spektrem) si člověk obrovský přehled neudělá.“

Tunelová vize a neschopnost vidět kolem sebe je vždy cestou do vlastního osobního pekla. Stále je nutno hledat dál, porážet staré a přežité laťky, a posouvat se dál. Stále je záhodno zůstat otevřený i dalším hudebním vlivům, filozofiím, názorům.“ (Příloha 8).

Vývojový potenciál metalové hudby je nejspíše důvod, proč je muzikanty tolik vyzdvihovaná její otevřenost. Otevřenost totiž znamená čerpání vlivů z okolí – z jiných myšlenkových a hudebních směrů, a tedy i vývoj a obohacování žánru. Podezřívám otevřenost metalu jako masku jeho nepřístupnosti. Metal je totiž pro širší veřejnost nepřístupný svojí formou, obsahem i aktivitami na metalových koncertech. Rovněž může působit sektářsky a okultně. Teoretici také zmiňují problematické začlenění žen a menšin do metalové komunity. Metalisté používají otevřenost jako zamaskování pro metalovou nepřístupnost.

6 Závěr

Cílem této práce bylo zachycení zkušenosti metalových muzikantů. Mezi analýzou dat a konečnou interpretací nastal důležitý obrat. K sebraným datům jsem původně zvolil přístup podobný přístupu fenomenologickému. K písemným textům jsem přistupoval s určitou důvěrou až výzkumnou naivitou. Po formulaci vzešlých kategorií jsem ale začal pojímat určité podezření – skutečnost popisována metalovými muzikanty neodpovídala mému dosavadnímu pohledu na tento žánr. Zvolil jsem tedy novou metodologii – formuloval jsem obraz metalu „zevnitř z pohledu muzikantů a obraz metalu „zvenčí“ z pohledu dalších autorů a moji subjektivní zkušenosti. Zde postupně začínal vyvstávat rozpor mezi těmito pohledy. A identifikace tohoto rozporu může být novým pohledem na zkoumanou problematiku.

Jako teoretický koncept jsem zvolil hermeneutiku podezření, interpretační strategii, která se staví podezřívavě vůči zkoumaným fenoménům. Sám jsem pojímal podezření, že metal je zde metalovými muzikanty maskován či „zušlechtován“. Z kategorií jsem formuloval čtyři oblasti, na kterých lze takové maskování ilustrovat – přátelskou komunitu na koncertech, extrémní metal jako vysoké umění, potřebu sdělení a otevřenost. Z těchto čtyř kategorií jsem poté pomocí vlastní recepce a odkazů na literaturu zjistil, že tyto čtyři oblasti vyvstávají jako masky fenoménům, které zůstávají skryté v pozadí.

Přátelství a solidarita na kulturních akcích je metalisty zdůrazňována z toho důvodu, aby zastínila agresivní a násilné chování přítomné na koncertech. Na metalových koncertech vzniká „moshing“ či „wall of death“. Jsou to ritualizované kontaktní formy tance, kde se vyskytuje regulované násilí. Interpret vystupuje dominantně a dává těmto aktivitám kontext. Přátelství a solidarita ve výpovědích muzikantů pak toto násilí maskuje.

Pohled muzikantů na extrémní metal jako na formu vysokého umění maskuje jeho primitivní a regresivní část. Vokální techniky jako „scream“ a „growl“ jsou nesrozumitelné a připomínají křik či dušení. Mnohými odborníky je metal popisován jako chaotický, nihilistický a temný. Metal rovněž vyjadřuje šokující texty. Jinými slovy jeho obsah i forma jsou blízké nízkému umění. A tyto výše zmíněné momenty jsou maskovány pohledem na metal jako na vysoké umění zahrnující virtuozy hráčů, obsáhlé texty a spojení s vážnou hudbou.

Metalový způsob vyjadřování je rovněž metalisty vyzdvihován. Jak je z jejich pohledu hudba náročná, měl by být i náročný text – obsahově, významově nebo poeticky. Tyto texty

jsou ale předávané zkresleným, nesrozumitelným kanálem skrze typický vokální projev. Obsah textu je pak, především pro lidi stojící zvenčí metalové komunity, nesrozumitelný. Preference složitosti textů je jedna z věcí posouvající extrémní metal do žánru vysokého umění. Maskuje to ale skutečnost, že metal je stěží srozumitelný, zkreslený a hrubý.

A poslední oblastí je metalisty popisována otevřenost muzikantů i metalového žánru. Otevřenost je kritérium zajišťující vývoj této hudby. A dle metalových muzikantů se metal vyvíjí neustále. Díky zdůrazňování této otevřenosti je ale přehlížena metalová nepřístupnost. Metal je svou formou (estetický projev je hrubý a drsný), obsahem (metal vyobrazuje šokující prvky) a aktivitami na koncertech („moshing“) hůře přístupný širokému spektru posluchačů. Pro mnohé je spojován se sektářskými a okultními praktikami. Metalová otevřenost tyto jeho vlastnosti maskuje.

Je nutné zmínit, že i když pohled „zevnitř“ označuji za masku, některé aspekty se skutečně v metalové kultuře vyskytují. Je pochopitelné, že v rámci „moshingu“ či „wall of death“ fungují pravidla a lidé jsou k sobě přátelští (účelem totiž není destrukce ale uvolnění napětí). Lze uznat některé aspekty metalu jako aspekty vysokého umění. Metaloví muzikanti skutečně musí být zruční hráči, aby zvládli náročné hudební party. Metalové písně mohou obsahovat složité rytmičné změny a také intelektuální a básnické texty. I metal je z jedné strany otevřený a čerpá prvky z odlišných hudebních žánrů (například nu-metal). Přesto se ukázalo, že muzikanti tyto jednotlivé komponenty vyzdvihují do té míry, že pak maskují prvky, které poté vystupují v pozadí – agrese, primitivnost, nesrozumitelnost a nepřístupnost.

Díky obratu od hermeneutiky důvěry k hermeneutice podezření jsem měl možnost dozvědět se o zkoumaném fenoménu něco víc. Podezřívavý přístup mi umožnil odkrýt skutečnosti, jež se ve výpovědích metalových muzikantů nevyskytovaly.

7 Seznam použitých informačních zdrojů

- Allett, N. (2011). The extreme metal 'connoisseur.'. *Popular Music History*, 6(1/2), 164-179. doi:10.1558/pomh.v6i1/2.164
- Ambrose, J. (2001). *Moshpit: The Violent World of Mosh Pit Culture*, Omnibus Press, London.
- Baker, F., & Bor, W. (2008). Can music preference indicate mental health status in young people?. *Australasian Psychiatry*, 16(4), 284-288. doi:10.1080/10398560701879589
- Bordwell, D. (1989). *Making Meaning: Inference and Rhetoric in the Interpretation of Cinema*. Cambridge: Harvard University Press.
- Botero Camacho, M., & del Campo, N. P. (2017). A Twist in the Song: Retracing Myth and Dante's Poem in Heavy Metal Music. *Icono* 14, 15(1), 166-185. doi:10.7195/ri14.v15i1.1013
- Brown, A. R. (2011). Heavy Genealogy: Mapping the Currents, Contraflows and Conflicts of the Emergent Field of Metal Studies, 1978-2010. *Journal For Cultural Research*, 15(3), 213-242. doi:10.1080/14797585.2011.594579
- Clarke, M., Martin, G. & Pearce, C. (1993). Adolescent Suicide: Music Preference as an Indicator of Vulnerability', *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, vol. 32, no. 3, pp. 530-535.
- Epstein, S. (2000). Anarchy in the UK, Solidarity in the ROK: Punk Rock Comes to Korea', *Acta Koreana*, vol. 3, pp. 1-34
- Floeckher, R. J. (2009). Extreme Metal: Music and Culture on the Edge. *Popular Music & Society*, 32(2), 286-288. doi:10.1080/03007760802703302
- Foucault, M. (2006). *Nietzsche, Freud, Marx, in Aesthetics, method, and epistemology*. New York: New Press,
- Freud, S. (1998). *Výklad snů*. Praha: Psychoanalytické nakladatelství.
- Fusilli, Jim (2006). "That's Good Enough for Me". The Wall Street Journal. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20090103110228/http://opinionjournal.com/la/?id=110007902>
- Grondin, J. (2011) *Úvod do hermeneutiky*. Praha: OIKOYMENH
- Harris, K. (2000). 'Roots'?: The relationship between the global and the local within the Extreme Metal scene. *Popular Music*, 19(1), 13.
- Hendl, J. (2005): *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace*. Praha: Portál
- Christe, I. (2010). *Ďáblův hlas – heavy metal: kompletní historie pro znalce*. Praha: BB/art
- Washburn, J. C., & Derno, M. (2004). *Bad Music: The Music We Love to Hate*. New York: Routledge,
- Chrz, V. (2009). Co děláme, když interpretujeme. In: Šucha, M., Charvát, M., Řehan, V. (Eds.): *Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku VIII. Vybrané aspekty teorie a praxe*. Olomouc, VUP, s. 13 – 25.
- Jones, K. (2011). Collecting heavy metal music, *Review*, 39(1), 6-25.J

- Jung, C. G. (1999) Výbor z díla V. - Snové symboly individuálního procesu. Brno, Nakladatelství Tomáše Janečka.
- Kahn-Harris, K. (2007). *Extreme metal: music and culture on the edge*. New York: Berg,
- Lazar, J. (2015). *Blues zevnitř: analýza zkušenosti bluesových muzikantů* (bakalářská práce). Praha: Pedf UK
- Levine, M. (2009). Doing the Devil's Work: Heavy Metal and the Threat to Public Order in the Muslim World. *Social Compass*, 56(4), 564-576.
- Luhr, E. (2005) 'Metal Missionaries to the Nation: Christian Heavy Metal Music, Family Values, and Youth Culture, 1984-1994', *American Quarterly*, vol. 57, no. 1, pp. 103- 128.
- McIver, J. (2005). *Extreme metal II*. London: Omnibus
- Mikkelsen, J. (2016) It's Time to Stop Making Excuses for Extreme Metal's Violent Misogynist Fantasies [online]. In *Noisey.vice.com*. [cit. 2017-06-26] Dostupné z: https://noisey.vice.com/en_us/article/rb8bnd/death-metal-misogyny
- Miranda, D., & Claes, M. (2009). Music listening, coping, peer affiliation and depression in adolescence. *Psychology Of Music*, 37(2), 215-233. doi:10.1177/0305735608097245
- Moberg, M. (2012). Religion in Popular Music or Popular Music as Religion? A Critical Review of Scholarly Writing on the Place of Religion in Metal Music and Culture. *Popular Music & Society*, 35(1), 113-130. doi:10.1080/03007766.2010.538242
- Overell, R. (2014). *Affective intensities in extreme music scenes: cases from Australia and Japan*. Palgrave Macmillan UK
- Phillipov, M. (2012). *Death Metal and Music Criticism : Analysis at the Limits*. Lanham, Md: Lexington Books
- Phillips, W. & Cogan, B. (2009). *Encyclopedia of heavy metal music*. Westport, Conn.: Greenwood Press,.
- Purcell, N. J. (2003). *Death metal music: the passion and politics of a subculture*. Jefferson, N.C.: McFarland
- Rafalovich, A., & Schneider, A. (2005). Song lyrics in contemporary metal music as counter-hegemonic discourse: an exploration of three themes. *Free Inquiry In Creative Sociology*, 33(2), 131-142.
- Ricoeur. P. (1970) *Freud and Philosophy: An Essay on Interpretation*. New Haven, Yale, University Press.
- Riches, G. (2011). Embracing the Chaos: Mosh Pits, Extreme Metal Music and Liminality. *Journal For Cultural Research*, 15(3), 315-332. doi:10.1080/14797585.2011.594588
- Robinson, G. D. (1995). PREMISE / Volume II, Number 8 / September 27, 1995 / Page 12, University of Toronto, dostupné z: http://individual.utoronto.ca/bmclean/hermeneutics/ricoeur_suppl/Ricoeur_Herm_of_Suspicion.htm

- Selfhout, M. W., Delsing, M. H., Ter Bogt, T. M., & Meeus, W. J. (2008). Heavy Metal and Hip-Hop Style Preferences and Externalizing Problem Behavior: A Two-Wave Longitudinal Study. *Youth & Society*, 39(4), 435-452.
- Sharman, L., & Dingle, G. A. (2015). Extreme metal music and anger processing. *Frontiers In Human Neuroscience*, 9
- Scheel, K. R., & Westefeld, J. S. (1999). Heavy Metal Music and Adolescent Suicidality: An Empirical Investigation. *Adolescence*, 34(134), 253.
- Singer, S. I., Levine, M., & Jou, S. (1993). Heavy Metal Music Preference, Delinquent, Friends, Social Control, and Delinquency. *Journal Of Research In Crime & Delinquency*, 30(3), 317-329.
- Sládek, O. (2006). Hermeneutická filosofie náboženství Paula Ricoeura. Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity: [Studia minora Facultatis philosophicae Universitatis Brunensis]. Series bohemia litteraria. Brno: Masarykova univerzita, Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/104798/V_BohemiaLitteraria_09-2006-1_4.pdf?sequence=1
- Strauss, A. & Corbinová, J. (1999). *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce
- Tsitsos, W. (1999). Rules of Rebellion: Slam dancing, Moshing and the American Alternative Scene." In *Popular Music*, Vol. 18, No. 3 (Oct., 1999), pp. 397-414. Cambridge University Press
- Vymětal, Jan. (2004). *Obecná psychoterapie. 2., rozš. a přeprac. vyd.* Praha: Grada
- Walser, R. (1993). *Running with the Devil: power, gender, and madness in heavy metal music*. Middletown, Conn.: Wesleyan University Press

Audio-vizuální zdroje:

- Exodus (Actor), & Exodus (Director). (2010). *Shovel Headed Tour Machine: Live At Wacken & Other Assorted Atrocities*. [DVD]. Nuclear Blast Records
- Schuldiner, Ch. (1995). *Crystal Mountain* [Recorded by Death]. On Symbolic [MP3 file]. Tampa, Florida: Roadrunner records
- Sanders, K. (2005). *Cast Down the Heretic* [Recorded by Nile]. On Annihilation of the Wicked [MP3 file]. Columbia, South Carolina: Relapse
- Laburnum Diver, Hess, H. (2013). *Dream of the Origins* [Recorded by Laburnum Diver]. On Demo 2013 [MP3 file].

Internetové zdroje:

- Darklyrics* [online]. [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: <http://www.darklyrics.com>
- Encyclopaedia metallum: The Metal Archives* [online]. [cit. 2017-07-13]. Dostupné z: <https://www.metal-archives.com/>

8 Seznam příloh

- Příloha 1 – Písemná práce č. 1
- Příloha 2 – Písemná práce č. 2
- Příloha 3 – Písemná práce č. 3
- Příloha 4 – Písemná práce č. 4
- Příloha 5 – Písemná práce č. 5
- Příloha 6 – Písemná práce č. 6
- Příloha 7 – Písemná práce č. 7
- Příloha 8 – Písemná práce č. 8
- Příloha 9 – Písemná práce č. 9
- Příloha 10 – Písemná práce č. 10
- Příloha 11 – Písemná práce č. 11
- Příloha 12 – Písemná práce č. 12
- Příloha 13 – Písemná práce č. 13
- Příloha 14 – Písemná práce č. 14
- Příloha 15 – Písemná práce č. 15
- Příloha 16 – Písemná práce č. 16
- Příloha 17 – Písemná práce č. 17
- Příloha 18 – Písemná práce č. 18
- Příloha 19 – Písemná práce č. 19
- Příloha 20 – Písemná práce č. 20
- Příloha 21 – Písemná práce č. 21
- Příloha 22 – Písemná práce č. 22
- Příloha 23 – Písemná práce č. 23
- Příloha 24 - Rozhovor

Příloha 1 – Písemná práce č. 1

Proč mám rád metal? Obecně poslouchám muziku moc rád. Jsem ale vybíravý, a tak si dopřávám pouze takovou, která mě dokáže něčím trefit, ať už se jedná o pocity, energii anebo moment překvapení, prostě mnou zarezonovat a přinést mi něco, co mi zrovna schází. Neřeším škatulky, neřeším styly ani názvy, neřeším ani kolik not za minutu zazní, prostě buď mi ta hudba dokáže něco předat a pak je pro mě dobrá, nebo ne. Ale dá se říci, že metal, respektive určité jeho formy, mi tohle nabízí poměrně často.

Když poslouchám hudbu, když poslouchám metal, dává mi to radost, dává mi to emoci, rád se třeba hroužím do depresivních ploch (asi určitá kompenzace celkem spokojeného a pohodlného života) a hledám si v hudbě vlastní příběhy, které souvisí třeba jen s útržkem textu a užitou nezvyklou harmonií nebo repeticí. Prostě mě to baví. A když mám někam jít a potřebuju se nějak nakopnout energií, tak volume doprava a hned je na světě líp – když ony ty nakreslené kytary a hrubozrné kopáky prostě zní líp, když jsou nahlas.

Když jdu na koncert, vypouštím vnitřní zvíře. Většinou se ocitám někde v potměšlém klubu pro pár pohodových a milých lidí, abych zavřel oči a nechal se unášet hudbou a pohybem. Asi to má něco společného s tím jak je metal rytmicky vystavěn – bicí a basa zařezávají do hlukové stěny kytar, repetice, do toho jen tma a sporá světla – připomíná mi to nějaký pra-rituál, který v člověku otevírá pocity dávno zaváté pohodlným a bezpečným životem v civilizaci. Prastará černá mše, šamanismus, animalismus, pastýř řve hymny svému stádu a to tančí, aby ho potěšilo. Někdy člověkem cloumá zpocená masa, smývá s ním po místnosti jako vlnobití, a někdy člověk jen tiše stojí a vnímá, jak ho ta hudba rozebírá zevnitř, jak do něj vstupuje a plní ho. Strašně mě to baví, strašně moc, občas přepnout z kancelářsky strojené letargie civilního života a jít se nabít na koncert.

A nakonec, když metal hraji, stávám se někým jiným, je to další forma ventilu, možnost vyslovit něco co by si moje civilní já nedovolilo. Ta výměna energie mezi pódiem a lidmi na mě prostě funguje z obou stran barikády:)

Příloha 2 – Písemná práce č.2

Metalová hudba je pro mě jako útěk z reality mého, ne tak šťastného života. Asi proto jsem fanoušek tvrdších metalových žánrů jako je Death Metal, Black Metal a různých subžánrů jako je Deathcore nebo Metal Rap. Skladby plné deprese, smrti a krve jsou pro mě daleko účinnější než jakákoliv antidepressiva. Metalová hudba pro mě paradoxně není jen hudba, je to pro mě nástroj jak se vypořádat s protivenstvím mého okolí a negativních vlivů života. Mám celkem široký záběr hudebních žánrů, které poslouchám, ale můj pomyslný král všech hudebních žánrů je právě Death Metal a proto jsem se i před zhruba třemi lety začal věnovat hrdelním technikám zpěvu jako je False Chord, Growl, Scream atd. Tato hudba pro mě rázem začala dělat ještě víc než do doby předtím. Vyplnila díru po ztrátě přátel i nešťastných láskách, dala mému životu smysl a díky ní jsem poznal různé lidi po celé republice i v zahraničí. Jak při poslechu, tak při tvorbě této pekelné, často velmi nenávislné hudby, jsem začal cítit něco, co hodně lidí nepocítí ani za celý jejich dlouhý nudný život. Pocit naplnění a pocit jako by vám někdo vysával jed z žil, byl při poslechu i tvorbě doslova hmatatelný. Dovolím si říct, že tato hudba je moje životní láska. Přirovnal bych jí k milované ženě, která pro vás může udělat takřka vše, co si budete přát, ale jen pokud se k ní budete náležitě chovat, samozřejmě z pohledu muzikanta

. Pokud jí věnujete čas, práci a lásku, může vám přinést opravdu krásné okamžiky a nezapomenutelné zážitky, ale pokud se k ní budete chovat s neúctou a budete čekat, že vše oddře sama, může vás i dost solidně pokousat. Pro mě osobně je Metal vášeň, neutuchající podpora, životní styl a vlastně i celý můj život. Dnes už si nedokážu svůj život bez tvrdých nekompromisně přesných bicích, podlazených kytar a vokálů za které by se nemusel stydět ani sám ďábel představit. Metal pro mě není jen hudba, co si člověk pustí při uklízení bytu nebo na příjemnější cesty autem. Metal je pro mě život, který žiju naplno jako by byl každý den ten poslední.

Příloha 3 – Písemná práce č. 3

Má vášeň pro metalovou muziku a vše co s ní souvisí, začala hodně dávno, pokud si dobře pamatuji, bylo to v roce 1987. Všude kolem sebe jsem viděl máničky v džískách, plných nášivek a já chtěl slyšet všechny jména, co byly na lavicích na zdech domů atd. Shánění těchto kapel bylo v tu dobu hodně těžké. Ještě, že

kamarádi měli starší bratry, kteří, měli doma klenoty a ty mě pomalu lezly pod kůži a já jsem doma při poslechu LP vinylů či kazet běsnil s imaginární kytarou, kterou jsem po nějaké době vyměnil za opravdovou. Zároveň se schylovalo k problémům dlouhé vlasy a oblékání mé okolí neslo velmi špatně.

Učňovské léta byla divoké, poslouchal jsem stále tvrdší a extrémnější žánry, oblékání a image byly také čím dál větší problém. Tajné útěky na koncerty a s nimi související záškoláctví vytříbilo opravdové fandy. Na prvních koncertech, jsem cítil tu sílu kapely, byly božstva fanoušci ti nejbližší opravdoví kamarádi. Ostatní lidé byli divní, jiní a já jsem se cítil dobře pouze s metaláky a punkery. kladný vztah k alkoholu lehkým drogám byl samozřejmostí a prohlubující propast mezi mnou společností dělala z mé osoby nihilistu a misantropa, zároveň jsem hlтал undergroundovou kulturu filmy, knihy výtvarné umění, texty mých vzoru nutily můj mozek přemýšlet nad spoustou témat. Školu jsem dokončil s vyznamenáním i přes problémy s docházkou. Přišla povinná vojenská služba, kterou jsem nastoupil pod tlakem rodičů. Opět jsem se spřátelil hlavně s posluchači metalových a punkových kapel. Po vojně opět dorůstají vlasy a v naší zemi s to hemží, skupinami z celého světa zlaté časy všechny vydělané peníze jdou kam jinam než do metalu. Koncem 90 let posluchačů ubývá, nikom, nic nezalívám, jedu si ve svém nechávám se tetovat další má vášeň spojena s kulturou, která je mým motorem. I přes handicap chybějící článek ukazováku na levé ruce, беру opět do rukou kytaru, tentokrát kapela začne konečně koncertovat a natáčet CD. V současné době zvládám dvě plně aktivní kapely, těším se na zkoušky vystupování lepší relax a odpočinek neznám. Když, uzavřu malé stručné ohlédnutí do mé metalové minulosti, musím konstatovat, že bych neměnil nic a ničeho nelituji jen, chudáci rodiče a učitele to se mnou opravdu měli náročné.

A otázka proč poslouchám metal? Už bych nedokázal fungovat v normálním životě, bez toho že si pustím své oblíbené LP, zároveň si přečíst co nového na hudebním poli a nejlepší je zahrát si na kytaru své oblíbení rify. Metal mě dal i vztah žena je také fanynka metalu po 20 letech máme spolu spoustu zážitků z koncertů a festáků zároveň toleruje můj časově i finančně náročný koníček to pochopí zase jenom metaláčka. Děti to snášejí také dobře, i když někteří rodiče jejich kamarádů pořád hledí na mou vizáž přes prsty. Naučil jsem se díky lidským předsudkům, vytrvalosti a pily jen abych dokázal nechápajícímu okolí či pracovním kolektivům, že jsem normální a zatím se to vždy podařilo. To jen tak pro představu, pocházím z vesnice současně, žiju v malém městě a je tu pořád nějak nahlíženo starý vůl se chová jak puberták, alkoholik, smažka a to jen proto, že hrdě neschovávám svou přízeň k metalu.

N a teď k jádru tvé otázky, v bodech:

1. Metal je záležitost emocí kdo to necítí, nikdy ho nepochopí, poslechem často doprovází svou momentální náladu, někdy agresivní rychlou jindy zase temnou zádumčivou pomalou prostě to co duše žádá.
 2. Dal mi spoustu přátel, kteří mě doprovází po celý život a nezáleží na tom, kde bydlí a jaké mají vyznání či národnost, je to jedna velká rodina!
 3. Učí tolerantnosti vůči ostatním žánrům, pokud hudebník či autor umí tak to je to co spojuje metal třeba i s klasikou (mě osobně to naučil).
 4. Po letech se stává životním stylem, nejde jen o texty a muziku samotnou ovlivňuje životní názory pohled na dění ve světě jak politické náboženské či ekologické, co rocker, metalista, pankák to názor ale nakonec vždy všichni dojdou ke stejnému závěru. (aspoň má zkušenost každá pře mezi spřízněnci vždy končí smírem)
 5. Kdo pozorně vnímá nehledě na žánr, vždy zaslechne vzory z dob předcházejících a ohlíží se zpátky ke kořenům a zakladatelům, čímž utvrzuje kvalitu a kumšt umělců tvořících pilíře metalu. Už tento fakt řadí metal do historie a dějin lidstva jako další bod ve vývoji lidstva!
 6. Je rozvinut do tolika žánrů, a neustále se vyvíjí, kapely stále experimentují s novými prvky, což je unikátem, najdeme to pouze u metalové muziky.
 7. V posledních 10 letech začíná být opět na výsluní, hudební kritici a publicisté veřejně uznávají že, hudebníci hrající v metalových kapelách jsou špičkový muzikanti. Dokonce se některé spolky v různých hudebních soutěžích umísťují na prvních pozicích.
 9. To snad dokazuje, že se metal opravdu nemůže opomíjet a to mi působí radost, vždy kapely rád podpořím formou návštěvy koncertu či zakoupením nosičů s jejich muzikou, nebo nějakého jiného propagačního zboží.
- A proto, poslouchám a nepřestanu poslouchat, tu mnohdy proklínanou, zapovězenou a nedoceněnou muziku!

Příloha 4 – Písemná práce č. 4

Počátky

Nedá se říct, že by u nás existovaly nějaké rodinné dispozice k poslechu tvrdé hudby. Naši jsou oba více méně nemuzikální, tedy minimálně nikdy pořádně nehráli na žádný nástroj a co se poslechu týče, většinou se nepouští za klasický bigboš. Vlastně doteď moc nevím, jaktože mě mamka začla v útlém dětství vodit do hudebky a pak do sboru. Pravděpodobně to na mě mělo docela zásadní vliv a díky bohu za něj - naučit se všechny ty věci (noty, teorii) v pozdějším věku by mě stálo dost času a možná bych k tomu ani nenašla motivaci.

Zpívání ve sboru po nějaké době začalo ztrácet šlávu narozdíl od mých sportovních aktivit. Když už to nešlo časově skloubit, musela jsem si vybrat. Hudbu jsem na nějakou dobu odsunula na vedlejší kolej, doma jsem si trochu brnkala na kytaru, zpívala jen v malém školním sboru a k tomu jsem skoro každý den pinkala do balónu. Myslím, že minimálně moje mamka si v tu dobu dost oddechla - abych trávila čas s volejbalisty se jí zdálo míň nebezpečné než s muzikanty.

Už od dětství jsem si vymýšlela různé melodie, ale nemělo to moc žádnou koncepci. Když jsem trochu zdokonalila svoje dodnes velmi nedokonalé hraní na kytaru, dalo by se říct, že jsem složila svoje první folkové fláky - songy, které už měly určitou formu, a taky text. Dost mě to bavilo, ale bála jsem se to někomu zahrát. Chodila jsem na akce, kde se hrálo na kytary folk a trvalo mi několik let, než jsem se přestala stydět třeba začít sama nebo zahrát to, co já chci. Každopádně někde vevnitř to exhibouštví už bujelo, jenom se to muselo vyklubat.

Ani v tom školním sboru mě to kvůli výběru písniček až tak moc nebavilo, ale jednu věc jsem na tom milovala - ten pocit, když spousta hlasů vytvoří harmonii a všechno to rezonuje. Proto máme v našich písničkách, i přes žánr, který hrajeme, poměrně dost harmonických sborů. Vyrábět je ve studiu je fakt zážitek, člověk je toho úplně plnej a poslouchá to pak pořád dokola, jako by nemohl uvěřit vlastním uším. Samozřejmě nejlepší je, když se to všechno potká – nástroje, vokály, melodika, harmonie a rytmika - ale to už předbílám.

Přerod

V pubertě jsem poslouchala co kdo přinesl – Zuzanu Navarou, Radůzu, Nohavicu a Kryla, Landu, Nirvanu, Queen, Pearl Jam, dokonce i nějaký hip-hop a techno. Jeden můj dobrý kamarád objevil System of a Down a Dream Theater, ale jediná stopa, kterou to na mě prozatím zanechalo, bylo to, že jsem si pamatovala jména těch kapel a že je to metal. Samozřejmě třeba Metallicu jsem znala, ale o zažranosti nemohla být řeč. Celej metal mi přišel hrozně exotický a ujetej, ale zatím ne tím způsobem, že bych se do toho chtěla zapojit. Spíš jsem si o metalácích myslela, že jsou to trochu magoři a že je to přejde. Kam upíchnout hudebně sebe jsem nějak nevěděla. Měla jsem hrozně širokej záběr, líbilo se mi hodně hudby, ale nemyslela jsem si, že to někdy dotáhnu někam dál než na zpívání u táboráku nebo pro kamarády.

Pak jsem začala chodit s klukem, který metal miloval. Na začátku mě to až tak moc neovlivňovalo, ale když jsem byla v prváku na vejšce, ozval se mi jeho bratranec, jestli nechci hrát v jeho k. metalové kapele na baskytaru. Nejdřív jsem si myslela, že se úplně zbláznil, protože jsem v životě neměla kapelu, na basu jsem nikdy před tím nehrála a nakonec jsem ani nikdy nebyla na K. ☺ Bylo to pro mě všechno hrozně sci-fi, ale ten kluk mi tvrdil, že když umím na kytaru, tak na basu je to jednodušší, a že mi basu půjčej a můžu přes léto cvičit.

Odjela jsem tedy s tou půjčenou basou a notama na Master of Puppets od Metallicy a Cowboys from Hell od Pantery na chalupu, abych se za dva týdny vrátila s maximálním nadšením pro hraní a náběhem na zánět šlach. Byla jsem sice jakž takž schopná něco zahrát nebo se apsoň občas někde trefit, ale to nejhorší mě teprve čekalo. Na chalupě jsem hrála přes malinké repráčky, které sotva hrály (a v basovém pásmu skoro vůbec), ale na první zkoušce mě kluci píchli do „opravdického aparátu“. Byl to fakt randál, a to nemluvím o tom, co se dělo, když spustili všichni dohromady ☺

Vzali mě do kapely a pak to začlo. Jelikož se ze mě stala ofíko metaláčka, vybírala jsem si většinu svršků v černé barvě, obarvila jsem si vlasy, veškeré peníze cpala do hudebního vybavení a s přítelem jsme poslouchali celé dny Cradle of Filth, Moonspell, Arch Enemy, The Agonist nebo Dimmu Borgir. S

kladeňákama jsme zase ujížděli na Lamb of God a Trivium. To jsou všechno kapely, které mě dodnes inspirují ve skládání a ráda se k nim vracím a poslouchám je.

Tahle moje žánrová konverze byla skvělá, hrozně jsem se v metalu našla a doted' na tu dobu ráda vzpomínám. Dvakrát týdně výlety na K., studentský život, párty, pohodička. Koukali jsme na dokumenty o slavných kapelách, pili jsme pivo, jezdili jsme na soustředění, udělali pár improvizovanejších koncíků, prostě všechno šlo. A já jsem si uvědomila, že jestli chci dělat nějakou muziku pořádně, tak tuhle.

Současnost

K. kapela už dávno nefunguje, nemohli jsme sehnat zpěváka (na K. nebyl moc výběr) a moje vokální schopnosti byly v tu dobu natolik omezené, že jsem nemohla sloužit. Každopádně jsem se tam toho hodně naučila. Složila jsem (více méně spíš z donucení – v týhle kapele musel prostě skládat každý) prvních pár pokusů o metalovej song, zjistila, jak využívat prázdnou strunu v riffech a že basa má hrát s kopákem. V nadsázce jsem si těmhle dovednostmi/znalostmi vystačila několik dalších let.

Našla jsem si kapelu v P., kde jsem začala brnkat, a ve volných chvílích jsem se pomalu requalifikovala na zpěvačku. Přecejenom mě to o něco víc táhlo k vokálnímu projevu. Zároveň mě taky štválo ukončení činnosti mojí první kapely z důvodu mojí neschopnosti naučit se growlovat. Prošla jsem pár rock/metal projektama, ať už na basu nebo na zpěv, a postupně jsem se otkrávala a zbavovala se svojí trémy. Zlomem bylo, když jsem na hodinách zpěvu jsem potkala svojí spřízněnou duši a naši druhou vokalistkou J. Vymýšlely jsme spolu blbiny, zpívaly jsme různé metalové duety a když už nám byl rámec školy zpěvu malý, začaly jsme se navzájem hecovat, jestli dáme nějaký to „blitičko“ (= zkreslený zpěv, řvaní). Když jsem potom přestala působit ve svojí poslední kapele, založily jsme spolu novou, sehnaly k sobě lidi a světe div se, ono to šlo. Jak mít vlastní kapelu, tak řvát do mikrofonu.

Nějakou dobu nám trvalo, než jsme se rozhodli, jakým směrem půjdeme, ale teď už to víme, a tak je vlastně všechno jednoduché, stačí jenom makat a jít vždycky dopředu. Je super, že se posouváme rychle a učíme se pořád spoustu nových věcí – jak udělat produkci vlastního alba, grafiku, vlastní webovky nebo jak zorganizovat festák.. Je toho strašně moc, co se člověk díky kapele naučil. Jsou to ale všechno věci, které se týkají jakékoli dobře fungující kapely, bez ohledu na žánr.

Takže proč metal?

A teď se konečně dostávám k tomu, proč vlastně metal, když pro většinu lidí je to jen „randál a řvaní“. Já jsem se k němu dopracovala celkem nenásilně, byl to takový přirozený vývoj věcí, ale to asi není úplně obvyklá situace. Otázka zní, co na tom žánru člověka tak přitahuje a baví, že když už se k němu dostane, taky u něj vydrží. Tak jako každý jiný žánr i dobře provedený metal v člověku vyvolává spoustu pocitů a dojmů – popsala bych to jako emocionální obnaženost, úzkost, napětí a zároveň naději do budoucna. Zároveň je tam ještě něco navíc, takové míchání různých pocitů dohromady. Správný atribut je asi „hořkosladký“. Prostě něco za něco. Nic netrvá věčně. Neexistují snadná řešení.

Další skvělou charakteristikou metalu je, že je poměrně bezprostřední. Většina lidí si myslí, že metal se zkresleným zpěvem (growlem/screamem) je plný zloby a naštvaní, ale spouštěčů tohoto typu projevu může být celá řada. Dobrým příkladem jsou malé děti – ty totiž screamují a growlují naprosto přirozeně a je jim to jedno, ale postupem času se tyto super zvuky postupně odnaučí. Znáte ten zvuk, který vzniká, když dítě huláká nadšením tak, až se zalyká a chraptí? Nebo pláče až zvuky, které vydává, přejdou do zkresleného řevu (tzn. mizí tón přirozený pro lidskou řeč a objevuje se zvuk - hluk). Tak to je přesně ono a může to vyvolat jakákoli emoce, stačí, když je dostatečně silná. Není snadné to v sobě znovuobjevit, ale když se to povede, je to hrozně osvobozující – umožní vám to řešit věci narovinu. Důležité je ale zdravě respektovat svůj vlastní názor a věřit si, bez toho se tahle hudba nedá dělat.

Metal mám ale ráda i proto, že je v něm oproti některým jiným žánrům poměrně hodně textu. Když je skladatel blbec a bude omílat tři slova dokola, člověk to pozná, když do toho naopak dá myšlenku, poznáte to taky. Ze stejného důvodu je pro mě tak atraktivní metal skládat a vymýšlet texty. Je to super, že můžete promlouvat k lidem a předávat jim myšlenky, navíc umocněné hudbou. Hudba dokáže předat to, co je těžké slovy vyjádřit – různé nálady a rozpoložení. Když uvidíte text na papíře, existuje docela dobrá šance, že si ho vyložíte jinak, než „básník zamýšlel“, ale právě hudba ho hodí do správných kolejí. Pro posluchače je hrozně důležité, jestli se může s textem spříznit. To neznamená souhlasit s vaším pohledem na jakoukoli problematiku, ale spíš musí cítit, že ho daná věc týká, považovat ji za důležitou. Samozřejmě je taky potřeba,

aby textu lidi rozuměli, což může být dost problém, zvlášť naživo. Naštěstí jsou dneska už všechny texty na internetu a znám spoustu lidí, kteří se metalovými texty fakt zabývají, hledají si je a přemýšlí o nich.

Asi úplně nejdůležitější je ale energie. Kdybych vytvořila událost na Facebooku s tím, že vám někde v kavárně řeknu, co mě trápí na dnešní společnosti, asi moc lidí nepřijde, pokud nebude něco zadarmo. Ale na koncert lidi přijdou. Jakto? Protože kromě slov a muziky, které si můžou poslechnout i z cédéčka, očekávají energii, kterou jim předáte. Některé kapely si neuvědomují, jak důležitý je tenhle aspekt hraní, ale já si myslím, že je to jediný důvod, proč se dneska na živé akce ještě chodí. Každopádně metalová muzika má dost často spoustu energie - muzikanti se hýbou, lidi se hýbou a všichni odcházejí domů příjemně unavení. To je pro mě lepší koncept než sedět u stolečku a poslouchat.

Kdybych to měla na závěr obecně shrnout, metal je pro mě o tom přestat být pasivní a převzít zodpovědnost za to, kam se můj život ubírá. Rozhodnout se, co chci, a pak si za tím stát. Říkat věci na rovinu a vyžadovat stejný přístup od ostatních. Nebát se projevit emoce a neustále na sobě pracovat. Myslím, že kdyby všichni měli takové vlastnosti, svět by byl moc pěkné místo... ;)

Příloha 5 – Písemná práce č. 5

nazdar,

no neviem do akej miery ti pomôžem, ale snáď aspoň trochu... celkom ťažko sa mi vyjadruje k tomu prečo mám metal rád, lebo už som akosi "through", už to akosi neprežívam. Mám 21, počúvam ho asi od trinástich alebo štrnástich, takže obdobie kedy som sa naozaj zamýšľal nad tým či sa mi to páči a prečo sa mi to vlastne páči mám za sebou. Vtedy ma metal proste oslovil, lebo to bolo niečo tajomné, skryté pred ľuďmi ktorí sa oň nezaujímajú, a bavilo ma ho objavovať. s bežnou hudbou ktorá sa hrá v bežných rádiách by som nič také nezažil. okrem toho som v ňom videl obrovskú silu a energiu, ktorú mi iná hudba takisto nevedela dať, a hlavne: umeleckú stránku veci a originalitu. Keď celý život počúvaš v rádiu "ou bejby I'm lavin ju" tak ťa celkom vezme hudba, ktorá rieši úplne iné témy. Ako asi každý som sa následne prepracoval od najmäkších kapiel k stále tvrďším a tvrďším, keďže som pochopil že nejaká "tvrdosť" hudby nie je nič iné ako ťažká stráviteľnosť, počúvateľská náročnosť, komplikovanosť, neprehľadnosť, ktorá ale ponúka možnosť počúvať ju dookola a postupne odhaľovať všetko čo v nej je a čo si človek pri prvom posluchu ne všimol.

ďalej, ku hraniu metalovej hudby - myslím že každý kto metal počúva a má nejaké životné ambície a trochu talentu sa skôr či neskôr rozhodne začať hrať na nejaký nástroj ktorý metalové kapely využívajú. u mňa to bola gitara a v podstate odkedy sme založili pred šiestimi rokmi kapelu, už sa nevnímam ako poslucháč metalu ale ako hráč. tým chcem povedať že na metale nezávisláchim a nevraždil by som v jeho mene, lebo si ho môžem sám zahrať na gitare :D chápeš. nie som nejaký zaslepený metalista s pivom a cigou v ruke. vždy som bol ochotný počúvať aj inú hudbu (s istými výnimkami...) a aj v našej tvorbe sa snažíme... držať originalitu, vymykať sa z akýchkoľvek škatuliek (žiadny black metal, žiadny death metal... my netušíme čo sme za štýl :D ani to nechceme zistiť) a montovať dokopy akékoľvek hudobné postupy, aby z toho bolo niečo zaujímavé a naše. nevyhýbame sa jazzovým prvkom keď treba, čistým aj metalovým vokálom, klavírnym inštrumentálkam,... viac pracujeme s atmosférou a povedal by som "scénickými prvkami" ako mnohé kapely. to že sme si vybrali práve metalový "spôsob vyjadrovania", čiže elektrickú gitaru, blastbeat, growl atď. je viac menej náhoda. týmto štýlom sme sa to proste naučili robiť a iným to nevieme :D zároveň som ale presvedčený že sme si na prezentovanie svojich myšlienok vybrali veľmi dobrý kanál. neviem či by to išlo cez iný hudobný žáner alebo iný typ umenia. Skús si pustiť nejaké naše videá a nahrávky a možno lepšie pochopíš o čom hovorím

no, a ešte máme aj kapeplu P. na ktorú si písal, a tam sa správame úplne opačne xD a hráme sa tam na hrôzostraných metalistov

teraz som akurát spoluhráčovi z kapely vysvetlil, čo to tu ťukám do klávesnice a hneď sa ma spýtal, ktorý zo svojich názorov na metal ti pišem :D u mňa je to trochu komplikované. na jednej strane mám metal rád, na druhej keď sa ocitnem napr. na masters of rock kde je okolo mňa 10000 ľudí čo má takisto rado metal, cítim sa zle. myslím že to vychádza zo základnej črty týchto ľudí, alebo aspoň mne podobných - že metal som si vybral lebo to bolo niečo odlišné, ale keď som sa doň dostal, zase som zistil že som medzi rovnakými, a dostal som chuť odlišovať sa aj od nich, napríklad som v istom období prestal nosiť čiernu farbu a všeobecne

dávať nejak najavo, že som metalista :D jedným slovom, som outsider. čím hlbšie do niečoho prenikám, tým z viacerých krabičiek naraz sa snažím vyliezť.

tak toľko :D hádam z toho niečo použiješ

Příloha 6 – Písemná práce č. 6

takže proč se věnuji metalu..... Metal je výjimečný hudební styl... líbí se mi že písničky a samotná struktura mají duši pro mně je to něco bez čeho se neobejdu. Člověk který poslouchá metal nikdy nezůstane u jedné kapely a pokud ano tak ho poslouchá špatně ! metal je energizující povzbuzující hudba která člověku doplní energii. Každý styl metalu je jiný a je určený pro jinou skupinu jinak myslících lidí. .metal pročišťuje hlavu a tak nějak vstřebe ty špatné myšlenky... a já hraju metal (konkrétně black metal) pro to protože vytáhnu ze sebe svoje myšlenky a pohled na život a podobně... není to jenom o OoOO sejtáan !!! ale je to styl založený pouze na emocích a myslím si že black metal je pro klasického fanouška metalu nejsložitější na poslouchání... metal tak nějak zoceluje komunitu a spojuje taky lidi a dá se brát taky jako určitá sociální funkce a sociální téma. v metalu se hranice nekladou. Je to životní styl a metal není jenom o hudbě. např u black metalu jsou důležité procházky lesem túry apod. aby byla z čeho čerpat inspirace. Je to prostě o životě a o názorech. je to poctivý druh hudby narozdíl od ostatních hudební h stylu. ostatně metal vznikl z vážné hudby a v podstatě by se dalo říct že kdyby dneska žili klasici jejich hudba by zněla jako Iron maiden metallica apod... zní to jako šílenost ale je to tak. u metalu jsou právě důležité základní hudební pojmy jako rytmus tempo znalost stupnic akordu technik a tak a proto si myslím že metal je velice úžasná hudba. a pojem artistic freedom mu dává opravdu širokou škálu možností. je to pořádná muzika která člověka posílí a může taky stanovit směr, ideály, cíl a za to to stojí. Není to hudba je to životní styl, styl myšlení a taky způsob žití..... tak a to je všechno snad jsem aspoň malinko pomohl....

Příloha 7 – Písemná práce č. 7

Ahoj Honzo,
pokud mám s Tebou komunikovat, jako s osobou blízkou, musím přejít na tykáni a od Tebe chci to samé:-)
Abych aspoň trochu vyjádřil, co mi dává metalová muzika musím Tě vzít zpět do roku 1987.
Tehdy mi bylo x let a viděl jsem obal desky IRON MAIDEN a jejich maskota Eddieho, který mě totálně fascinoval.
Časem jsem zjistil, že se jedná o metalovou kapelu, že to není jen nějaký hororový obrázek.
Vedle desek našeho středního proudu (David, Vondráčková...) to byl úplně jiný svět, bratranec K. mi pustil pár zásadních alb té doby
(Helloween, Accept, Iron Maiden) a směr, kterým jsem se vydal, byl jasně definovaný.
Úskalím té doby byla špatná dostupnost nahrávek, starší kamarádi vozili desky a kazety z Maďarska, kde byl režim benevolentnější než u nás. Potom se páchaly různé návštěvy, kdy se propojovaly kazetáky a vyráběly kopie. V dnešní době internetu to vypadá jako středověk, ale o to víc jsme si muziky vážili a prožívali ji.
Dodnes mi není líto dát peníze za album, které se mi líbí. Internet беру jako dobrého pomocníka při objevování nových kapel, nebo sondování nových nahrávek...
Po pádu komunismu se situace uvolnila a díky pořadům Tim Sikes video show nebo Janaray hard show se člověk dostával do aktuální situace na metalovém poli. Tehdy jsem objevil kapely SEPULTURA, PESTILENCE, KREATOR a začal jsem tíhnout k extrémnějším stylům.
Postupem času to vygradovalo až k DEATH METALU. Bylo mi x let a DM byl na vrcholu, každá deska, která tehdy vyšla, je v dnešní době kultovní (bez nadsázky, až na pár výjimek). A já to měl z první řady:-)
Není nic lepšího pro pubescenta, než muzika, která prudí i většinu jeho vrstevníků, o rodičích nemluvě!
Období vzdoru, drobných revolucí a rebelií pod taktovkou kapel zabývajících se odvrácenou stranou života, satanismem a oportunismem.
Na živých vystoupeních se přesvědčíš, že některé kapely jsou ještě větší mazec, než z desky. Málokdo si hraje na ikony, takže není problém se osobně kontaktovat s interprety aniž bys je uháněl. Máš známé po celé republice, protože nejsi líný sednout na vlak a jet zapařit do Prahy, Ostravy, Budějovic... Na festivalech Obscene Extreme nebo Brutal Assault panuje přátelská atmosféra, ne jako na vesnických zábavách nebo diskotékách, kde se pro ránu nechodí daleko.
Potom zkoušíš brnkat na kytaru a chceš se přiblížit svým vzorům. Nechceš balit holky, ale chceš umět zahrát

svůj oblíbený song.

Pak nějakým zázrakem potkáš pár bláznů, kteří smýšlí podobně jako ty a vytvoříte pár songů, které šlapou a nakonec to předvedeš před pár lidma na nějaké undergroundové akci a ty lidi to baví:-))) To už je pak 13. stupeň blaženosti. Nepotřebuju hrát ve velkých halách, jezdit po světě tourbasem, potřebuju hrát muziku, která mě baví. Raději budu do smrti dřít rukama, než hrát hudbu, která nebude od srdce.

Myslím, že metal je o individualitě, hrdosti, revoltě. Metal je životní styl, kterému podlehneš navždy...

Příloha 8 – Písemná práce č. 8

Proč poslouchám metal...

K poskytnutí smysluplné odpovědi je nezbytně nutno vrátit se v čase a nostalgicky zamáčknu slzu na érou dospívání, v níž většina z nás prochází bouřlivou fází transformace názorů a hledání nové vlastní identity. K metalu mne, kol a kolem vzato, inspirovalo otcovo hudební experimentování. Jednoho krásného pozdního dne se u nás objevilo CD s kolekcí vesměs doom/black metalových kapel známějších jmen, jehož linoucí se tóny učarovaly lahodícími uchu dospívajícího já. Zvláštním způsobem čarovné nuance, zahalené do pomyslného oparu mystického neznáma, našeptávaly k odhodlání se prozkoumat toto neznámé území hudby, doposud neprobádané překypující zvědavostí. A jelikož již v té době standardizovaná hudba, chlěna sdělovacími prostředky či okupující pulty patričních obchodů, jistým způsobem nudila a cyklila se ve své předem definované nerozmanitosti, bylo v rámci rozšíření obzorů téměř nevyhnutelné okusit druh hudby, který mi byl do té doby téměř neznám. Inu, vykročil jsem do neznáma, objevovat...

Lákadlem byla nejen dosavadní neobeznámost s tímto velmi širokým hudebním spektrem, které dnes cítá prakticky desítky subžánrových mutací, ale taktéž velmi bohatá rozmanitost nástrojů, komplexnější aranže, práce s atmosférou. Celkově vzato, byl to nový svět, který se svou výjimečností doslova žádal o pozornost. A tak Roxette byly nahrazeny Metallicou, ta byla nahrazena Cradle of Filth a Death (inu, zlatá devadesátá léta), a tak to šlo dál. První koncerty, první „kontakty“, první kazety. V době, kdy internet nebyl zcela neodmyslitelnou samozřejmostí (jak je tomu nyní, bohužel), byla akvizice jakékoliv hudební „novinky“ téměř kultovním milníkem vlastní hudební evoluce. O pár let později, již s podstatně lepším přehledem, jsem se začal aktivně věnovat hudbě. Zprvu sám (různé projekty skládané na PC), následně v rámci kapel. Jednalo se o unikátní zkušenost, která člověku umožní ze zcela jiné, běžnému laikovi uzavřené, perspektivy, vidět svět hudby složený notu za notou, obětovat obrovské množství času a úsilí věnované touze zhmotnit své vize, emoce, názory. Otevřel se zcela nový pohled na hudbu, který již nelze vzít zpět. A vznikl obrovský rozdíl ve vztahu k hudbě. Koncertování tento úhel pohledu prakticky jen obohatilo možností vidět a jiným způsobem vnímat „práci“ ostatních muzikantů. A od té doby už nebylo možno posoudit hudbu jen na jedné rovině, naopak bylo nezbytně nutno rozložit na vrstvy, pomyslná kritéria, která člověk v různé jakosti (dle sebou definovaných měřítek) vyžadoval dle svých potřeb. Hudba už nikdy nezněla jako dřív – jako synchronizovaný shluk neidentifikovaných zvuků. Je nutno podotknout, že z hlediska konzumenta je hudba v podstatě buď jen prázdnou zvukovou kulisu, které nemá valného významu, nebo slouží jako stimul dle psychického rozpoložení jedince. Někdo si rád pustí veselou píseň, když mu je smutno, jiný si pustí smutnou, aby si ulevil atd. Tak či onak z hlediska posluchače plní hudba zcela jasnou funkci – stimuluje. Zde je potřeba upozornit, že nelze jakékoliv hudbě přičítat a dávat za vinu selhání slabé psychiky – je třeba s otevřenými očima rozumět jednotlivým faktorům a být schopen vidět souvislosti tam, kde jsou, a nevymýšlet si je tam, kde nejsou. Dovolím si vrátit se k rozkladu hudby dle kritérií, která jsem si definoval k jednoduché preferenci druhu hudby dle okolností. První faktor, kterým pravděpodobně dělí hudbu i většina běžných konzumentů, je samozřejmě její působení na emoce, ten můžeme pracovníčně označit jako atmosféru. Pokud potřebuji „pohládit“ po duši, vždy a rád sáhnu po kapele, v jejímž nástrojovém repertoáru figurují přinejmenším kvalitní klávesy. Pokud si kapela může dovolit natáčet s orchestrem, tím lépe (autentický zvuk daných nástrojů je oproti samplům z kláves pro cvičené ucho samozřejmě citelný). Klasické nástroje vážné hudby jsou totiž ke tvorbě majestátní atmosféry jak dělané, nicméně umí stejným způsobem navodit i smutek, radost, a mnohé další emoce. Myslím, že tento aspekt není třeba více rozebírat. Dalším směřodátním faktorem je zručnost muzikantů. Zde je citelný obrovský a velký posun směrem dopředu, bohužel markantně citelný pouze u metalové hudby. Pokud si tedy chci procvičit mozek a dám mu lekci rychlé matematiky, budu preferovat odvětví metalu, jehož hlavní devizou je velký důraz na rychlost a techniku. Poslední rozhodovací faktor je potřeba „výplachu“ (/vyčištění hlavy) – v tom případě sáhnu po hudbě, která je „brutální“ (polohy vokálů, podlažené kytary, rychlé bicí, nicméně jednodušší skladba songů). Tyto tři výše uvedené milníky pro mou osobní konzumaci slouží jako jednoduchý, leč efektivní algoritmus při výběru

hudby. Samozřejmě mezi nimi lze najít přesah k uspokojení více požadovaných kritérií simultánně. Otázku aranžů a kvality zvuku považuji za předem zodpovězenou. Aranž se odvíjí od žánru (najděte pro příklad citelný rozdíl mezi aranží skladeb v popu, jazzu, technickém death metalu) a virtuosity muzikantů. Kvalita zvuku je v dnešní době prakticky otázkou peněz a hudebního sluchu. Každopádně považuji za preferenci v rámci možností uhlazený, leč autentický zvuk.

Je důležité zmínit, že jen poslechem jediného žánru (leč je metal opravdu velmi širokým a bohatým hudebním spektrem) si člověk obrovský přehled neudělá. Tunelová vize a neschopnost vidět kolem sebe je vždy cestou do vlastního osobního pekla. Stále je nutno hledat dál, porážet staré a přežité laťky, a posouvat se dál. Stále je záhodno zůstat otevřený i dalším hudebním vlivům, filozofiím, názorům.

Nicméně jsem metalu vděčen za velmi mnoho věcí. V první řadě za mnohé zkušenosti vzhledem k aktivní participaci ve věci tvorby a prezentace hudby. Dále za zcela jiný a podstatně detailnější způsob vnímání a chápání hudby. Díky tomu si mohu samozřejmě lépe užít i vážnou hudbu, například.

Smyslem mého textu není nábor do řad metalistů, jejichž stejnokroj je často spíše k pousmátí. Osobně považuji jakousi „potřebu“ dávat na odiv svůj hudební vkus nepřilíš vkusným oblečením (potažmo doplňky) za projev nedozrálости (prosím nepovažovat za ad hominem). Metalová hudba jako taková se dá označit za myšlenkově velmi otevřenou (ačkoliv jsou citelné restrikce danými subžánry, v případě black metalu budete těžko hledat ódu na Ježíše, v případě extrémnějších odvětví zřejmě neuslyšíte o růžovém jednorožci a perníkové princezně...), velmi progresivní (je zde citelný vývoj na poli muzikantské zručnosti, kde jsou milníky opakovaně borceny a posouvány k hranicím lidských možností), a především neskutečně variabilní v otázce syntézy s jinými žánry. 21. Století vneslo do metalu nové vlivy, které by dříve byly považovány za s tímto druhem muziky neslučitelné. Metal pojal a obsáhl kus elektroniky, vážné hudby, jazzu, a velmi atraktivním způsobem tím rozšířil své možnosti. Ačkoliv některé subžánry jsou svou striktní definicí prakticky odsouzeny k opakování chyb jednoduchých druhů hudby (příkladem budiž extrémní hybrid elektroniky a metalu, obvykle značený jako harsh electro), stále se dá hovořit o citelném vývoji metalu směrem dopředu.

Závěrem si tety dovolím poskytnout jednoduchou odpověď k položené otázce „proč poslouchám metal“. Je to tím, že splňuje vše, co od hudby očekávám. Ať už atmosferické prvky, které mne dokážou zahřát na duši, dravost, která mne dokáže napumpovat energií, či muzikantskou zručnost, která zaslouží respekt. Vzhledem k obsáhlosti metalu jako takového je téměř vyloučeno nenajít odvětví, ve kterém by si i běžný posluchač nenašel svého favorita.

Příloha 9 – Písemná práce č. 9

OK takže takto by som písal kamarátovi ktorý sa zaujíma o to prečo počúvam metal:

Ahoj, v nasledujúcich riadkoch sa pokúsím vysvetliť čo pre mňa znamená metalová hudba a ako som sa k nej dostal. pamätám si na svoj úplne prvý kontakt s metalom veľmi presne - ako deti sme sedávali na ulici u mojej starej mami kde sme trávili prázdniny. na konci ulice bývali chalani, z ktorých ten starší mal veľmi slušnú zbierku kaziet s metalovou hudbou (písal sa rok cca 1988), my mladší sme s obdivom chodili ku stojanu s tými kazetami a hltali sme názvy kapiel - Sodom, Kreator, Destruction, Living Death, Motorhead.....nepočuli sme síce ani notu ale názvy sme poznali dokonale. v to leto sme s bratom dostali náš prvý kazetový magnetofón, na ktorý sme začali nahrávať prvý kazety. nejednalo sa len o metalové a uacute; hudbu, boli sme radi takmer za každú nahrávku. popri metale som teda prenikal do hudby ako takej. na metale ma však oproti inej hudbe fascinovala rýchlosť, agresivita, protest, hluk. teda to čo napríklad popovej scéne chýba. v ďalších rokoch som sa cez heavy a thrash metal dostal k death metalu a blackmetal, cez môjho bratranca ktorý si v tej dobe nechával nosiť "originálky" kazety z Poľska. tak som spoznal Cannibal Corpse, Darkthrone, Emperor a podobne. vždy ma to však viac ťahalo k tomu death metalu, na blacku mi vadil extrémizmus nórskej blackmetalovej mafie a ich činy, s ktorými som sa absolútne nestotožňoval a hnusili sa mi, ďalej mi na blacku vadil niekedy príliš uškriekaný vokál. naopak hlboký hrubý murmur v death metale bolo to práve pre mňa.

ďalším medzníkom v extrémnej hudbe bolo pre mňa vypočutie si kazety Scum od Napalm death, nepamätám si presne kto ju doniesol ale v prvej chvíli sme si mysleli že máme niečo s magnetofónom. nie je predsa možné aby takýto randál naozaj liezol z reproduktorov....dnes sa nad tým len pousmejem, samozrejme s

magnetofónom ani s kazetou nič nebolo, reprodukovali tú muziku správne...takže takto som spoznal grindcore.

odtiaľ už bo len krôčik k tomu aby som šiahol po gitare a po vzore vtedajších martinských kapiel Disloyal, Protest a ďalších, začal som skúšať riffy. prvé verejné vystúpenie s metalovou hudbou som absolvoval ako gitarista kapely M. S. v roku 2000, predviedli sme sa na jednom z pokračovaní X, hrali sme death/grind. kapelu sme po pár mesiacoch premenovali na X a mastili už takmer čistý grindcore....po pár rokoch sa X pretransformovalo na S. ktorý funguje dodnes, popritom som stihol hrať vo viacerých aj metalových, aj nemetalových kapelách. aj po cca 27 rokoch odkedy som metal objavil ma baví rovnako, možno ešte viac ako na začiatku, s dobou samozrejme prišli kapely ktoré produkovali hodne technický metal, hráčsky vyspelý, pritom dostatočne brutálny. naopak páčia sa mi aj kapey ktoré hrajú jednoducho, účelne, agresívne, skoro by som povedal až pesničkovo. dovoľm si tvrdiť že mám rád takmer všetohuť v metale, hlavne však death metal a grindcore.

dúfam že stačí že je to napísané tak ako si si predstavoval

Příloha 10 – Písemná práce č. 10

Metalová muzika mě provází životem od mých dětských let. Nedokážu si ani představit, že bych ji neposlouchal. Ze začátku šlo čistě jen o melodie, zkrátka o hudbu. Byl jsem nadšen z rockových vyhrávek a sól. Ale časem jsem se chtěl víc. V tvrdém metalu nejde jen o brutální podání. Jde o ty příjemné pocity, které se dostaví při poslechu. Představ si, že jdeš zasněženou krajinou, všude mráz, v uších zní mrazivý UGBM (nejlépe ze severu). V takové situaci získávám pocit nesmrtnosti, dodává mi to energii, jsem v euforii. Pamatuji si vše, když se mi to stalo prvně v životě. Kolikrát i dnes například cítím stejnou vůni vzduchu jako tenkrát. Nejsem žádný romantik nebo tak něco. Chci tím pouze vyjádřit, že pokud tě metalová muzika chytne, je to opravdu silný pocit. Tedy to mluvím hlavně o black metalu. Každý člověk má jiný názor a cítí různě věci. Pochopitelně mám rád i punk rock, nebo death metal atd atd Poslouchám to, protože mám rád hororové příběhy. V Punku je revolta atd atd ... Ale u mě jasně vítězí black metal. Mám pocit, že tato muzika je se mnou víc vnitřně spojená.

Příloha 11 – Písemná práce č. 11

Nehrajeme sice úplně ortodoxní death metal, ale je u nás základním stavebním prvkem. Důvodů, proč mě baví, je několik. Je technicky náročný, takže naučit se dobře zahrát nějakou novou skladbu je vždy výzva. Jejím překonáním se jako hráč posouvám dál.

Hrajeme poměrně rychle, takže při hraní není čas soustředit se na nic jiného. V tu chvíli se trochu změní vnímání a ruce už pracují automaticky - vládu přejímá zkouškami a cvičením vytvořená svalová paměť, hlavu v podstatě vypínám. Je to velmi zajímavý stav, takový předstupeň nirvány. Emotikona smile Jakmile totiž člověk začne u hraní přemýšlet, nastupují chyby.

V neposlední řadě je to i poměrně intenzivní prožitek, obzvlášť při živém hraní, když se vyměňuje energie mezi publikem a kapelou. Po podařeném koncertě jsme všichni v lehké euforii. Navíc jako autor hudby a textů, které zrovna láskou nepřekypují, vložím veškerou negativitu a agresi do hraní. Tím se vybiju a nepřenáším to dál. Emotikona smile

Příloha 12 – Písemná práce č. 12

tak u mňa to začalo nejak v puberte, proste v čase kedy človek chcel vyčnievať z davu a nezapadať do spoločnosti. išlo o istú formu rebélie, pobúrenia. vždy som mal rád hudbu akurát sa to vyvinulo k láske k metalu. páči sa mi (ako som už uviedol v dotazníku) hlavne z rôznorodosti žánrovej, kultovej, inštrumentálnej - mám rád taký príjemný pomer melódie ale aj disharmónie ktoré sa prelínajú v duchu temnej atmosféry ako aj operné spevy a orchestrálne prvky v metali zakomponované - toto všetko metal ponúka a je toho omnoho viac. rôzne metalové skladby sa spájajú s nejakými mojimi zážitkami z mladosti. Texty si vykladám do svojho života a spomienok a stotožňujem sa s nimi. často krát ide o nadčasové interpretácie apokalyptických scénárov, odpor k politike a vojnám alebo bizarné až zvrhlé texty ktoré treba brať čiste metaforicky a s odstupom... Môže to znieť niekomu neuveriteľne ale táto hudba je plná dynamiky a energie (hlavne live koncerty) sú výborným odreagovaním od každodenného stresu. Pri takom regulárnom

každodennom počúvaní sa dá veľmi dobre uvoľniť a zrelaxovať. Keďže som taktiež hudobník beriem hudbu už z dvoch pohľadov jeden je čisto emočný a druhý technický. čiže hľadám a pozorujem ako daná skladba na mňa pôsobí z hľadiska pocitov čo vo mne vyvoláva a následne pozorujem komplexnosť kompozície daného songu. Dokáže nabudiť, povzbudiť, stimulovať precítenie príjemných okamžikov, uvoľniť a samozrejme ukludniť.

v skratke je to moja vášeň, odbremenenie, a inšpirácia bez ktorej by bol môj svet iba čiernobielym :)

Příloha 13 – písemná práce č. 13

proč mám metal? Protože je v něm neskutečná energie, kterou můžeš slyšet. Neskutečná atmosféra na živých koncertech, kterou můžeš cítit. Z pohledu muzikanta taky dokážu ocenit to, že ty lidi museli dít aby dokázali zahrát to co hrají. Říká se, že metláci jsou jedni z nejlepších lidí a já za sebe můžu říct že to odpovídá. Metal je široký pojem a každému se líbí něco jiného a někdo se neustále posouvá. Já osobně jsem začínal na Heavy/Power metalu a postupně jsem poslouchal Gotický, Symfonický, Trash Moderní, Melodick death, Death a teď poslouchám víceméně Progresivní metal a Djent. Jsem ale otevřený všem žánrům když je muzika dobrá.

Příloha 14 – Písemná práce č. 14

Tak metal , poslouchám především jako že se odlišuje od normálních lidí (aspoň normální lidé si to myslí) nechci být jen taková ovečka co s davem poslouchá POP atd.....a když chodíš na koncerty tak je tam jiná atmosféra než na těch diskotékách techno atd....tam si můžeš zařadit odreagovat se lidi tě tam nesoudí jaký jsi , když máš vztek tak je dobré poslouchat texty a vžít se donich ...(ale nesmíš být nějaký magor ..maniak psychouš.... co pak začne s toho zabíjet ...) a metal dále poslouchám kvůli krásné melodii (melodic death metal) , dále metal hraju kvůli toho že Baskytara je prostě můj život ...moje všechno ..bez ni bych se nudil....dále hraju protože chci v metalu po sobě zanechat dílo ...písničky ...aby i mě někdo věděl ...jo to byl on nechci zkrátka být narozen a pak umřen jako ostatní ...chci aby o mě aspoň věděli ...jo ten za svůj život pracoval Elektrikáře ..a zároveň vytvořil krásné melodic death /viking metalové nebo jen Death metalové alba ty já ani nevím jak to jinak vysvětlit snad ti to pomůže ...když budeš mít ještě nějaké otázky nebo cokoliv tak napiš ... R. (jméno je jedno,důležité je jak si tě kdo zapamatuje)....

Příloha 15 – Písemná práce č. 15

Metal mam rad, pretoze ako maly chlapec som zacal obdivovat najskor chalanov s dlhymi vlasmi, potom sa mi zapacila muzika, ktora je dynamicka, rytmicka a taka echt pre chlapov :) neskor som zacal tuto hudbu hrat a to som uz vedel, ze je to na cely zivot... Obrovska energia, ktoru mi tento svet vracia, obrovske mnozstvo kamaratov, ktore som ziskal vďaka tomuto UG svetu, obrovske mnozstvo miest, kam som sa dostal vďaka hudbe. Metal nie je povrchna hudba a ludia, ktorí tuto hudbu tvoria rovnako nie su vo vacsine pripadov povrchni jedinci.

Příloha 16 – Písemná práce č. 16

Počúvam a naslúcham black metalu už od mladého veku , dodáva mi inšpiráciu do života, pomáha tráviť čas , keď potrebujem byť osamote. Ja konkrétne som hodne materialistický človek , no táto hudba ma naučila vnímať nehmotné veci, zamýšľam sa nad podstatami jestvovania, nevysvetliteľné javy a posmrtný život. Bez tejto hudby by ma ani len nenapadlo riešiť takéto veci , no je to pre mňa veľmi zaujímavé. Čo sa týka samostatnej hudby, pri ničom inom nedokážem tak hlboko precítiť ako keď počujem lahodný riff. K aktívnej činnosti v kapele , veľmi rád tvorím hudbu , lebo do nej dávam seba, svoje chápanie sveta a o to je krajšie a vyživam sa doslova v tom, keď máme pod pódium hodne fans, ktoré zdieľajú naše pocity a prišli sa pozrieť na našu show ! Do každého vystúpenia dávam kus seba a rozsievam energiu do ľudí ! Táto hudba mi otvorila oči , dokážem zniesť široké spektrum hudby, ako napríklad opera , vážna hudba, druhy metalu, dokonca nachádzam pozoruhodné prvky aj v elektronickej hudbe. Táto hudba by dala neobmedzené možnosti

Příloha 17 – Písemná práce č. 17

Hudba pro mě znamená mnohem více než jen sladění kytary s bicími, basou, zpěvem, klávesy, houslemi...mohl bych pokračovat..

Hudba pro mě znamená emoce, sebevyjádření, vlastní názor, vlastní komunitu, vlastní svět..

A já od každého nejvíc nalézám v metalu. Metal je pro mě způsob vyjádření se k současnému stavu společnosti, metal je opravdový, metal je pro kapely o stovkách hodin ve sklepě ve zkušebně, metal je pro kapely o desítkách koncertů pro několik desítek stejně smýšlejících, metal je tvrdá cesta, kterou pokud neděláš srdcem, nikdy tě nenaplní. Metal není kalkul, i když i zde se najdou chytráci a ti, co chtějí vydělat..Drtivá většina ale nemá pochopení a kapely se nebojí ozvat a důrazně říct: Tohle ne..Od těch nejmenších, po opravdové velikány...Jelikož jsem sám členem metalové kapely, je pro mě metal ještě něco víc.Já se hudbou snažím tem pomáhat, o nic jiného mě nejde. Snažím se pořádat koncerty,zvát neznámé kapely, zkusit, aby lidi přemýšleli a činili jinak než jen „žrali" z TV či Facebooku...Ale aby se scházeli na koncertech, našli si cestu k menším kapelám a hlavně,aby mezi sebou komunikovali živě

Příloha 18 – Písemná práce č. 18

Metal sice hrají a to hned ve dvou kapelách, ale nijak zásadně ho neposlouchám. Když už, tak mě baví technický death metal a další progresivnější metalové styly. V jedné z mých kapel hrají brutal/ death a v další melodický death metal, ale žádnému z těchto stylů neholduji. Nejraději mám alternativní a experimentální hudbu. Metal mě ale baví hrát. Jsem baskytarista a velký exhibicionista (jako každý muzikant) a díky tomu mám prsty sakra rychlé.

Příloha 19 – Písemná práce č. 19

Kdysi jsem četl knihu Kmeny od Vladimíra 518 a tam v podkapitolce black metal bylo psáno: Heavy metal je krásný tím, jak snoubí progresivní myšlení s lpěním na tradicích. S tímto vyrokem naprosto souhlasím a zda se mi krásný a důležitý. Heavy metal neberu pouze jako muziku, stejně důležitý je i myšlenkový a vizuální přesah. Užasné na něm je, že dává ohromný rozsah pro vyjádření, jako umělec si může, co se týče audiovizuální stránky dovolit mnohem více, než kdybych hrál jiné styly (a to i z hlediska samotné skladby). Asi není náhoda, že jsem se k metalu dostal až po éře klasické muziky (matka klavíristka...já před kytarou hrál na lesní roh). Dnes pro mě sice metal znamená nejvyšší hudební prcku, přesto se oproti minulosti, kdy jsem byl relativně pravoslavný metalista, dostávám do rozpolezení, kdy pro mě není tolik důležitý žánr, jako spis samotný interpret, jeho projev. Zároveň za hudbou, kterou poslouchám chci mezi řádky slyšet tu práci a lásku kterou do toho někdo vložil.
Metalu zdar ;)

Příloha 20 – Písemná práce č. 20

Odpovědět nebo poslat proč poslouchám metal není snadné :).

Možná je to u mě trochu složitější, protože já neposlouchám jenom to. Nejsem tak vyhraněný.

Neumím si představit svůj život bez hudby a poslouchám široký rozsah, hlavně podle nálady.

Poslouchám ale hlavně hudbu, ve které se musí umět hrát - což metal bezsesporu je, pak záleží na žánru a kapele jak to pojme, ale hodně instrumentalistů v metalu jsou opravdoví mistři svých nástrojů a musí umět vnímat strukturu skladeb, harmonie, pocit, který vkládají.

Takže ke klasickému rock n rollu, který jsme poslouchali v dětství a který mě naučil táta, přes punk v podstatě zpátky ke kořenům, k takzvané vážné, i když tak původně jistě nebyla myšlena ani vnímána, hudbě.

A metal mi nabízí to, že se všechny elementy, které mám rád spojí.

Je tam rebelie a městská romantika - někdy i fantasy a historické příběhy (krom vzteku občas taky musíte něco vědět abyste textu prozradili, navíc Vás třeba téma donutí si nastudovat něco nového), dravost a energie a jak už řečeno i mnohokrát kompozici náročnost - skladby jsou propracované. A k tomu úžasná grafika, nápady na obaly a trika.

Všechno pěkně v tempu které odsýpá a nabíjí.

Navíc samotný zvuk hodně zkreslených kytar má svůj náboj.

Takže si můžu po těžkém dnu pustit něco, co mne dobije svou syrovostí a zatřepu si halvou a tím proplavím endorfiny do stresovaného organismu anebo se zaposlouchám a slyším motivy, kterých jsem si nevšiml anebo o nich vím a vždy se těším. I to je přínos metalu, člověk může jít pod tu tvrdou slupku a oběhovat vrstvy, které ve skladbách jsou, krátké motivy, vyhrávky, detaily.

Nemá asi smysl vyjmenovávat tady všechny kapely, které se mi líbí, to by byl skoro nekonečný seznam (kdo chce může si prohlédnout moji vestu ve které na koncertech vystupuji - tam je kus toho seznamu našítý :)), musí mne to, ale vždy něčím oslovit a být výjimečné, mít svůj "ksicht" a náboj.

A i já jsme si svou cestu musel k metalu najít, nebyl jsem o mládí metalákem, v pubertě mi pozerství spolužáků přišlo směšné a nechápal jsme třeba kouzlo thrashe - i když už tehdy mne oslovil Helloween se svými Keepery!

Po letech a s narůstajícími možnostmi volby a vývojem vkusu a i tím, že sami jako kapela se k thrashi kloním poslouchám poslouchám logicky metal mnohdy častěji - v autě, na cestách atd. Sleduji co je nového, a co se mi líbí a co ne, sleduji jak to dělají ostatní.

V poslední době hlavně thrash, death - spíše tu melodickou odnož, speed, heavy a power (pár kapel) a nevyhledávám black metal, nějak se ořád nesrovnávám se satanským klišé, líčením a proprietami muzika mne příliš nebere za srdce, přijde mi fádni a nezábavná (pro mne).

Jinak mám rád ty novější americké thrashové kapely, i když jsou si poslední dobou hodně podobné, ale pár z nich přeci jen vyčnívá - Havok, Lazarus AD.

K tomu vychází desky od těch tradičních part a je to dost nářesk, usledovat všechno. Některé party se vyvíjejí ve zvuku i stylu - třeba In Flames, tam je posun velmi dobře vidět, Machine Head i Trivium.

Na české scéně vyhledávám spíš kapely našeho ražení - underground, kluky kteří to dělají od srdce - většinou jsou tam dobří muzikanti a zaslouhují pozornost, které se jim nedostává.

No a rpě hraju - vždycky jsem si přál hrát v kapele, kluci se kterými jsme mi připadali na koncertech výjimeční, dobří, hudba, která si zasloužila víc propagace, tak jsem jim začal pomáhat. A pak při přerodu kapely mi nabídli post basisty, protože věděli, že hraju a stejně jsem už většinu koncertů jezdil jako "manager".

Je to zase o energii, kterou dáváte lidem, je to způsob vybití se na pódiu a sbírání energie zpět z fanoušků. Je to i o úsilí napsat / vymyslet dobrý riff nebo motiv, který se hdoí do skladby a použije se. Dlouhé dohady na zkouškách, když to nejde a ta složitost toho nevykrádat sebe ani své oblíbenice :) a pak setkávání s lidmi - fanoušci, kluci a holky z jiných kapel. V7borní lidé

Pro men je obrázek metalu i to, co člověk vidí třeba na Metal Festu - velké kapely na pódiu a k tomu lidi, kteří pomohou ostatním na nohy když upadnou, zastaví celý moshpit a pustí projít malého kluka jsou na něj všichni hodní, lidi, kteří Vám seberou peněženku, když Vám vypadne a podají vám ji, místo kde je jedno čím jste v práci ale důležité je jaký jste...vím, že nejsou všichni stejní i tam je určitě ta druhá sorta. Ale tyhle silné zážitky spolu se skvělým vystoupením Tankardu a Overkill jsem si v létě odvezl já.

Příloha 21 – Písemná práce č. 21

Proč mám rád metal? Metal je pro mě svým způsobem druh relaxu. Poslouchání tohoto žánru mi přináší klid na duši. Odproštění od problémů, které mě provází každý den. V dřívějších dobách jsem často poslouchal i při práci, dá se říci, že každý den. Co se týče stylů metalu, měl jsem na výběr hned několik. Někdy člověk potřebuje pořádný brutal, takže Dying Fetus, Vader a jiné spolky, mi dělali společnost při ušním výplachu.

Myslím si, že metal není vůbec jenom blití, dokonce to i vím. Existuje několik kvalitních zpěváků, kteří by kdykoliv trumfli kohokoliv z dnešní scény. Nebudu uvádět příklady, ale spousta lidí už jistě ví, koho myslím.

U nás v Čechách máme spoustu kvalitních spolků, kteří tvoří hudbu tvrdšího ražení. Sám jsem byl členem dvou kapel a můžu říct, že to je náročné hobby. Ať už po stránce finanční či po stránce umělecké. Tvořit stále

novou hudbu, překonávat očekávání sebe sama. Co se týče zábavy, ano, ze začátku to bylo zábava, ale potom to byl samozřejmě určitý druh práce. Říkal jsem tomu brigáda nebo druhá práce.

Každopádně, metal je mou důležitou součástí života, každodenní sledování aktuálního dění, sledování nově vycházejících alb apod.

Příloha 22 – Písemná práce č. 22

popravde neviem o tom hovorit .od začiatku ked som začal vnímat hudbu sa mi páčilo ked tam boli gitary a bol tam ten „chraplavo bzučivý zvuk„o tom že to spôsobuje prebudený zosilovač som nevedel nič dokonca aj s prvej španielky som sa pokúšal za pomoci alobalu obtočeného okolo strun vydolovať niečo podobné.proste ta to tak nejak tahalo k tomu rachotu aj keď si o tom že raz bude existovať heavy metal nemal tušenie.asi ako keď sa decká učia byciklovať.večšina pri 2kolesách zostane používajúc bycikel na behanie po lese ,do práce atd.no a často ciklistov potrebuje k 2kolesám ešte harleydevison:)odkedy otočíš plynom a počuješ to burácanie si stratený a všetci cyklisti ti pripadajú ako volové:)jasne mohol by som si pustiť gitarku ticho,hrat cinkavý beglajtík ale kto vie prečo pri zapnutí akéhokolvek zosilovača sa každý s nás ako prvý snaží vydolovať ten najmasívnejší najagresívnejší najbrutálnejší zvuk.v metale nevidím žiadne tajomno žiadne vybláňanie agresivity a podobné nezmysly ktoré sa tam snažia vidieť akademický blbeci.co mám na metale a komunite metalistov rád?sú imúnny mediálnemu kurveniu vkusu keď sa im niečo nepáči tak to je proste sračka a dost.môže to byť akákoľvek svetová móda,rádiohit,nový hudobný smer(kľudne metalový)okamžite poznajú že je to fejk .sú to proste ľudia zo svojím vkusom.netvrším že tým najvybranejším a najlepším.ale svojím:)

Příloha 23 – Písemná práce č. 23

Metal miluju, protože dokáže vyjádřit lidské nitro jako nic na světě. Obrovský prostor pro vyjádření emocí, vybuchnutí emocí. Je prostě lepší vidět nasrany frontmana, který ti to ve svém songu řekne narovinu tak že se posereš, uprimnost, žádný zaobalení do decentních dlouhých prozpívanejších pasáží jako v debilním popu a mainstreamových srackách, který jsou v tyhle zemi všude. Záleží samozřejmě jaký žánr :D. V Brutálním death metalu už moc emocí není, nebo jak se to vezme :D. A jedna důležitá věc o muzikantech je že jakmile ses znamejší muzikant a začínáš se pohybovat v té muzice, tak ztrácíš smysl si hudbu vychutnat jako fanoušek, muziku hned vidíš technicky a prakticky takže spíš než aby ses úplně posíral tak místo toho sedíš na židli a říkáš si: mmmm to je velice dobře zahráno. Nevím co víc bych napsal

Příloha 24 – Rozhovor

Vlastně zajímá jako... Z vlastní zkušenosti vím, že na ty otázky není lehké odpovídat, když se nad tím pak jakoby zamýšlíš. Tak se může stát, že třeba že nebudeš jako... Že to nebudeš moci zodpovědět, což je v pohodě, spíš mě jako zajímá, proč teda ten metal. Ty si spíš na death metal?

Death nebo power. Poslední dobou začínám poslouchat Amon Amarth, což je jakoby vikingské death metal, což je jakoby vyložené death metal. A k té otázce proč teda, to je trochu asi delší příběh.

Vyprávěj, já budu rád jenom.

Jestli chceš, já to zkusím nějak, nějak vyložit, protože jako nejsem na to zvyklý nějak.. Víceméně k metalu jsem se dostával přes jiné žánry, přes známý ještě. To tak většinou bejvá, že nikdo nezačíná ten metal, protože i tenhle, jak je třeba složitější v těch kytarových sólech nebo v těch podkladech, že nějaký tam mají ty barokní prvky a podobně, a do toho ty nezvyklé jakoby screamy a growly, to je ta technika zpěvu, tak říkám nevím, jestli znáš...

Tak jako zhruba, moc se v tom nevyznám...

Tak pro běžného člověka jakoby, ač hudebně jakoby zběhlého nebo nezbehlého, je to nezvyklý zážitek, když to slyší poprvé, tak ho bolí hlava. Takže já jsem začínal na punku a rocku různě, nějak mě to prostě drželo a jednou tak prostě mi kámoš přinesl poslechnout tvrdší kapelu, což byl ten metalcore, něco takovýho. To už je kolik... asi tak 7 let nebo... Už nevím prostě, nespočítám z hlavy tohle už...

A s tím, že metalcore, kdybych to popsal jednodušeji. Tak je, že je to napůl death a napůl rock. Že tam máš část, kdy oni screamují, jedou jakoby hodně tvrdě a část jakoby prostě pomalá, melodická s čistým zpěvem. A já si to pustil a říkám jako dobrý, to se mi líbí, že tam byla zrovna ta pomalá část. Najednou začali screamovat a já jsem se lekl, protože jsem to měl ve sluchátkách. Ale chtěl jsem to furt dokola, jako ani mi to nevadilo nějak, jenom to prostě bylo nezvyklý. A dokola jsem to jakoby poslouchal kvůli těm částem, které se mi líbily, kvůli těm melodickým. A pak jsem zjistil, že vlastně ten scream mi ani nějak jakoby nevádí a postupně jsem začal přicházet na to jako, proč se to někomu může líbit. Jsem si na to jakoby zvyknul. Já si to prvně teda ještě poslouchal jakoby, když jsem jezdil s fotbalem dřív na zápasy – já jsem hrál fotbal v té době – a po zápase jsem byl vždycky mrtvej a ležel jsem v autobuse jakoby někdy a poslouchal jsem jenom takže, tak se mi to nějak spojilo, že jsem si to pustil prostě 2 hodiny v kuse, co jsme měli cestu třeba z Budějovic a takhle. A najednou jsem zjistil, že před zápasem je to prostě fakt dobrá jako motivace, že když si pustíš ten death nebo něco, tak tě to jakoby fakt dokáže napumpovat. A jak jsem si na to zvykl, tak jsem najednou zjistil, že ono to jakoby pro mě má něco do sebe, že když to poslouchám celou prostě nějakou dobu v tom autobuse, tak místo abych byl prostě ráno unavený, že jo – prostě vstaneš v 7 a nechce se ti nic dělat a máš najednou běhat 90 minut po hřišti. Tak jsem najednou jakoby zjistil, že prostě vyběhnu na to hřiště, a jak v sobě cejtíš tu napumpovanou jakoby tu sílu z těch nějakých těch jejich písni, třeba z toho vikingského metalu zrovna, to hodně jakože posloucháš a najednou se chceš hejbat, tak jsem z toho byl takový napumpovaný z toho. To bylo vlastně nějak první věc, proč jsem to začal vůbec poslouchat. A jinak těch důvodů je hodně.

Povídej...

Ono se to blbě popisuje nějak najednou (smích).

Začni, u čeho chceš, v pohodě.

Takhle. Byl to i důvod, proč já jsem začal hrát na kytaru. To mi přijde, že nevím do jaký míry je to pravda, ale přijde mi, že vlastně metaloví fanoušci jsou hodně jakoby zběhlí v nástrojích většinou. Že fakt většina, co já znám mojih známých, co to poslouchá, tak na něco hrajou. Že u mě to bylo teda taky tak, že jsem slyšel ty šílený věci, co tam hrajou a chtěl jsem se to naučit. Protože mě to fakt zajímalo, jak to dělají, protože jsem to v životě předtím neslyšel. Vezmeš si třeba dnešní popový písničky, tak tam máš 4 akordy nebo něco, A blues jsem v té době neznal vůbec ještě, protože jsem nebyl nějak hudebně to... Teď jsem se do toho nějak zamotal.

V pohodě, může to být 3 hodiny, nemusíš to nějak strukturovat

Možná další důvody. To byla další věc, která mě zajímala. Tak jsem si všiml, že hodně mojih známých, co poslouchají metal, tak měli nějakou duševní poruchu. A teď si běžnej člověk jakoby v populaci řekne: za to může ten metal, že jo, že neznají jakoby ten rozdíl mezi korelací a kauzalitou. A to souvisí s tím jakoby faktem, jak je třeba v muzikoterapii a takhle, že ta hudba ti pomáhá uvolnit emoce nějaký a ten metal, jak v něm je hodně toho vzteku, i smutku někdy, záleží na částech, v těch tvrdších třeba hodně toho vzteku teda, nějaký vzpoury a takhle podobně... Smrti a podobně. A když jsem se jakoby snažil přijít na to nějak, Jestli to začalo potom nebo předtím (smích). Vždycky to většinou bylo, že ti lidi potom, co jim bylo špatně, se dostali k tomu metalu, aby to nějak tím ventilovali. Že to byl taky další důvod, co jsem u lidí nějak narazil...

Jo takže to nebylo metalem, ale bylo to, protože měli ten problém, proto šli k metalu, takhle to myslíš?

(smích) Troufnu si říct, že to nebylo metalem. A teda nemůžu jako vyloučit, že u nějakých jedinců to něco udělá, ale co jakoby z mojí zkušenosti, co se známýma mám, tak to nebylo metalem, že by to působilo nějaké problémy. Co já vím, jeden čas, nebo když prostě já mám blbý náladu nebo podobně nebo mívám, to se stane někdy, každý má, že jo třeba, nebo když jsem naštvanej, hlavně když jsem naštvanej teda, tak si fakt pustím nějaký death metal, protože jakoby lepší než abych dělal nějaké blbosti, něco rozbil nebo tak, tak prostě to vyventiluji takhle. Že docela podle mě to pomáhá nepohrůžovat ty emoce v tobě, že to jako vyventiluješ, což jako u hudby je běžný ale většinou v těch ostatních žánrech nenajdeš jakoby až takovou extrémnost do toho vzteku, nebo do něčeho... Pak když už na to si zvyklej, tak ti to nemusí stačit, protože třeba, když si naštvanej nebo smutnej, tak poslouchat jenom nějaký veselý písničky, nebo prostě blues třeba, tak jakoby, to třeba nestačí. Další důvod.

Jakože třeba v popu nebo v jiných písničkách jakoby, to není tak intenzivní? Že to člověku potom jako nestačí?

Přijde mi to tak, ale ne všech samozřejmě, že jo. Teď mluvím víceméně o tom mainstream popu většinovým, ale i tam se najdou nějakí autoři, který jakoby dokážou nějaký emoce vyvolat, že to není prostě jenom vyfabrikovaný. A s tím, že já vlastně neposlouchám jenom death metal, že když mám náladu, tak si poslechnu i něco jiného a už vůbec jako nemluvím ostatním lidem do toho, co jako by měli poslouchat oni, nebo říkat, že něco je lepší. Mě jakoby vyhovuje tohle. Což je teda další věc, co u metalistů často bývá, u nějakejch teda, což si říkal, že už jsi to u nějakých už slyšel nebo...

Ale řekni, co si o tom myslíš ty jakoby...

Takhle, nejde to zase generalizovat, ale metalisti jsou taky jenom lidi a jsou mezi nima chytrý lidi, jsou mezi nimi hloupí lidi. Ale jakoby většina těch lidí, co znám, tak protože... možná i protože metal je menšinovej, ten extrémní, a jak jsou sami zvyklí na to jakoby, že jim nerozumí lidi, tak se snaží ostatním jakoby nedělat to samý, že jo prostě. Že chtějí, aby je nechali lidi být, tak oni je nechávají taky. A pak jsou samozřejmě ale takoví lidi, který ten metal baví způsobem, že jakože prostě furt chlastaj a dělají průsery a takhle, ale moc jich jako neznám. Neřekl bych, že to je tím metalem teda (smích). A většinou teda taky, když rozdělíš tady ty dvě skupiny lidí, tak tam je i docela poznat, že jakoby ta jedna skupina má ráda jakoby složitější třeba hudební věci. Ať jakoby v té hudbě jsou nebo neangažovaný. A ti druzí to čistě poslouchají, jenom aby dělali rámus. Že to ani většinou nemusí být ta preference, že to je jen prostě póza u nějakejch, ale nebejvá to tak častý teda.

Že ti metalisté, jak to říct. Tím, že oni jsou menšinový, tak jako nechtějí ty lidi nutit do toho metalu, tak očekávají od té společnosti, že je nechají být u toho metalu, nějak takhle? Nebo co si o tom myslíš ty?

Může to být. Jako myslím, že jeden z důvodů to asi je. A samozřejmě nemůže soudit jako člověka jenom z toho pohledu metalu, že jo. Jeho osobnost je trochu širší věc. Jak znám vlastně známé, co poslouchají metal nebo to samý, co já, tak jsou hodně odlišní od sebe, takže každý na to kouká trochu jinak. Ale tuhle myšlenku jakoby v zásadě mají nějak všichni společnou. Nebejvá to ani tak, že by mysleli třeba, že všichni ostatní jsou debilové nebo nemají vkus nebo takhle, i když teda občas si děláme srandu z lidí, ale to je asi úplně běžný ve všech skupinách (smích). Jako nebudeme hrát nějaký... (smích)

Jak je to teda s tím pocitem u tebe, když slyšíš tu agresivitu z té hudby, co to s tebou dělá?

To záleží na tom, jak se zrovna cítím, co zrovna dělám. Záleží třeba, jestli jdu běhat, když jdu běhat, tak prostě běžím ještě nějak víc, protože tady u těch, když dám příklad – třeba ten vikingskej death, na tom se to tak dobře ilustruje. Ten, když slyšíš a jsi na to zvyklej, že to máš už jakoby v sobě přijatý, že jakoby si nedržíš hlavu a nechceš utíkat, co to je za rámus. Tak cítíš prostě jakoby energii, že... Jak to popsat, prostě, že by si klidně šel, šel, šel by ses, jakoby. Ať běhat nebo prát, ale ne, že by si někomu něco udělal nebo takhle. Prostě to vzbuzuje energii nebo vztek a dokáže to ventilovat jakoby všechny ty věci co nashromáždíš přes den – třeba, že tady tě někdo naštvě, tady tě někdo naštvě, dostaneš blbou známku ve škole nebo něco, a pak přijdeš domů, zjistíš, že nikdo není doma, zapneš hifinu a normálně začneš skákat a mlátit hlavou. Já si jako dělám srandu, ale ono to pomáhá tohle, protože tady to je zrovna věc, co u toho vikingskýho, tak já u toho třeba nevydržím sedět klidný, to prostě moc to jako nejde. Bud mlátím rukama, nohama. Nebo ono to jde, když si ještě hudebník, tak jakoby těma rukama hýbeš jakoby, když tu písničku třeba umíš zahrát a nemáš u sebe zrovna kytaru, tak jakoby prostě děláš, že hraješ. To znáš určitě.

Já to znám z vlastní zkušenosti.

To máš, Když si třeba pustíš nějaký blues a umíš to zahrát.

Já mám rád AC/DC, to má třeba u mě, ten efekt.

Tohle asi není čistě žánrová věc jako. Ale přijde mi to až takový extrémní, že prostě fakt jako... nedokážu u toho být klidnej.

Vyvolává ten stejný pocit, co máš třeba u toho metalu, i třeba nějaký jiný žánr hudby.

Dřív vyvolával. Když jsem neposlouchal metal... tak jsem takhle měl třeba punk, ale ne až tak intenzivně. Ono to je vždycky asi o zkušenostech a o preferencích jakoby toho, co kdo poslouchá, ale za mě, jak jsem se dostal k tomu metalu už a zvykl jsem si na to, že je to takhle tvrdý. Že to dá takhle velký podnět, tak když se pak vrátím k tomu punku nebo rocku, třeba k těm AC/DC, tak mi přijdou víc takový pohodový. Že prostě, ať

už je to třeba tónama třeba. Že oni mají myslím, oni hrajou ve standartu, v éčku normálně, nevím jestli přelazují vůbec. A tady si vem, že ty spodní tóny (u mentalu) máš třeba háčko nebo máš áčko. A když si to pustíš fakt nahlas a cejtíš třeba ty vibrace. Nebo když si na koncertě, tam je to obzvlášť. Tak to je jeden z nejlepších pocitů na metalovém koncertě. Když kapela hraje nějaký riff, kde jsou částečně ty spodní noty třeba prázdný. A to prostě, když máš před sebou repráky, tak to dělá vlny, tak to prostě cítíš na břichu. Je to fakt zajímavý pocit. A když poslouchám punk nebo rock, tak jakoby nevádí mi, líbí se mi třeba. Ale tohle ve mně nevyvolá. Jakoby taky si třeba podupávám, nebo se hejbu nebo něco. Nebo jakoby falešně zpívám, ale tohle se mnou už neudělá. Protože není tolik jakoby do extrému.

Jako u drogově závislých, ne, když si zvyšuješ toleranci. Jakože potom, se silnější dávkou tě potom slabší dávka jakoby neuspokojí.

Šlo by to přirovnat jakoby analogicky (smích), ale teda zatím se mi nestalo, že bych měl abst'ák, kdybych se od toho odstíhl. Jako něco bych si pustil něco, ale že bych třeba byl někde v přírodě, že jo, a neměl bych metal, tak bych začal sebou klepat, nebo srdeční příznaky, tak to ne. Abychom to uvedli na pravou míru (smích).

Jako že si řekl, že ten metal jakoby nabuzuje, pochopil jsem to správně?

Když k němu máš ten vztah, tak jo. Protože, ten death třeba, jak je rychlejší, black většinou ani nenabuzuje, ten je zas do druhého spektra, většinou teda, ne všechny kapely. Probouzí vlastně podobně silný emoce třeba. Nevím jak moc ten black znáš nebo ne. Black, to bývají většinou, když to generalizuju hodně, tak to bývají lidi, kteří si schopni dělat si ty masky jakoby černobílí různý.

Oni jsou hodně na tu vizuální stránku ne, jak vystupují.

Proto si z nich někteří lidi dělají srandu kvůli emo a takhle. Ono to samozřejmě není jakoby čistá pravda protože, mi se taky líbí nějaký blackmetalový songy a neřežu si žíly nebo takhle. Ten black je vlastně taky depresivnější než death. Death je, jakoby kdybych to přirovnal jakoby, k nějakému mechanismu přežití, tak death je jakoby, že když tě něco nasere, tak to ze sebe dáš ven jakoby a prostě bojuješ s něčím třeba. Když uděláš tohle a tohle, nebo jak řešíš nějaký problém. A Black je takový, že se uzavřeš spíš do sebe. A jakoby.. Black je hodně o tom smutku a o smrti teda. Jakoby celkově, ne všechno, ono nejde úplně mluvit za jeden žánr celkově.

Právě, někdo jako píše, že ten metal má naopak i na něj vliv, že třeba pročistí hlavu, že uklidní, jak to máš ty?

To taky potom, ono když tě to chvílemi nabudí a jakoby dáš ze sebe ty emoce, tak pak máš čistější hlavu, protože už jakoby v tobě neběsní to, co by si potřeboval nějak řešit. A ty emoce se nějak jakoby pročistí a může ti být líp. Pokud to nepoužívám k tomu běhání zrovna, tam čistou hlavu jakoby, to dělají i jiné věci a tam jakoby chceš držet nějak to nabuzení ale potom asi jo. Mě přijde, že to jakoby chvilkově nabudí, a potom je ta hlava je jakoby čistější. I když teda zase záleží, kde seš. Když máš fest'ák, který je 8 hodin třeba, tak tam to probíhá taky trochu jinak. Že ta hudba je vždycky vázaná na to, kdo ji prožívá, kde ji prožívá a při čem.

Co si třeba myslíš, že jsou důležité aspekty toho metalu, které by si vypíchl

Aspekty v čem?

Jakékoliv, aspekty v čemkoliv, třeba co je za tebe to charakteristické v metalu? V hudbě i kolem toho.

Tak v hudbě je to určitě pro mě ta energie, ta rychlost, většinou i složitost. Když to pak narveme do nějakých extrémů protože... nevím, jestli si už slyšel pojem grindcore třeba.

To už je něco víc s punkem ne? Metal s punkem. Nebo ne?

To je metalcore, to je jakoby punk metal. Ale grindcore, to je taková věc, která naplňuje stereotypy o metalu. Tam je to, co se říká špatného o metalu – že jakoby nedokážeš rozpoznat to, co zpívají, a že to je prostě jenom rychlej tón jeden za sebou. Tak to grindcore prostě vzal a naplnil to. Ten zpěvák nemá prostě jakoby text, on dělá zvuky, že prostě jakoby vydává za sebou prostě nějaké chrčení, ideálně co nejdelší, co nejdýl, a jakoby do dvou minut má hlasivky někde... Ale nějaký lidi to taky poslouchají, já teda vyloženě ne. A to právě to, co bych řekl, že ten metal není, ten death. Ty stereotypy z nějakého důvodu, že jo. Tomu běžnému člověku to přijde takový, protože ten mozek na to nemá zvyklý, to je s tou tolerancí. A ať už jenom třeba

množství těch not pro někoho, když je hraješ v těch basovech teda. A hlavně ten zpěv, ten je nejčastější argument jakoby. Někomu nevadí třeba ta kytara, ale vadí mu ten zpěv. Mimochodem největší sranda je, když growluje nebo screamuje, to je ta technika, holka a pustíš to někomu a po jedné písničce jim řekneš, že to dělá holka. A potom ty výrazy, to je taková k nezaplacení, protože. To je další stereotyp. Doteď je metal z větší části chlapecká část a ti běžní lidé mají názor, že ten growl nebo scream je nezdravý, že to ničí hlasivky nebo takhle. Ale ona je to vlastně regulérní technika, která je hodně těžce jakoby vypracovatelná. A udělat to správně, aby ti to nezničilo hlasivky, stojí jakoby dost energie, protože není to dost lehká technika podle mě. A já jsem se do toho nějak zamotal, co jsem chtěl říct...

Mluvil jsi o tom grindcoru, že naplňují věci, které metal ve skutečnosti není.

Prostě jednoduše, že metal tohle, co se o něm říká běžně o těch stereotypech, tak mi přijde, že opravdu není. Když si to vezmeš, ať jen hudebně, tak zahrát ty věci je dost jakoby náročný, ať už na zápěstí, na prsty na cokoli, i na paměť někdy. Samozřejmě ne všechny kapely, ty instrumentálně lepší... S tím, že někteří profici tomu říkají „sport metal“. Mají proto jakoby přirovnání. Že jsou vyloženě rozhovory s kapelama, které říkají, že potřebují se půl hodiny rozvíčovat prostě s tou kytarou než, vyjdou na tu stage, protože nějaký ty riffy za sebou, když máš třeba deset songů a potřebuješ furt lítat po té kytarě, po hmatníku, tak je to dost jakoby záhuľ a vyžaduje to, aby ty šlachy a všechno byly v pořádku, tak se předtím rozehrát, to je pak jako u jiného sportu. Proto tomu říkají „sport metal“. To je taky nějaký, z těch death metalových to pak tak dělají, protože je to jakoby náročný vystupovat.

Jako je pravda, že spoustu lidí mi psalo o tom, že je důležitá ta technická stránka věci, že to je boření hranic, nějakých lidských možností, co se týče rychlosti... co to znamená pro tebe ta technická stránka v tomhleto?

Takhle, oni jsou zase dva pohledy a já mám rád vždycky nějakou takovou střední cestu. Nemám rád věci čistě jen proto, že je něco technický, aby to nebylo čistě nějaký cvičení, aby tam byla i nějaká hudební, emoční stránka. Ale zajímavý mi přijde, to udělat tak, aby tam ta emoční stránka zůstala a bylo to co nejvíce technicky vespělý, protože znám lidi, který ať už ten metal nebo jiný žánr preferují tu emoční stránku, stačí jim 4 akordy a jsou spokojení, proti tomu jakoby nic nemám. Ale jakoby, když pak hraješ hudbu, tak tě to jako nebaví třeba každý den, že jo, hrát 4 akordy, proč bys to pak dělal, proč bys na to hrál na tu kytaru. To mi pak moc nejde do hlavy. Pak jsou zase takový druhý, říká se jim u nás „hudební neardi“. Je to spíš ze srandy. Že vyloženě všechno, každá jejich písnička, ať poslouchají nebo hrajou, tak prostě musí mít tempo 120 bpm, pak zase 200 BPM, musí to střídát, a musí mít 200 not za sebou a podobně. A třeba nedokáží do toho vložit nějaký zklidnění. A to je další věc, co jakoby mám rád na tom metalu, ono to souvisí i s tou čistotou hlavou a s tím napětím, že jsou, tam jsou části, který jsou fakt rychlý, fakt tvrdý, jsou tam fakt hluboký tony a do toho jakoby nějak střídavě vysoký. Pak ale najednou vypnou ten gain v té kytarě, to zkreslení a hodí tam třeba nějaké čistě bluesové prvky, blues rockové, prostě něco na zklidnění, ačkoliv něco temně zbarveného. Že ne jakoby nekopírují to, tvoří to v těch svých stupnicích, co se pro to používají. Jako ono to zklidní, může ti to pročistit hlavu a podobně. A pak teda to zase začne znova. A tohle mě na tom taky fascinuje, že to nebývá jednotvárný třeba. Že jakoby je tam hodně prvků, které se dají použít. Dají se kombinovat, a že to čistě nemusí být jen pro tu jednu emoci, pro ten vztek nebo pro tu energii. A to už záleží na tom interpretovi potom.

Takže si myslíš, že metal je... Jak si to teď řekl, že není jednotvárný?

Určitě mi přijde, že jednotvárný není. Pokus už nějak v něm jsi, tak už to potom poznáš, protože pro někoho to může být jenom rámus, že jo, ale pak nepustí tu mysl k tomu, aby to analyzovala co v tom je. Nebo hudebně potom tomu nedokáže rozumět. Když potom, třeba spektrum těch kapel, co všechno jakoby dělají ty jejich styly, po sluchu, aniž bys znal písničku, třeba dokážeš poznat – tohle je ta kapele, protože mají nějaký svůj styl. A když si vezmeš, ať už je to kytara nebo basa, nebo i ten zpěv, tak je takové množství technik, které se dají kombinovat, způsobů jak je používat, a hodně not teda, které se dají kombinovat, tak to může vytvářet takové množství různých věcí, že to prostě není že máš ty 4 nějaký noty a jedeš furt v nich, v nějakých progresích, v těch samých. To je to boření hranic, jak si říkal taky trochu. Někdy mi přijde, že se to přehání, protože máš teďka 9 strunný kytary a podobný věci, který fakt už můžou být trochu mimo.

Jak to myslíš mimo?

Tak, že třeba pro mě už mě to pak nějak ani emočně třeba nenadchne, že už tam třeba je jenom ta technická stránka. Už mě jenom fascinuje, co to všechno dokáže jakoby ten rozsah toho nástroje, že je to jak klavír skoro. Ale to zase záleží, dá se s tím pracovat jinak i s tou devátistrunkou. I když teď třeba nevím, co je tam za tu spodní notu vůbec, ale už je to někde hodně hluboko.

Že si myslíš, že je to spíš prezentování nástroje, než hráče jakoby?

Takhle, teď nevím, jak to myslíš.

Nevím, teď zkouším, jestli tomu nějak správně rozumím. Když říkáš, když už je to 9 strunná kytara, tak už to je nic moc jo, protože tam je ta strašně velká...

To zase záleží na tom, jak se používá zase. Tady je problém, že když dáváš hodně hluboký tóny do zkreslení, tak ony pak zanikají, nebo prostě, když je dáváš dohromady, když je spojuješ, tak vytvářejí takový... Nemusí to znít pak příjemně úplně. Ale zase je to věc preference a zvyku jakoby. Technicky na té stránce je to podobný, že to není rozdíl, je tam pak větší rozsah a i ty styly, ty techniky v tom používané můžou být podobný. Je to pak čistě o té kvalitě, co přijde, jestli si to sedí nebo ne. A s tím nějak ti interpreti to dělají jenom čistě kvůli tomu, že tam mají ty spodní tóny, tak to jakoby zneužívají a furt je používají dokola, to mě pak nebaví. Mám rád, když se to tam střídá hodně. Ale to je zase každého věc, co si v tom najde. Naštěstí těch kapel je tolik, že každý si může najít nějakou svou, jakoby co ho chytne.

Tak jo Někteří lidi říkají, že metal je hodně otevřená hudba.

Myslíš jako ve vlivech, co se do toho dává, do skládání třeba? To souvisí s tou tolerancí k ostatním žánrům. Já neznám nikoho vlastně osobně, kdo by řekl: „já poslouchám death metal a ostatní vůbec není hudba.“ Nebo takhle, když to teda přeženu teda hodně. S tím, že člověk má spoustu emocí a ke každému se mu hodí nějaká jiná hudba, i když nějakou preferuje třeba, i když je nějak založený ten člověk. A ty různé prvky se dají využít i v tom metalu. Protože metal nemá žádnou obecnou definici, že jo – tady může být tohle a tohle, jinak už to není prostě metal. I když ty, jako interpret se rozhodneš, že si dáš do té písničky na chvíli zklidnění, nikdo ti v tom nebude bránit a fanouškům se to buď líbí, nebo ne. Nebo tobě se to líbí, nebo ne. To je všechno věc jakoby těch preferencí už potom. A když to vezmeš potom, když použiješ ty kytary s větším jakoby rozsahem, tak je zajímavé zkoušet jakoby vyvolat ty prvky z ostatních žánrů a převést je do tady toho rozsahu. Ať už si vezmeme třeba to AC/DC, tak tenhle styl nehrajou se spodním tónem, když máš „áčko“ nebo „béčko“. Tak je někdy sranda to zkoušet jak by to znělo, kdybys to převedl jakoby do toho. Třeba Jak by znělo AC/DC jako death metal. To spíš jako ze srandy zkoušíme takové věci. To není vyloženo, že by jsme to převedli nějak do písničky. Když si to vezmeš, tak každý žánr vychází z nějakých vlivů prostě, ze kterých vznikl, se smísl... A já nemám rád to škatulkování nějaký přesný. Přijde mi, že se to furt jakoby vyvíjí, a že ty kategorie jsou nějak uměle vytvořené a prostě jsou nějaké zjednodušené, stejně jako se stereotypy. Můžou ti občas pomoci, dřív tam mohly zachránit život nebo něco takového, když jsme byly třeba v pravěku. Ale vlastně nechci se zahrnovat jenom na ty kategorie nějaký přesný, to pro mě nemá smysl.

Lidi píšou, že metal je jako hudba otevřená jednak stylům, že to strašně jak to říct, že do sebe zahrnují různých žánrů, ale že to je i myšlenkově otevřená hudba.

To zase souvisí s tím, kdo ten metal dělá nebo poslouchá. Protože samotnej metal tě nevede vyloženo jenom k tomu, abys měl otevřenou hlavu. To vždycky závisí na tom, kdo to skládá. To dobře může vystupovat na textech, protože, jak máme tu instrumentální složitost na jedné straně, tak samozřejmě ti zpěváci si chtějí vytvářet jakoby, ať už básnicky nebo prostě významově složitý texty, že to není všechno jenom o té hudbě, že většina kapel co znám, i co se mi líbí, a mám tohle rád, když to dělají, tak snaží se dát své hudbě nějaký význam. Ať už poeticky nebo prostě, nějaký jev, nějaký zážitek a není to čistě někdy jenom o tom prostě, že si to jenom pustíš, si buď naštvanej, nebo máš v sobě energii. Ale nějaké písničky tě donutí se i zamyslet, což jakoby v hodně stylech zase není, že to není vyloženo hudba jenom, kterou pouštíš v hospodě, když piješ nebo takhle, ale dá se s tím i prostě přemýšlet o něčem, u nějakých kapel teda.

Takže jsou pro tebe důležité i texty.

Takhle. Pro mě je důležitý všechno. Ale jsou. Co já jsem skládal, tak vím, že jsem na to dával důležitý jakoby důraz, protože... Aby tam prostě nebyly ty texty zbytečné. Aby tam nebylo nic jen tak položeného, jenom protože jsme jako zvyklí, že v písničce je text, tak ho tam dáme, abychom měli písničku nebo něco. Když už tam je, aby prostě měl nějaký význam, aby něco ukazoval nebo prostě k něčemu tam byl. A pak to

vede k tomu teda, že ten metal jak si říkal, že je otevřenější. Tak tam je otevřený v tom k čemu ho použiješ. Někomu se nechce přemýšlet třeba, někomu na druhou se chce, někdo chce ho mít k běhání, někdo chce jako vyndat svůj vztek, a v tý hudbě, jak je tolik vlivů, tak tam může být tohle všechno a každý si v tom a pak může vybrat, nebo to střídá podle nálady že jo.

Ptám se proto, že spoustu lidí vlastně, co mi psalo jako ty práce tak zdůrazňovali ten text. Že chtějí mít, aby v té písničce bylo nějaké sdělení. Aby se dalo nad tím textem uvažovat.

No, ono pak taky záleží, jestli začínáš psát textem nebo písničkou protože ono to pak dopadá trochu jinak. Ale je to takhle podobný u lidí co znám, nebo i když koukám jakoby na rozhovory s kapelama, tak asi o to se snaží většinou.

Napadá, že když jsem si pouštěl některé death metalové písničky, a našel jsem si k nim texty, od těch kapel, které mi psaly ty zprávy, tak ty texty, jakoby fakt básnické, nebyly špatné. Ale když jsem to slyšel, tak tomu nebylo rozumět.

Jakoby k tomu screamu. Jakože když čistě neznáš ten text...

Když slyším píseň napoprvé, tak si myslím fakt, že to nemá slova, ale přitom ty písničky slova mají.

Protože nejsi zvyklý na tu techniku. Já dokážu už, když vlastně na mě někdo zascreamuje, ne že kdybych šel na ulici a někdo začal screamovat. Tak nerozuměl bych mu třeba všechno, protože i pro mě je to jakoby, pro ten mozek složitější. Ale je to vlastně, jako když se učíš znova mluvit nebo něco, abych to prostě ... ten mozek, chvíli mu trvá, než se naučí nějak dešifrovat prostě ten styl. Druhá věc je teda, že u většiny písniček, že když znáš slova, tak tomu rozumíš pak, docvakne ti to. Když to slyšíš poprvé, tak ti to tak může připadat, protože ten mozek ti řekne „co to je“? To je nějaký řev, ono to tak vypadá. Ale je to fakt o zvyku, protože ... Taky ze začátku, když jsem vlastně slyšel poprvé scream, to si pamatuju, tak jsem taky nerozuměl.

Takže teď když sis na to zvykl, tak si schopný něčemu rozumět.

I když slyším vlastně neznámou kapelou, tak prostě jsem zvyklý, takže už slyším, ne všechno teda, ale přijde mi, že všechno nerozumím, ani když slyším normálně zpívat, protože i zpěv samotnej deformuje slova nějak a můžeš si do nich vkládat něco jiného, než co zpěvák řekl, protože máš i jinou intonaci než v běžném mluveném jazyce. V tomhle mi to pak přijde, že to je pak podobný, když už si na to zvyklý, že to je podobně jako normální zpěv. Že když tu kapelu neznáš, tak taky jakoby nerozluštíš všechno.

Jsem si pokládal otázku, že když je v metalu důležité to sdělení, proč je tak zkreslené. Protože když chce interpret něco říct světu, proč třeba nenapiše báseň, která by byla víc přístupnější. Co si o tom myslíš ty třeba?

Tak nad tím jsem úplně nepřemýšlel, protože už nějakou hodně dlouhou dobu mi přijde, že už tomu rozumím, tak mě nenapadlo nad tím přemýšlet. Ale když se nad tím zamyslím... Tady jde o to, že metal vlastně nikdy nebyl určený jakoby masou, i když dneska už jakoby masový poslouchání metalu začíná, když už jsou hodně velké festivaly, když vidíš takovýhle masy lidí, kteří tohle poslouchají. Ale původně nikdy jako k tomu nebyl určený a myslím, že se vždycky počítalo s tím, že je určitý okruh lidí, kteří tomu rozumějí a nerozumějí ale tohle je jen domněnka, nevím...

Na to je taky těžké odpovědět, já jen jestli na to nemáš názor, jestli se s tou otázkou někdy nesetkal

Ne, nesetkal jsem se s tou otázkou moc. Protože, ono tam je důležitý všechno, není tam důležitý jenom text, ale i ostatní věci. I ten zpěv jakoby. Když se koukneš na tu strukturu toho textu, jako třeba o čem, vyjádřit ho normálním zpěvem by mi přišlo taková... Nemá to tu sílu v sobě, což znamená, že když máš nějaký to sdělení, tak ho chceš vyjádřit jakoby co nejsilněji. A ten scream nebo ten growl. Tak tam prostě Když zařveš takhle, tak to sdělení z tebe prostě vyletí pořádně, že to prostě není nějaký slabý hlas, že je to opravdu jakoby hlas.

Je to zajímavý, protože někdo psal, že v tom metalu je text a hudba kontextem. Že jakoby dává ten text do pravých kolejí. Že to sdělení, které chce říct, zdůrazní tou hudbou, aby tomu dávalo kontext tomu sdělení.

To pak záleží, protože každá kapela píše i skládá jinak zase. A pak záleží, jestli třeba jsou poeticky zaměřené a chtějí opravdu dát nějaké sdělení, což nebývá často teda. Většina death metalové hudby je sice o tom sdělení, ale je o tom, aby se ten člověk k tomu nějak našel cestu a sám nad tím přemýšlel, že to není vyložené – „já ti říkám tohle a tohle teď a ty mě budeš následovat“ nebo něco takového. Jsou i metaly kapel, které upřednostňují tu hudbu před tím textem. Jsou třeba i čistě instrumentální. Nebo jsou nějaký, který mají instrumentální jenom písničku a pak zbytek alba písně s textem. A to pak záleží fakt na tom, kdo to dělá, protože je hodně přístupů už teďka. Všechno se to tak rozvětvilo, tak zahrnout to jedním slovem death metal už potom není úplně přesný. Ale u nějakých to tak může být, jak říkáš.

Myslíš si, vím, že to nejde paušalizovat, že se texty toho extrémního metalu, že se soustředí kolem nějakých témat?

Můžeš ho napsat o čemkoliv, ale tady jde o to, co preferuješ zase, že jo. Ale jsou takové běžná témata, které jsou třeba většinový. Protože vlastně i nemainstreamová věc má mainstreamové prvky po sobě nějaký... A běžná témata bývají buď, bývá to smrt většinou teda, pak nějaký násilí, války a podobně. Často to bejvá jakoby náboženství nebo neexistence boha. Ne už teď často tolik teda, ale bývalo... A podobný věci, nevím nějak, co z toho vybrat protože, takhle nad tím taky úplně nepřemýšlím, protože těch témat je opravdu hodně. A když si vezmeš jakoby mysl umělce, která hledá témata pro svoji tvorbu, tak buď to na co narazí, nebo stále nová témata jakoby a pokouší se pomocí toho metalu nějak popisovat široké spektrum věcí, ze kterých úplně jakoby vytáhnout 4 věci nebo 5 úplně nejde. Ale u nějakých kapel, např. že ten vikingský death metal, co jsem říkal, tak půlka textů je vlastně o mytologii vlastně, což je druhá zajímavá věc, nevím, jestli si na to někdy narazil. Ale jsou pak takové vtipy jako „tuhle kapela mě naučila o dějepisu víc, než škola“ a podobně. Protože nějaké kapely to takhle dělají vážně jakoby, že tam buď zahrnují nějaké historické události, nebo mytologii a podobně. A pak vydávají k tomu jakoby nějaký popis pod tím textem nebo pod videem, anebo podobně. A u toho vikingského death metalu, tam máš vyložené jakoby písničky na Ragnarok a podobě.

Na co?

Ragnarok – konec času v jejich mytologii. Je to vlastně... Podle Vikingů to byl konec časů, co nastane nějak podobně. Prostě Odin sestoupí z nebe, všichni nějak se tam nějak pomlátí s nějakým velkým hadem z moře a podobně. Všichni nakonec umřou, a že to je předem napsaná a nikdo to nemůže změnit. Takže asi nějak tak. Taky to neumím přesně podat, ale tyhle si vybraly přímo tohle téma jakoby, a točí se okolo něho pořád. Že jakoby se sami stylizují sami i do Vikingů, třeba na koncertech někdy. Dělají vikingské videoklipy. Jestli znáš seriál Vikingové. Tak s tím měl jakoby videoklip, protože ono to dobře sedí, ta hudba a tohle. Že když vidíš ty velký vousatý Vikingy, jak se tam mlátějí a do toho, když hraje ten metal, tak to jakoby dokáže k sobě sedět ten videoklip potom. A já už zase nevím, proč jsme o tom začali mluvit o tomhle tématu...

Témata těch textů, okolo kterých se soustředí.

Takže většinou to bývá, že ty témata bys mohl vybrat u té jedné kapely, ne celkově. Že je jich vážně hodně, ale každá kapela si jakoby vyjme pár nějakých svých, o které se nějakou dobu jakoby zajímá. V průběhu času se to může měnit. Ale většinou to začíná někde u nějakých pár.

Jaké texty třeba tebe zajímají?

Myslíš, co mě zajímá, nebo co píšu?

Obojí, i co skládáš, i co přijímáš i co produkuješ.

Tohle zase záleží na životní situaci a s náladou a podobně. S tím, že já mám rád filozofii a podobný věci a rád přemýšlím nad absurdními věcmi nebo nad věcmi, který běžná společnost jakoby vytěšňuje, třeba nad smrtí, což je velký téma v tom death metalu. A já jakoby nejsem v těch tématech nějak uzavřený. Já prostě poslouchám, snažím se přemýšlet nad tím, co jako by tím třeba mysleli tou písničkou, a buď mě to téma zaujme, nebo ne. Ale vyhrazený svoje nějaký oblíbená témata nemám. A co píšu, co skládám, tam to bejvá podobně, co zrovna v té chvíli potřebuju ze sebe jakoby dostat, protože tady někdy to funguje jako katarze i to skládání. A nevím, nejde to moc generalizovat zase. Je to složitý takhle zkoušet shrnout.

Nemusíš to generalizovat, můžeš to říct za sebe.

Mám rád všechny témata, co jako se k tomu nějak vážou a co mě zaujmou. Ale aby to mělo nějakou hodnotu tak, když dám příklady nějaký toho, tak jsou to třeba myšlenky na revoluci nebo na boj. Pak na emoce, na

vzteky na nějakou nespravedlnost, nějaké katastrofy, na smrt a podobně. Zajímavé je, když metalisté píší o reinkarnaci a zaujalo mě, jakoby v tom co poslouchám, i ta vikingská mytologie nebo i ta historie. Protože člověk, jak si zvyká slýchat v té písničce, najednou ho to začne zajímat, zjistí si mimo to, jak to jakoby vlastně bylo a jestli to mají správně v té písničce. A takhle jsem se k tomu dostal. Že jsem i četl nějaké knížky o tom a podobně.

Je to zajímavé, protože hodně lidí psalo, že metal je donucuje přemýšlet o jiných tématech, hledat si v knížkách kolem toho, zajímat se do širších souvislostí.

Nějaké kapely... Ono zase záleží, jak je ten člověk nastavený. Protože hodně metalistů, co znám. Zase to nejde úplně shrnout. Opravdu fakt většina co znám, tak jsou hodně přemýšliví lidé. Kromě těch co to mají jako nějakou pózu, jak jsme říkali, chlastat a dělat rámus. Ale většina, což je věc, která může souviset s těma duševními poruchama, třeba s depresí a podobně, co nějak u nich opravdu bylo, že to byl problém pro ně problém pak. Ale tak většina těch metalistů, co znám, tak jsou přemýšliví lidé a mají sklon jakoby ten metal analyzovat, že to není čistě jenom tím metalem, ale tím, že on to povoluje, že to v něm jakoby je, a když ten člověk chce, může si to z něj vyjmout a přemýšlet o tom. Že jakoby tu možnost nabízí. Že prostě, že to v tom můžu najít. Někdo si tam najde jen tu hudbu třeba a je spokojený, ale lidé přemýšliví si tam vždycky prostě něco najde. A tohle na tom mám rád, že jakoby hodně spousta dalších žánrů třeba, ne všechny samozřejmě, ať hodně třeba z popu, tak je třeba o té muzice, nebo aby se člověk cítil dobře a podobně. A když chce o něčem přemýšlet, tak nemá o čem, nemá co už najít, není tam žádná vrstva pod tou hudbou nebo pod tím jednoduchým textem, ale tady když chceš, tak to jako hodně v písničkách je. Je tam ta možnost.

Není to samozřejmě tak, že by třeba metalisti byli nějak filozofové nebo podobně. Ale bejvají to většinou jakoby, třeba jejich osobní názory nebo něco na světě, a člověk pak přemýšlí, konfrontuje se s ním, třeba i s ním nemusí ani souhlasit a prostě přemýšlí nad tím.

Vlastně hodně lidí psalo, že ten metal je takový, jako to říct, takový inteligentní, racionální, takový jako komplikovaný vnitřně, mění se tempa. Je i těžko stravitelný. Tím growlem, tou tvrdostí. Intelektuální, těžko stravitelný.

Proto to taky nějaký lidi mají jako tu pózu, protože si vyloženě říkají, čímž paradoxně jakoby popírají to, co mají říkat, že jakoby oni poslouchají metal, že jsou ti lepší. Čímž to popírají, protože vlastně stavět se nad nějakou hudbu jakoby, to není úplně dobrý názor, nebo produktivní názor, nevím jak to vyjádřit. Ale je tam důraz v tom, že prostě metalisti jsou na to většinou hrdí, když se jich zeptáš, že to, co oni mají rádi, takže to má jakoby nějakou vnitřní integritu a prostě je za tím hodně práce že jo, není to jednoduchý jako moc. Prostě Nahrát třeba metalové album, je dnes poměrně složitá záležitost.

V čem všem složitá?

Jednak po fyzický stránce, to pak souvisí s tím to všechno nacvičit a jakoby ukázat na stage, protože když vymyslíš nějaký nový sólo metalové, někdy ho můžeš skládat třeba před tím, než ho vůbec hraješ a pak ho dostat do těch rukou protože hraješ pak víc jakoby rukama, instinktem, než hlavou, že by sis řekl, že teď zmáčknu sedmý políčko, a teď desátý, na to není čas, že jo. A dostat to všechno do rukou a do těla, do mysli, jakoby synchronizovat to, to je jedna věc. Druhá jsou samozřejmě prostředky jakoby, to je u všech žánrů, to není jenom tady. A pak je další věc, že záleží taky, kde je ta kapela umístěna, že ne všude se najde fanoušek pro metalovou kapelu, že to není mainstreamová záležitost. A úplně nejsložitější je na tom asi to skládání toho, protože když tam máš tolik prvků, které chceš vyhnat do složitosti, že nechceš jako žádný z nich zanedbat, tak jakoby trvá to potom. Což taky není jenom tady v metalu, ale je to tam hodně častý... Na to je vlastně i taková, dělají se videa třeba, „making of“ a takhle, a máš tam záběry nějakého zoufalého kytaristy, který prostě zahraje šílený sólo, nahraje ho na desku prostě a říká, jak tohle budu hrát na živo, že to nejde. Zahrát to sólo prostě dvakrát stejně je docela náročná záležitost.

Jaké jsou třeba pro tebe, koncerty, živá vystoupení. I z pozice producenta i z pozice recipienta.

Tak obojí je super pro mě. Ať už třeba nějaký ty barový, což bylo většinou teda, když jsem hrál já, a nebo ty opravdu velký, kde posloucháš, ať kvůli těm basům třeba, to je jedna věc, jak tebou všechno proudí ten zvuk. Že tam pak cítíš všechnu tu energii, co doma posloucháš, nebo co ve sluchátkách posloucháš tak to všechno slyšíš znásobený prostě jako by v tom velkém měřítku, tu všechnu energii v těch velkých reprácích co tam mají, že jo, někde na tom festáku nebo takhle, tu všechnu tu energii ještě znásobí. Což tady to je asi jeden z mála žánrů, kde prostě spousta lidí to má radši neživo, než prostě někde doma nebo takhle, že to opravdu

bývají jedinečné zážitky, protože když ta kapela je dobrá a dokáže to udržet, jakoby to, co když dokážou držet to, co nahráli, jakože třeba hrají fakt dobře, tak to pak sebou nese spoustu energie. A druhá věc je, to jsi možná slyšel, že se metalisti potkají, jak jich je málo, tak se vždycky dokážou nějak domluvit. Když je tam takový to, že znají všechny písničky, že jo, ty skupiny, všechny ty alba, mají na to nějaké podobné názory a pak prostě, to jsem zažil i já, že jo, mám pivo jsem na koncertě, kámoš mě přivede do nějaký skupiny jeho kámošů, s nimi se začnu jako bavit bez problémů o tom samým úplně prostě a rozumíme si jako bychom se znali 10 let. Ty lidi mezi sebou mají společnej zájem, protože ten metal není čistě jen jakoby hudba v tom smyslu, že většina lidí, jak říkají, že třeba poslouchají všechno, nebo že se jim něco líbí... Metal sebou nese, jak jsi říkal, to přemýšlení, nějaký ten zájem, že prostě, když si metalista, tak znáš nazpaměť jména těch písniček, těch lidí v kapele. Co dělali, kde dělali a takhle, znáš, co je za téma písničkama, nebo co si myslíš, že za nima je, že to čistě není jenom o tý hudbě. Člověk o tom ví hodně věcí a to jako usnadňuje pak o tom s někým mluvit, protože když máš s někým společný zájem, tak je to jednoduchý.

Jak bys popsal třeba komunitu kolem metalu, třeba atmosféru na festáku, metalového koncertu?

Pro lidi běžně ve společnosti by si řekl, že asi tam obětují nějaký mimina nebo něco, ale takový názor dneska už taky není naštěstí. Ale kupodivu mě přišli vždycky na festácích přátelský protože, samozřejmě na jednu stranu se najdou lidi, co dělají bordel i tak, nebo průsery, to je všude. Ale jakoby ta většina těch lidí, ať je znáš nebo ne, tak je prostě, snažej se být zadobře prostě, aby se neměl nikdo špatně, aby si to všichni užili dohromady a je tam taková věc, že hodně, jak je stagediving, tak to samý dělají fanoušci potom sobě navzájem, že prostě někoho vyhoděj nahoru a střídaj se furt. A na metalfestu je taková tradice, metalfest je v Plzni takový větší festák, jezdí tam zahraniční kapely hodně, není to čistě jenom death metal většinou, ale bývá tam i ten death metal, je tam pár mých oblíbených kapel před rokem. A je tam taková tradice, že se tam vyhodí řada lidí za sebou a házejí je jakoby před podium. Jak máš takhle ochranný ty mantinely, tak prostě za ně. A sekuritáři už to ví, jsou na to zvyklí. A oni se nechají takhle unášet a pak je hodí za to, a ti sekuritáři jsou zvyklí, tak je pomáhají chytat, mají tam otevřenej vchod prostě, tím je pošlou ven a oni jdou zrovna třeba. A takhle půlku festáku vyloženě je vidíš, jak je jedna řada takhle za sebou, vyloženě ty lidi, jak jsou na těch lidech, tak oni jsou za sebou, ne že by byli jeden, ale oni jsou v řadě za sebou a stojíš frontu a ještě se necháš hodit k podiu a pak jdou zpátky do řady (smích). A je to tolerovaný, nevidíš tam, že by je ti sekuritáři mlátili nebo něco, oni se jako smějou, i když je to musí štítat asi trochu.

Vůbec nevím, jak to funguje u nás v Česku, ale když dívám na záznamy třeba na Youtube, tak se dívám na záznamy moshpitů nebo wall of death, kdy naběhnou do sebe. Co ty na to říkáš?

Do wall of death už nechodím (smích), ale do moshpitu jo, když je dobrý koncert tak si skočím. To je druhá věc, že ten jakoby metalistický tanec je trochu jiný, nejsou tam žádný prostě ordinovaný kroky, co máš dělat, že jo, prostě mlátíš sebou nějak, mlátíš do těch lidí, ale je tam jakoby mezi náma jedno nepsané pravidlo, že když někdo spadne, tak ho někdo zvedne. Vidím to furt naštěstí, že neviděl jsem, že by někdo někoho ušlapal, to jsem prošel hodně moshpitama, a i já zvedám teda lidi. I já jsem spadl, se stane že zakopneš a najednou jsem na zemi a což je docela strašidelný zážitek, když tam všichni... Ale většinou jseš, ať si nebo nejsi s kámošema, a prostě vidíš člověka, kterýho neznáš a je na zemi a prostě ho zvedneš, protože víš, že bys nechtěl být na ty zemi. A víš, že oni ti taky pomůžou, když jakoby to uděláš. Je to takový... Může to být nebezpečný, stane se občas třeba zlomenina nebo něco, ale na druhou stranu nestává se to furt a je to zábava prostě. Jako snažíme se někomu prostě neublížit, ale někdy se prostě stane, že.... Pak vidíš, třeba nějaký, jakoby když si vezmeš, že se občas stane zlomenina. Tak lidi, co to mají, si vytáhnou ty zlomeniny a říkají, že to je nebezpečný a že by se to mělo zakázat, ale...

Počkej, jak myslíš zakázat?

Že by se to mělo třeba hlídat, že by se to mělo od sebe třeba oddělovat, že jo, nebo takhle, že by ta pořadatelská služba měla něco dělat. Ale třeba za celý metal fest, co jsem teďka byl, tak se nikomu nic nestalo. Že by vyloženě zůstal ležet nebo že by tam musela jet sanitka, nebo že bych viděl, někomu se zlomila ruka, nic z takovýho se nestává běžně, to je opravdu jakoby tak malá četnost, že to je... prostě je to míň než u sportu třeba. Já vím, jak jsem hrál fotbal, tak tam ty zranění že jo jsou furt, já jsem měl několikrát přetřhaný vazy v kotníku, v koleně a ve všem. A vlastně z moshpitu nemám ani jedno zranění naštěstí takže. Maximálně tam počítáš, že někdo do tebe narazí, ale v tom adrenalinu co do tebe pumpuje ten metal, tak tě to nebolí většinou. A kdo nechce, ať tam nechodí samozřejmě. Když se chce někdo dostat pryč, tak mu uděláš cestu, není to, jako že tě tam budou držet a budou tam do tebe mlátit, to jako ne.

A co říkáš na tu wall of death, nevím, jestli to popisují správně, je to to, když se lidi rozběhnou proti sobě.

To mi přijde už trochu nebezpečnější. Ale na druhou stranu když to lidi chtějí dělat, tak tomu moc nebráním. Tam je to samý vlastně. Když někdo zakopne v tom, tak ten druhý musí uhnout, protože tam je to ještě nebezpečnější v tom, protože běžíte proti sobě, protože to není jakoby náhodný náraz. A co se tam dělá, tak tam se dělá, že jak běžíte, tak tam neběžíš, že by ses srazil hlavama nebo něčím, tam se dávají ruce vždycky. Ono to vypadá jako náraz, ale tam se většinou jakoby nějak zachytne.

Jakože natáhneš ruce před sebe? Jako že se chrání.

Jako nějak napůl, nebo takhle prostě... Dává to smysl, že nepoběžíš proti někomu (smích). Jako, takhle... Je to nebezpečnější než ty moshpity bych řekl, ale taky běžně se to dělá bez zranění úplně, teda často. Jako může se něco stát, že jo, prostě, ale ty lidi to baví tak...

Jaký máš na to názor, protože ono to vypadá dost agresivně. To není jako Roudies na fotbale, že běží proti sobě, aby se bily, je to něco jiného, ale působí to agresivně, ale je to asi něco jiného, tak jaký na to máš názor?

Ono to není agresivní v tom smyslu někomu ublížit. Jak jsme se bavili, že metal je o uvolnění emocí, tak tohle tě uvolní hodně (smích). Je to v tom že, můžeš nějakou skrytou agresi si vybit, ale tak abys nikomu neublížil. Což znamená, že každý z nás v sobě má nějaký agresivní tendence, ale tohle všechno je jakoby napůl kontrolovaný. Že to nejsou lidi, který by prostě řádili nějak bezhlavě a většinou, když ti někdo třeba začne dělat problémy, ono se to někdy najde, tak když jsou tam jeho známí, tak ho odtáhnout nebo ho uklidnit, protože jako to je nebezpečný, kdyby všichni tam jakoby dělali, začali se prát. To by už pak nemohlo být a pak většina lidí by si to neužilo, pak by byly problémy z toho.

Tak to není jen v metalu, to je i v punku – Pogo. Taky do sebe naráží.

Tohle je v punku podobný, akorát tam nebývá ten „wall of death“. A dají se z toho dělat i dobrý videa. Protože, když se koukneš, třeba na Rock am Ring, nevím, jestli znáš, tak tam jak je ta hromada lidí, jak je tam ten dav, tak ta kapela, když jim prostě řekne, že jako ať udělají ještě velký moshpit, tak tam uprostřed prostě se rozběhnou lidi od sebe, a prostě stovka lidí třeba udělají moshpit dohromady, takový velký kolo. TO si taky můžeš najít na internetu, jsou to docela jakoby známý videa, a tam už to vypadá hrozně z dálky. Ale je to ten samý princip furt teda, když se tam takhle točí dokola, ono to pak většinou bývá, že neběhají náhodně, protože je to už těžký v tom množství. Točí se dokola a v té době do sebe nějak narážejí a takhle, je to takový složitější.

Já jsem právě viděl, myslím, nevím, jestli to byl rock am ring, ale viděl jsem jako záběr, kdy ten frontman kapely řekl: „your side, kill these motherfuckers over there and your side, kill these motherfuckers over there“. Takže to jako působilo jak fakt agresivně, a jako, právě pro to se ptám, víš, že to působí na druhou stranu agresivně, ale ten důvod je jiný.

Ta agrese tam je, to nepopírám, ale není to taková ubližovací. Ty počítáš s tím, že někdo do tebe narazí, ty do někoho narazíš, ale s tím že máš v sobě ten adrenalin a nenecháš to jít za nějakou mez, neběžíš na někoho takhle, třeba pěstí. Ti všichni lidi jsou tam za jedním účelem, užít si koncert, a nejsou to ty fanoušci, jak si říkal, „tyhle lidi nenávidíme, protože fandí jinému týmu a musíme je zabít“. Nevytahujeme nůž a prostě takhle. TO se pak dělá tady v tom, že se když jsou dva kámoši a každý jde na jednu stranu a hledají se pak (smích).

Takže to není za cílem někomu ublížit, ale i dva kamarádi se hledají a srazí se

Někomu ublížit, to by se potom přestalo dělat, protože to by končilo hodně blbě, když si vezmeš kolik lidí tam je. Kdyby chtěl někdo někomu ublížit tak se pomlátěj a nechaj tam někoho ležet. To už je pak takový... nevím no...

Dovedl bys popsat nějaký pocit, když stojíš v tom davu a posloucháš toho interpreta?

To záleží. Ono jsou i takový fáze. Já o tom přemýšlím, i co se tam děje. A ono, když to začíná nějak ten fest, tak je to ještě takový napůl, ale když je potom ten vrchol kapely, např. po 7 songách, tak ty nejenom cítíš ty basy všechny, cítíš v břiše ten pocit, to se blbě popisuje ten pocit, ale tu všechnu energii, se chceš hýbat, a když vidíš všechny okolo tebe, jak mlátěj hlavama, dělaj tohle a všichni jakoby do rytmu, teda spíš ne do

rytmu, protože jsou opilí a ... Co já se bavím vlastně, tak je to vždycky taková absolutní pohoda vlastně, i když jsem nebyl opilý, takže můžu vyloučit to pití, jako by to byla kontrolní skupina (smích). Je to pocit, že tam jsi prostě s lidma, že to jsou kámoši nebo ne, který vlastně znají tu kapelu, jsou tam za nějakým účelem a jakoby víceméně bývají v pohodě většinou a dělají to samí a jsou tam pak i takový skupinový kreace, že všichni dělají to samý nebo ta kapela má v písni nějaký rytmus a ty nějakou notu tleskáš nebo něco, a navíc tam je hudba, kterou máš rád a posloucháš ji celou dobu. Je to hlavně o té pohodě pak. Že to vybuzuje jen nějakou dobu a pak se to zklidní a pak je to ta pohoda. Že furt nějak mlátíš hlavou nebo tak, ale vnitřně to není tak, že by to byl nějaký chaos, že ten člověk se naladí na ostatní lidi, na tu kapelu na ty písničky a je v pohodě potom. Akorát to tak potom nemusí zvenčí vypadat pro ostatní lidi.

Co by se stalo, kdyby tam přišli... Jsou i v takových případech metalové koncerty otevřené jiným lidem, kdyby tam přišel „šampon“ v bílém triku. Zajímá mě, jak ta komunita funguje během to.

Tohle já jsem zažil. Protože když se dělají festáky, tak tam není jeden žánr většinou, snaží se to stylizovat, ale musí to nějak přecházet, protože oni tam chtějí nejvíc lidí, vydělat co nejvíc peněz protože samozřejmě z něčeho musí žít. A my jsme jednou měli takhle vlastně... byla metalová kapela a před ní byl něco jakoby nu-metal nebo rap. Nu-metal je spojený rap s metalovými prvky. Tak tam byli takový ti hopeři, ti klasičtí, kdyby si vzal stereotyp hopera s tou kšiltovkou a kalhotama a takhle všechno vyhrnutý, a po nich tam přišli lidi v černém, v kožených bundách a takhle. A to je vlastně druhý dobrý pocit, když vidíš dav, který je celý v černém. To mám taky rád, mám rád černou barvu a trička kapel a pak to působí dobře, když vidíš takhle všechny lidi, ale to je taky pak otázka preference potom. Když tam byly ti hopeři takhle, tak ono to nepůsobilo nějaký potíže, že by se tam začali prát. Jediný co zaregistruješ, tak to jsou nějaký nevraživý pohledy, nebo většinou je to spíš smích třeba, protože navzájem mají nějakou hodnotu, ti mají nějakou hodnotu, ta tvoje je blbá, ta tvoje je blbá, já se ti budu smát. Většinou v takovémhle nějakým smyslu. Ale že by tam byla nějaká agrese, že by někdo viděl a zmlátil ho, tak to jsem neviděl nikdy. A stalo se mi jednou, že prostě jel jsem na festák někam dál, jel jsem se kouknout, protože tam byla jedna česká kapela, tak jsem jel s tátou, že jsme jeli na motorce spolu a předtím jsme se byli nějak projet na motorkách, a on není metalista a měl čistě bílé tričko na sobě a vypadal jako běžný člověk úplně a stál v davu se samými metalistama, že jo. Ale ono, když se tam chováš jakoby... když neporušuješ nic, co by někomu vadilo, tak ti nikdo nic neudělá, bych řekl... Je to takový nech žít a ... Už nevím... Žij a nech žít, takhle to je. Protože lidi si tam jdou užít koncert a ne s někým bojovat. Je ti jedno, kdo tam je, protože víš, že většina těch lidí jako sdílí stejný myšlenky jako ty a někoho si tam vždycky najdeš, s kým se můžeš dívat tak je pak úplně jedno, když je tam jeden člověk, co tam nemá co dělat, kdyby tam nešel tak tam třeba na někoho čeká nebo tak... Samozřejmě se může najít někdo, kdo dělá problémy, ale není to ta většina.

Je potom rozdíl, když seš ten muzikant na tom podiu.

Je to velký rozdíl. Vždycky to je určitě rozdíl protože, ty se nesoustředíš jen na tu recepci a soustředíš se na to, abys něco nezkazil. Pak můžeš různý věci s davem a podobně ale ono když vidíš, když hraješ metal a podobně a vidíš ty lidi, jak si to tolik užívají, protože mají rádi ten žánr a podobně, a ty se jim do toho zrovna trefíš, skákají ti, dělají ti moshpit a pak řvou a jako máchají hlavama, tak ti to jakoby... Cítíš to fakt hodně dobře, protože nějaký popový hudebník může mít plnou halu lidí, ale nikdo tam třeba nemusí být na něm, nebo ho nezajímá, co hraje a třeba tam jenom stojí nebo fotí nebo něco. A zase nechci nějak generalizovat, to je příklad, ale tady prostě neznámá skupina, která hraje podobný žánr, tak ti lidi jdou tam za tím žánrem a chytanou se ti a je to fakt dobrý pocit potom, protože umožňuješ lidem nějak prožít nějaký emoce a prostě být v pohodě a ty jsi pak taky v pohodě, že tě nevypiskají a takhle (smích). Někdy je to sranda, když hraješ někde, kde nejsou úplně všichni metalisti. Já nejsem zlomyslný člověk, ale stalo se nám, že jsme hráli na festáku menším, v nějakým menším městě, a tam prostě byli nějakí metalisti a pak tam byli nějakí běžní občané, protože tam před náma hrály punkové kapely, a my jsme tam byli nejtvrďší. Takže tam seděli takový ti staří lidi na pivu a koukali na to, co to děláme, Jestli nám jeblo nebo něco, protože je to takový... Metalisti neradi někoho ovlivňují nebo to, ale jakoby když se s něma někdo konfrontuje, tak z toho máš srandu, protože víš, že ti lidi tomu nerozumí tomu metalu.

Jasně, když ti někdo řekne, že tohle je ďábelská hudba a doma obětujete beránky.

Právě, když někdo za něma přijde „Tohle není hudba, já tohle nepovažuji jako hudbu, tohle v životě nemůže být hudba, to je nějaký rámus ty vole“ to jakože cituju. To se mi párkrát stalo, že jsem na to zvyklý. Ale ty

ale víš, že je hromada lidí, který tomu rozumějí a že to jako hudbu berou a ty to jako hudbu bereš, protože si jako na to zvyklej. A i víš jako důvody třeba, proč ten člověk to tak vnímá, že jemu to přijde jako rámus protože na to není zvyklej, že to je hodně složité a podobně a kvůli těm growlům, většinou je to kvůli tomu zpěvu teda. A jako co ti pak zbývá, než si z toho dělat srandu, že jo, to jako... Tam nejde o to ani někomu ubližovat, může to být sranda, když jako vidíš lidi, kteří nerozumí hudbě vůbec a začnou pak nadávat na metal a jako vyzdvihují nějakou písničku, kde jsou čtyři akordy a jakoby zpěvák, který ani neumí pořádně zpívat, neumí něco...

Zažíváš na podiu třeba nějakou komunikaci s publikem?

Takhle, já nejsem frontman. Já jsem kytarista, ale i z pozice kytaristy se dají dělat, ukazuješ to nějak, nebo nějak si stoupneš.

No jasně, Ale i jenom tím, že hraješ, něco děláš.

Taky se mi stalo... Jedna věc, že tě zvou na pivo a takhle po tom koncertě, ale se mi stalo jednou, že prostě hráli jsme a je část songu, která je zpomalená teda, a mám tam part jenom já jakoby, bez bicích všechno, jenom prostě moje kytara. A stalo se mi, to byl jako pro mě dobřej zážitek, že prostě člověk, co stál přede mnou v podiu, tak jakoby nahnul si ty lidi ke mně prostě a jakoby začali řvát nebo tleskat něco že jo, to pak na tebe samozřejmě působí, že jo, cítíš se dobře. To není jenom v metalu, to je všude (smích)

Že spoustu lidí psalo, to možná není záležitostí metalu, že cítí, jak něco dávají publiku a publikum jim to vrací nebo naopak, jestli to máš stejně nebo jinak.

Kdyby si tím myslel emoce, tak určitě.

Emoce nebo energie, cokoliv...

To jo, protože publikum slyší vlastně, jak hlasitě hraješ nějakou tvorbu, která v nich probouzí něco. Když poslouchám a slyším basy, jak to běží všechno, tak to je ti prostě... udělá takový nepopsatelný pocit v břichu prostě, jako cejtíš to a pak ten hudebník, když vidí to publikum, které jakoby skáče, tleská jakoby, je rádo, že tam je vůbec, že jako prostě nevidíš znuděný lidi, co odchází někam jakoby a prázdnou halu před tebou tak, tak je to pak vzájemný, protože to probudí, něco v tom jakoby hudebníkovy.. Potom, když se lidi jako s tebou sednou a baví se o tvoji hudbě, že jo, a když ti řeknou třeba, když si vybaví... Nejlepší když si vybaví třeba konkrétní písničku, nebo konkrétní slova nějakého textu, když je fakt poznaj, a přijdou za tebou, jako že se jim to fakt líbilo, nebo se tě ptají, co jakoby tím songem bylo zamýšlený, že nad tím přemýšlí a ptají se tě na to. Tak to je potom fakt dobřej pocit potom.

A ty si teda skládal v kapele, jak jsem pochopil.

V kapele i skládám jakoby sám, ale většinou za účelem jakoby dostat ze sebe nějaký pocity, takový trochu terapeutický účinek proti stresu a kapelu jsem měl asi tři čtvrtě roku nebo rok a pak jsem se přestěhoval sem teda, takže ani jsem neměl záměr teda s tím, aby to bylo nějak slavný nebo něco, ale počkej, na co ses ptal... Já jsem zapomněl, na co ses ptal teďka.

Na co jsem se ptal... No, že si skládal a chtěl jsem na to navázat, jaké to pro tebe bylo dávat něco do těch písniček a potom těm lidem, ve spojitosti s tím, že je to teda ten metal. Když skládáš metal, tak neskládáš „sladké věci“.

Tady jednak jako přednášet osobní zkušenost, že ty lidi mají možnost poznat tebe přímo, protože tys písničky, co jakoby, když chceš dostat ze sebe emoce, tak to jakoby odhaluje dost o tobě, to jinak jakoby nejde, když chceš napsat emočně dobřej song tak musí odhalovat něco o tobě nebo o tvém názoru, podle mě teda a... Tady vlastně, když to bylo jakoby složitý témata, a já rád mluvím s jinými lidmi o jejich názorech a podobně a vím, že jeden člověk za jeden život nemůže stihnout jakoby vymyslet sám všechny názory, potřebuje ostatní, aby ho obohatili, že jo, a pak mi přijde dobřej, když nějakí lidi přemýšlí nad tou písničkou a ptají se na něco a pak najednou od té písničky přejdete k nějakému tématu, že řeknu „to bylo o tomhle a o tomhle“ a on řekne „já jsem si to myslel“. A teď začnem „a to je, to je na hovno co?“ jakoby o téma, že o tom mluví, a mluvíme prostě, jsme schopni mluvit půl hodiny o nějakém tématu, který nás předtím nespojoval a díky ty písničce jsme se k němu dostali, tak tady ta výměna informací určitě, že jakoby podnítl někoho k tomu se zamyslet a on ti pak na to předá názor, který tebe nenapadly vůbec a jako je tam

ten dialog potom, že takhle to potom může taky fungovat. Není to samozřejmě furt, ale jako může to tak bejt potom.

Jo, jakoby chápu, předat to téma, myšlenku, něco nad čím se zamyslet, ale proč ta forma? Co s tím dělá ta forma?

Ta forma když to vezmu z mojího hlediska, když jsem skládal, ta forma když to něco předáváš, abys to předal dobře, tak to musí být prostředkem něčeho, co ty děláš dobře, a já nejsem žádný pouliční řečník nebo něco, abych předával své názory a tohle, v metalu je to, co mě zajímá, to co mi aspoň trochu jde, a jsem na to zvyklej, nějací lidi jsou na to taky zvyklí, je to možnost tím něco předat z jakéhokoliv důvodu, a prostě nenapadá mě nějaká jiná forma, kde bych to jako předával. Víím, že s lidma se bavíš normálně v hospodě o něčem nebo prostě i jinak o nějakých názorech, ale tady to to může přenést na jinou rovinu, protože ta hudba jak nejsou jenom slova, ale budí to i pocity v někom, tak jakoby ten člověk o tom přemýšlí mimo ten dialog s tebou, že s tebou dovede ten dialog, i když s tebou není, že prostě přemýšlí o tvém tématu i když s tebou není, což nevysvětluje tu normu furt (smích), ale já bych ji vysvětlil tak, že to co je mě blízký, tak proto tu formu volím, že má pro mě smysl předávat tu formu, která je neefektivnější, což by byla ta co je nejvíc srozumitelná pro tu cílovou skupinu, ale je to ta moje věc. Já to nechci, Nepotřebuju předat všem, nemám ten pocit, ale budu spokojenej, když alespoň někomu. A to jakoby člověk dosahuje tím, co ho zajímá a co je pro něj dobrý, což je můj názor, nevím, jak by to mohlo být jinak třeba.

TO je nejdůležitější tvůj názor, pro to tady jsme. A nevím jak to jakoby nějak popsat, ale nějak mě napadá, jestli ta forma nesouvisí s obsahem, kdyby zpíval o smrti a použil k tomu nějakému „werichovskou“ písničku, tak to buďto vyzní ironicky, a nebo prostě jako jinak. Ale když použiješ k smrti právě těžkopádný, drsný... Víš co tím chci říct?

Podle mě určitě to souvisí, protože už jak jsme říkali u toho growlu, když chceš vyjádřit, vztek, tak ho chceš vyjádřit... máš opravdu velký vztek, tak ho chceš vyjádřit co nejvíc, a běžný zpěvák, třeba u AC/DC nebo třeba u heavy metalu, u „Metalliky“... Tam jde o to, že ta forma ti neumožňuje takový vyjádření a metal ti to umožňuje.

Jasně...

Tohle pak dobře poznat, že spousta metalovejch kapel, i ty co mají death třeba, tak vlastně napíšíou nějakou baladu. A dělají to proto, často tak podle mě, že když potřebují vyjádřit ten vztek do extrému, a tak ten smutek už tím pak vyjádřit nejde, když chtějí vyjádřit nějak tu svoji další emoci, která jako s tím moc, jakoby neseď, tak jsou zvyklí používat i tohle akorát ji přizpůsobuješ, že to není ta běžná popová balada, ale říká se tomu „power... power balada tomu stylu. Je to většinou hard rocková teda ale...

Tihle interpreti to dělají tak, že používají ty jejich stupnice, co používají pro ten běžnej death metal a ty techniky. Tak je vlastně, vezmou tomu gain, vezmou tomu nějaký volume a zpomalí to hodně a udělají z toho balady a jsou takhle hodně, jsou takhle hodně písničky jako třeba o sebevraždě, o smrti a o depresích, což jakoby žádný jiný žánr nedokáže úplně dobře vyjádřit, nějaký rockový jo, ale většinou to je, že ten text je smutnej, ale ta hudba není až tolik třeba, že nejde až úplně do toho extrému.

No to mě nenapadlo, jak lépe lze... jak lépe a autenticky zazpívat o sebevraždě, jako jakým jiným lepším způsobem, lze to nějak opsat básnický a dát to do popu, si teď říkám jak autenticky je to v tom metalu vlastně no.

Tady jde o to, u tý sebevraždy, tam to nebejvá většinou už death metalová písnička, to už musí přeskočit...

V takových případech se negrowluje, v power baladách...

... Může, ale vono to je... dělá se to tak, že... Hraje se jakoby část bez gainu, a pak refrény nebo bridge jakoby, další části jsou třeba s tím growlem, třeba refrén s tím, že to je ale táhlý, je to víc takový táhlý, že to není rychlá věc, je tam i třeba hodně rychlý sólo kvůli té energii, protože asi svým způsobem teda, ale je to taková věc, to už je black metal hodně. To je ten druhý pohled co tam máš a black metalisti tohle hodně dělají, že oni growlují ale roztáhnou akordy jakoby, power akordy roztáhnou a působí to takový těžký, že máš třeba takovej osminovej rytmus, že prostě jakoby takhle to ukazuje za sebou, že jo, a tohle prostě, takhle se sebou navážou a do toho je ten growl, s tím že ty akordy daj, ale prostě takový smutnější, depresivnější za sebou, že tam nedají nic jakoby durovýho třeba prostě a do toho ten growl teda. Začlenit to tam jakoby jde,

ten black metal to dělal právě. Takže ten black metal podle mě mi přijde jakoby druhý pohled toho vzteku. On tam ten vztek taky je, ale spíš takovej vnitřnější takový depresivnější.

V tom „blacku“, že tam je jiný... Ten depresivnější vztek myslíš v black metalu...

Jo. Že, ten death je spíš jako ti vikingové s těma sekerama a nebo teda jako revolta nějaká jakoby, boj a ten black je prostě, to jsou ty jakoby přírodní scénérie zatím třeba ve videích, s tím že tam jde jedná osoba většinou, která je v háji v depresi a podobně a.. často v tom blacku bývají nějaký fantastní prvky. Ale zase ne ve všem teda. I ten black může být rychlejší.

Hodně taky psalo o kořenech... kořenech extrémního metalu.

Tohle byl.. Já jsem si to zjišťoval, protože mě to zajímalo jakoby. Víím, že hodně lidí, co poslouchá si zjišťovalo, jak to bylo a death metla nevznikl na začátku metalu, že nejdřív jsi měl blues a podobně, pak vznikl rock teprv, mezitím byly nějak jakoby Beatles a po nich asi trochu ztvrdilo, byly Ramones, teprv první punk vznikl, pak vznikl hard rock a Metallica potom. Metallica v té svojí době, kdy hrála thrash jakoby ještě, jakoby ten čistej thrash, co založil s Megadeath, potom ještě co se od nich odtrhl Mustaine a podobně a další kapely a teprv z toho, to je to zvyšování tolerance zase, někdo si řekl „tohle mi nestačí“ tak jakoby podladím víc kytaru nějak a jakoby chci nějaký větší zpěv a teď si jakoby, nevím, kdo začal první screamovat nebo growlovat, ale postupně se to nějak jakoby ztvrdilo, že z toho thrash vznikl pak death. První kapela, co jakoby byla death metal, tak se jmenovala „Death“ přímo a po ní, říká se, že to po ní pojmenovali, to nevím, jestli nějak víš nebo ne, ale že ten název není od smrti ale od té kapely, to byla první death metalová kapela, co jakoby začla s rychlým riffem a se screamama takhle. A samozřejmě, když se najde něco úspěšného, tak pak lidi to mají rádi a zkouší dělat to samí nebo trochu něco jiného, a teďka, a pak se začalo jakoby rozvrstvovat fakt hodně žánrů v tom.

Já to jakoby říkám, že hodně lidí spojuje ten metal s vážnou hudbou.

Jo. Tady jde o to... Ono to nevzniká přímo z té vážné hudby, ale inspiruje se to nejspíš. Když se koukneš na ty sóla třeba u nějakých death metalových kapel. V těch riffech to nebejvá většinou, ale v těch sólech tam bejvá to baroko nebo něco, protože když oni hledají inspiraci a ten metal, chtějí ho dát do nějaký složité roviny, tak hledáš složitou hudbu, že jo, ale kde jí vezmeš, protože pop většinou nebývá složitější. Blues je, ale jenom někdy a ještě vlastně jakoby...

Blues není složitý (smích)

Někdy, jenom jiným stylem že jo. Jsou taky nějaký bluesoví interpreti, co dělají takový věci, ale většina ne, většina zpívá do toho a mají jednodušší riffy...

Jako, blues není vůbec složitý, stejně jako AC/DC, blues není složitý.

Není tolik složitý jako metalový sóla bych řekl teda. Našel jsem teda nějaký bluesoví jako fakt rychlý sóla, ale není to běžný teda, jako bych řekl asi no. Ty to posoudíš líp, když jsi bluesově zaměřenej. A když tohle dáš teda, že jo, tak potom narazíš na klasiku. A najednou zjistíš, že tam vůbec není kytara většinou, ale ty nástroje mají tam hromadu not, a prostě jsou fakt, mají rychlý střídání, mají dynamiku, jsou potichu, hlasitý, mají pomalou část, rychlou část a mají vlastně dlouhý skladby. Si koukneš na průměrnou metalovou skladbu tak nemá 3 minuty nebo 2 většinou, to jakoby se nestává většinou. A sice nebývá většinou dlouhá jak symfonie teda, ale spousta kapel dělá třeba na 8 minutách nebo na pěti třeba. A protože tam máš, nemáš tam jenom refrén a verzi, máš tam sólo, máš tam „bridge“ a podobný věci. A ta klasika je taková, že dokáže způsobit, jakoby vzbuzovat hodně emocí, ne jenom tu radost třeba, což má společný s metalem., že... Jsou i depresivní klasický písničky. Já když mám náladu, tak si nějak, tak vlastně nějakou klasiku taky si pouštím, ať už pro inspiraci nebo prostě tak, že se mi nějaký líbí, a hodně v uvozovkách teda víím že se říkalo, že první metalovej nástroj používali klasici, že byla nějaká basa na kterou hráli tři lidi, že byla basa, která měla nějaký nějaký hluboký ton něco jako áčko nebo ještě hloubš, a byl celej orchestr a tohle bylo v tom a dělalo to fakt hluboký zvuk, a museli to hrát tři lidi protože to bylo ohromně velký a říká se tomu první metalový nástroj, protože, na tom je to dobře ilustrovatelný, že ta klasika nebyla jenom pro tu radost nebo pro něco, pro potěšení, že to mělo víc emocí v sobě.

Jasně. To určitě.

To vlastně... To tam psal jeden respondent. On psal, že metalisté jsou takoví „novowagnerovci“, je tam ta určitá spojitost, on čerpal také z mýtů, složitá hudba... Co si o tom myslíš?

Některé kapely určitě by se tak daly označit. On existuje žánr, existuje neo-classical metal, jakoby neoklasický metal a pak neoclassical death, což se mi líbí taky. A protože to jsou vyloženě, máš elektrickou kytaru, která zní jak klasická, do toho je growl třeba. Protože jsou kapely, který nechtějí být ani tolik originální jakoby v té formě, ale jenom prostě, že adaptují nějaký styl z forem, co už byl, protože fakt je hodně z čeho čerpat z té klasiky, z té dlouhé historie. Tak to adaptují ty styly vlastně na metalový nástroj, že oni existují i covery klasické songy na metalový nástroj, třeba hrajou i Bacha třeba prostě na elektrickou kytaru, zní to zajímavě, i Mozarta a... Každá kapela když hledá jako nějaký směr, v čem být nějak kreativní, tak nějaký si tohle prostě našli a ty by se tím mohli označit třeba novowagnerovci asi no, a nějaký to mají třeba jenom v těch sólech, nebo třeba vůbec, protože jsou zase death metalové kapely co nemají rádi sóla úplně, co mají jakoby takový kratší, většinou je to o riffech a screamu jako, a to už je zase o preferencích potom, jakoby většina metalistů má ty sóla, protože je to taková hlavní část pro tebe.

Tak, symphonic metal, to je spíš, že tam přidávají smyčce, do toho stylu...

Záleží zase kterej, ale když to řeknu třeba na příkladu, jmenuje se jedna kapela Epika, symfonic je většinou když zpívá ženská, operní zpěv jakoby a tahle kapela, někdy je označovaná jakoby symfonic death, že mají vyložené songy, kde vlastně jsou, oni mají asi delší... ne oni mají taky sedmistrunný kytary, což normálně měli poslední notu áčko, a taky hluboký riffy, do toho je ten operní zpěv, ono je zajímavý, že ono to fakt ladí, že to je fakt velký rozsah od toho jakoby vysokého zpěvu do toho, do té jakoby basové kytary až skoro. A do toho vlastně druhé jakoby ten kytarista growluje, což znamená, že ten operní zpěvák, pak je growl. A tady to není death metal čistě ale.. má to v sobě ty podobné prvky. Pak je ještě ta jakoby čistý symfonic, kde už nejsou ty growly a tohle a to pak už zase záleží, co jako ta kapela... ale existuje jich vážně hodně teďka, protože se z lidí jakoby v epi... třeba v těch dalších kapelách a jakoby dělá to víc lidí teďka, a i na festivalech je to hodně jakoby slavná věc, když slyšíš ten operní zpěv a pak growl, že to zase další jakoby rozšíření toho repertoáru, že tam je víc technik prostě, že ty lidi to pak zajímá.

Že to je obohacené prostě ta hudba něčím... To jako hodně píš, že metal je hodně progresivní hudba, že se pořád jakoby vyvíjí něčím.

Existuje jakoby žánr progresivní metal přímo. Tam je vyloženě jakoby to brání z těch ostatních žánrů nebo vymyšlení úplně nově. Protože vlastně třeba na bicí, co hraje ten kámoš tak jeden bubeník prostě progresivně metalové kapely, tak ten sbírá různé ceny za to, že vymyslí nový, jakoby postupy na bicí, ty jako jinde se nedají použít, protože, jak je ten metal rychlejší a podobně, tak tyhle věci se tam dají použít a prostě vymyslí úplně nové věci, co nikdo nikdy předtím nehrál, takže to je taky další věc, co jako u toho může být.

Ono je právě jako strašně moc odnoží metalu, tak jako strašně moc odnoží, ale přitom je extrémní metal nějakým způsobem definovatelný, jako, že to je death, black metal, speed metal, thrash možná se tam počítá.

Takhle, ono je definovatelný cokoliv, protože si můžeš vytvořit definici, jakou chceš.

Jako můžeš si vytvořit jakoukoliv škatulku...

Ale obecně jakoby mezi sebe ten death, black a možná i tvrdší thrash, ale ten thrash se počítá spíš do jakoby do heavy metalu. Thrash je spíš samostatná škatulka jakoby.

Ale to jakoby... Někaký spojení mezi heavy a death, na té ose, jako mezistupeň.

Jenom ještě jakoby do toho dodám, že metalista ti neřekne „extrémní metal“. Že to jakoby se u nás nepoužívá jakoby termín, že to já jsem možná slyšel poprvé, když ses mě na to ptal (smích)

Já to četl jako článek na wikipedii (smích) „extrémní metal“

Jo. Tak to ani nevím, protože wikipedie moc o metalových věcech jsem moc nekoukal. Jestli si viděl reportáž TV Nova o metalu (smích). Kdysi pár let zpátky, nebo 10, tak tam byly klasický ty stereotypy jenom a prostě doteďka se to mezi metalistama používá jako vtip a jakoby příklad toho, jak lidi to nechápou a jak je to prostě hloupí, že tohle říkají o tom, když o tom nic neví. Ale... na co jsem odpovídal vlastně.

Nějak jsem nakoukl, ten extrémní metal, že se nějak definuje, že je spousta jakoby.

On se jakoby extrémní mi neříkáme, ale říkáme... Záleží teda kdo, co poslouchá. Thrash, ti co poslouchají thrash, říkají občas jakoby „true metal“, s tím že to není myšleno vážně většinou, ale bejvá to ten heavy a thrash takový ty osmdesátky metalica a podobně, to je to, kde to mělo kořeny, jakoby ten starý metal od čeho se to vyvíjelo potom. A jakoby to, čemu říkáš „extrémní“ by jsme řekli opravdu tvrdej, nebo něco takovýho a to bejvá většinou ten death nebo black. Ještě teď vznikl Djent, jestli znáš Djent.

Hele, psali mi to ve zprávách, ale nějakým způsobem nevím, nevím, jestli jsem nemohl nic najít kolem toho, ale nevím co to je...

Ono je to hodně nový, vzniklo to vlastně s kapelama jako je Mesuge a Perifery a jde o to, že oni začali hrát zase vlastně třeba se sedmistrunkama, osmistrunkama, s hodně podlazenějma a vlastně totálně technický styl, s tím že používají jazzový akordy ve zkreslení a různý takový techniky, s tím, že to opravdu fakt asi nejsložitější hudba, co znám, že tam jsou i ty death metalové sóla, ale do toho tam je, vlastně jsou tam ty jazzové akordy, když si vezmeš jazzové akordy jsou většinou jakoby složitější než power akordy, když máš přes celej hmatník, a oni jsou tam vlastně používané, ale v té rychlosti co má metal, což do toho nese jakoby úplně trochu jinou úroveň a trochu křeče do zápěstí (smích).

Jako pro mě je moderní jazz velice náročný sám o sobě no...

Ono ty jazzové akordy, jakoby pro tu ruku je to hodně složitá věc a když to spojíš s tím rytmem potom, to je potom něco, co jako když to chceš zahrát poprvé tak prostě to nejde, fakt... A ještě v tom Djentu se teda growluje, počátečně je to tak jakoby taky něco jako death metal, je to tvrdej žánr, i když jsou vlastně další odnože, který do toho normálně zpívají a Je to taková věc, přirovnal bych to trochu ke „core“ je to prostě.... „Core“ kdo nezná, je to úplně nověj žánr, a je to o tom vymejšlení, jsou to taky takový ti skoro muzikální „nerdi“, co jsem říkal, že prostě ty lidi zkoušej úplně nové věci, nové postupy, to byl zrovna ten bubeník, o kterém jsem říkal, že vymejší nový věci na bicí a... prostě zkoušejí věci, který ještě nikdo třeba z ostatních třeba z dvěma kytarama nezkoušel, a zkouší rytmy, který nikdo nezná, oni neskládají, tam nenajdeš skoro 4/4 takt, to prostě není, oni tam mají třeba 7/8 nebo prostě takhle, a jsou to rytmy, který když slyšíš poprvé, tak si řekneš: „co to sakra je?“. Je to prostě divný na poslech ze začátku, ale když to pak nějak rozluštíš, co jakoby je, tak to je fakt úžasný pro toho člověka protože... Je v tom i ten growl teda, což jakoby pro běžnýho člověka to dělá ještě složitější, že tam jsou rytmy, který nechápe a do toho ještě growl. Ještě.... V tomhle pak, když jseš na koncertě, tak jedinej problém je, že oni nejsou schopni pak tolik skákat a dělat blbosti, protože je to tak složitá věc, že do toho prostě se nejde hejbat moc na podiu a je to prostě jakoby úplně nová věc, je to někde jinde než co bylo.

Jasně no, těžký se na to hejbat, jestli to není... do 4/4 taktu se dobře tančí, do 5/4 nebo 7/8 nejde tančit, prostě to se vždycky sekneš vprostřed.

Na tohle nevymyslíš jakoby tanec, musel bys znát ty noty všechny úplně podrobně, protože tam jsou jakoby backgroundy kdy... Jak to popsat... Ono je těžký to popsat když to neznáš, protože tam máš noty za sebou, máš prostě 4 noty pak 3 noty, jednu, osm a takhle a prostě jsou tam souslednosti, který by ti nedávali v běžném životě vůbec smysl, ale nějak dohromady smysl záhadným způsobem dávají, a je to takový, že ty když máš běžný 4/4 písničku tak prostě máš nějakou sekvenci, nějakou progresi a slyšíš třeba v refrénu akordy, a člověk ačkoliv je třeba laik, nezná hudbu, tak podvědomě očekává ten samej akord, ale tady ho prostě nedostaneš, takže ze začátku prostě ten člověk je nasranej jako proč tam je tohle, ale pak to dohromady začíná dávat nějak prostě smysl, ačkoliv divně. Tam prostě nejsou běžný hudební postupy, je to úplně něco nový, je to... Prostě blbě popsatejný protože...

Ty to posloucháš? Djent?

Někdy. Ty tvrdíš alba s tím growlem se mi líběj. Taky. A tam je hodně teda udělaný to, že tam není jenom tvrdá ta písnička, tam jsou hodně měkký nějaký části a je zajímavý, že používá se tam basová technika na kytaru, jakoby „slap“. A pak je ten slap jakoby i do toho sólování někdy, což je pak docela šílený a používá se tam jakoby techniky co používáš na zkreslenou kytaru tak se používají na čistou. A ono to zní dobře kvůli tomu podlazení velkymu, protože to podlazení samo o sobě ti trochu jakoby zkresluje do mysli a pak, jak je používají, prostě zní to jinak než běžná kytara úplně, je to takový... To nedokážu moc popsat.

Ale jako přijde mi to, že to je... Jestli je... Jestli je metal obecně o nějaké složitosti, takto je úplně v extrémnostech

Jo. Tohle už je, už je to jakoby trochu jiným... Tady to není přímo metal, je to prostě Djent a jsou tam metalový prvky, ale je to tvrdý teda, ale je k tomu potřeba taková znalost hudby to zahrát, že to prostě nejsou vlastně typicky metalisti, který by si někdy prostě sedli a řekli „založíme kapelu a budeme se snažit něco učit“, protože většina těch lidí, kterých do tohohle jde tak mají už něco za sebou, mají už nějaký titul z hudby a podobně, protože... hlavně na to skládání, protože když to složíš tak ono to přijde divný, ale dá tito smysl, ale když to chceš složit tak to chce prostě takovou kreativitu šílenou, že prostě to... I ten jakoby... Znáš všechny ty různé postupy, ty různé typy taktů a ty věci, co se moc nepoužívají, to jako... Je to jakoby dost náročná věc no.

Myslíš, že to je zapotřebí v death metalu, nebo obecně v těch tvrdých stylech metalu, mít povědomí o hudební terminologii, rytmech...

Takhle, určitě nemusíš znát všechny tohleto ale aspoň něco určitě jo, protože hlavně na ty sóla teda, protože samozřejmě když chceš zahrát nějakou techniku, tak to není tak, že by sis takhle sedl ke kytarě a začal hrát takhle, všechno musí být nějak vypracovaný postupně. A death metal není žádné pro začátečníky, to prostě jakoby neexistuje death metalovej song, který by mohl zahrát člověk, který vlastně tejdne na kytaru, to prostě nejde. A většinou se jakoby ho spousta lidí to dělá tak, že aplikují ty věci, co se naučili, tak to pak převedou do toho nějak a s tím pracují. Že spousta kytaristů třeba začalo na blues, studovat normálně ve škole, třeba normálně jenom v hudební nějaký základní, nemusí to být univerzita nebo něco. A techniky co se naučili tak pak jim pomáhají prostě to zvládnout, protože ten death metal, ať už si vezmeš třeba jenom „bendy“ nebo „tapping“ nebo takový věci, tak prostě to nejde se naučit samo od sebe, musíš na to znát nějakou teorii aspoň základní, aspoň jak se to dělá, co se to dělá a podobně. Sice nejsou třeba noty na tohle u kytary protože tam máš „taby“ a podobně, ale spousta kapel ty noty používá, protože to je prakticky, jestli se chceš spojit s bubeníkem a podobně tak jako moc to bez toho nejde, protože bubeník ti nebude používat taby na bicí...

No... Přemýšlím, na co bych se ještě zeptal... Posloucháš jenom metal, nebo posloucháš i třeba jiné žánry?

Poslouchám i jiný podle nálady, i když ne furt, souvisí to i dost s tím, že já učím na kytaru, takže musím si naposlouchat to, co jakoby vlastně učím. A s tím, že mě nevádí třeba jazz nebo blues, mě baví improvizovat v pentatonikách, protože mám rád kreativitu, a tohle je dost kreativní věc, to nejde dělat nějak podle not, ale není to takový, že bych přišel domů a i ty ostatní žánry si nějak pouštěl celý den, není to ta srdcová záležitost. Jakoby nevádí mi nějaký věci, co mám rád, беру z nich třeba i inspiraci, ale není to ta hlavní věc.

Ale v metalu se moc neimprovizuje v pentatonice ne?

Takhle ono to nejde, protože... Takhle, pentatoniky jsou v těch klasických metalovejch, když začínali Black Sabbath, ti mají pentatoniky, Metallica taky.

To je trochu hard rock Black Sabbath, ty začátky...

No, ale jinak metal používá většinou takový ty doriánský a ty figuria... A takhle, tyhle různé exotické stupnice, a ta pentatonika, ono to ani není o tom tam používat nějaký škatulky, protože jak jsme si říkali, že třeba metalisti rádi třeba bořej ty škatulky, tak oni zkusí spíš třeba... Co já znám ty lidi tak zkusí vyjádřit nějakou emoci a prostě, klidně chceš zapomenout nějaký ty škatulky, co by nějak mohli hrát na té kytarě a zkusí jít mimo ten box jakoby, mimo tu stupnici a prostě co jim ladí dohromady, že jo, což není jenom v metalu teda, co dělá víc kreativních lidí.

No já se jako ptám ohledně těch žánrů, že taky spousta metalistů říká, hodně lidí mi tam psalo, že jsou otevření jiným hudebním žánrům, že neposlouchají jenom metal, že poslouchají klasiku, někdo poslouchá operu, někdo poslouchá funk, tak jak to máš ty...

To už jak jsem říkal s těma emocema, že ačkoliv metal je hodně široký, tak ani on jakoby nepokryje každou náladu, takže občas se jakoby si poslechnu něco jinýho, a oni jsou, divil by ses, ale jsou i veselý metalový písničky (smích), i když to pak zní trochu divně, ale není to úplně ono, že jo. Občas jakoby potřebuješ od tý všechny jakoby vši složitosti odstoupit, poslechnout si něco jednoduchýho třeba na uklidnění nebo tak, a hlavně jde spíš třeba o to, když někde seš a lidí tam něco pouští a podobně a je to takový, že ty věci ti nevádí, tak je to spíš jakoby si zvyklej je poslouchat, tam jde o to, že něco si nepouštím doma, pokud mě teda něco hodně nezaujme, já to neberu tak, když slyším novou písničku tak ji neberu „tak je to metal, není to metal, budu to poslouchat, nebudu poslouchat“, ale беру jestli mě to baví ta písnička. A jakoby nějaký, který jsou

z toho žánru pryč, ač už hard rockoví nebo třeba klasický mě zaujmout dokážkou, protože jsou dostatečně složitý a do toho dostatečně emoční, což jakoby třeba nacházím u toho metalu. Ale problém je v tom, že... Ne tolik těch písniček najdu, že jo, v těch metalovejch pro mě najdu tolik víc, co mě zaujmou, hlavně v tý extrémnosti potom teda, takže jako někdy si je pustím ale víc ten metal teda no.

No, už Máme 2 hodiny rozhovor

To je docela dlouhý, to abys to pak nějak stih ještě zpracovat

Ne to zpracuju. Myslíš, že třeba na závěr je ještě něco co by jako mělo zaznít ohledně toho metalu, něco co bys jako ještě chtěl říct.

Hele, stereotypy jsme říkali nějaký. Říkali jsme, proč to poslouchám, co se mi na tom líbí. Nevím... Maximálně jediná věc, jakoby s téma vztahama mezi metalistama. Jedna věc co jsem zaznamenal mezi metalistama, jsou tam hodně vztahy na dálku, holka – kluk, nebo abychom byli genderově korektní člověk a člověk (smích). A protože jak metalistů není tolik, ale zároveň mají tolik společnejch věcí spolu, tak když se potkáme na koncertě, třeba já jsem to zažil sám, tak pak je strašně jednoduchý navázat vztah, ale s tím, že bydlíš v jiném městě tak je to pak na dálku, že jo. A jsou věci jakoby v běžný populaci, ty vztahy na dálku nedrží tak úplně dlouho třeba, nemusí to bejt vždycky samozřejmě, někdy se to povede, někdy jsou ti lidi dostatečně jakoby přemešlivý, aby vyrozuměli ten vztah, nějak si ho udělali v obrazu svému. Ale v tom metalu, jak mají ty lidi společnejch tolik věcí, tak prostě... Možná i proto že si myslím, že někoho dalšího taky je těžký strašně najít, protože ono jako opravdu je dalšího metalu někde třeba, se stejnýma kapelama to je docela záhul, ale mám hodně známých, kteří třeba rok, dva žili ve vztahu na dálku, než se přestěhovala a znám hodně dlouhodobých vztahů metalistů, čímž bych chtěl trochu vyvrátit, že společnost může myslet o metalistech, že jsou jenom promiskuitní třeba, že jenom pijou, že střídají lidi, protože to právě naopak mi přijde naopak. Samozřejmě najdou se takoví jako vždycky, ale opravdu hodně lidí co znám, tak si toho druhýho váží, kvůli tomu, že mají tolik společných věcí, často hrajou i na ty samý nástroje a on je pak rozdíl, když máš doma někoho, kdo si s tebou může zaimprovizovat (smích). To je... Je to docela nezvyklá věc jako. To já vím, jak třeba s mojí bejvalou jsme hráli, tak když jsem za ní jezdil, tak jsme hráli naše oblíbený kapely, tak prostě jsme hráli, třeba hodinu jsme hráli písničky od nich, že hrála na kytaru taky. Což je tohle příklad, co se jakoby v normálním vztahu běžným nestává. Což je asi poslední věc co bych nějak uvedl.

Že to je jakoby jednodušší navázat vztah skrz ten metal...

To každopádně, že tam prostě přijdeš za nějakým člověkem a řekneš jakoby něco o tý kapele, on ti řekne něco o tý kapele a prostě mluvíte jakoby furt o tom, tam není takový, že bys neměl o čem mluvit, protože tam víš, že ten druhý ví to, co ty, zajímá se o to, co ty a jako... Jakoby samozřejmě, neznamená to, že v metalu je jakoby mezi metalistama nemůže být nějaký trapný ticha nebo takový věci že jo, ale je to mnohem jednodušší teda potom, když ti lidi jsou nějak, že nejsou úplně od sebe nějak osobnostma, že by jakoby vůbec k sobě nasedli nebo tak.

Tak ty jo, tak asi všechno?

Už mě nic nenapadá hele.